

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 143

Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 26 marca 1936

Rok 31

Poznań, 25 marca.

„Postęp” i „humanitaryzm”

Istnieją zagadnienia, które, gdy wypłyną na powierzchnię, w znakomity sposób oświetlają właściwe oblicze różnych grup społecznych i stronnictw politycznych; razem z nimi wydostaje się na wierzch to, co było ukryte, nawet i niedostępne oczom zwykłego śmiertelnika. Do tych zagadnień należy sprawa uboju rytualnego. Nietylko nabrała ona szerokiego rozgłosu, lecz sięgnęła także w głąb, w zakamarki naszego życia.

Ujawniła się w tej sprawie nadzwyczajna wprost solidarność żydowska. Rozumiemy ortodoksów, sjonistów i inne, niezrywające z religią ugrupowania żydowskie. Ale sojusznik P. P. S., socjalistyczny „Bund” żydowski? Ten oświadczył, że ubój rytualny uważa za przesąd; ale przeciwny jest zniesieniu tego uboju, gdyż wówczas ortodoksi żydowscy staliby się w oczach masy żydowskiej męczennikami, a „Bund” nie chce fabrykować męczenników. I dlatego — stanął w jednym froncie z ortodoksami.

Na dzień, w którym miała być zdecydowana w Sejmie sprawa uboju rytualnego, Żydzi proklamowali półdnio- wy strajk manifestacyjny w Warszawie. W strajku tym wzięli udział żydowscy socjalistyczni robotnicy i ortodoksyjni sklepikarze. Był to właściwie strajk przeciw zniesieniu uboju rytualnego. A przy tej sposobności okazało się, że ten strajk jednolitego frontu żydowskiego poruszył także niektóre żywioły polskiego frontu „ludowego”. Oto niektórzy przywódcy socjalistyczni rzucili hasło poparcia tego strajku przez polskich robotników. Oczywiście to hasło nie znalazło najmniejszego oddźwięku między polskimi robotnikami, ale w każdym razie zmanifestowano polsko-żydowską socjalistyczną solidarność.

„Robotnik”, organ P. P. S., wyraźnie wystąpił przeciw poruszeniu sprawy uboju rytualnego w obecnej chwili; widzi w tem podjętą do „hec antysemitycznych”. Stanowisko „Robotnika” jest niezmiernie charakterystyczne. Polskiej Partji Socjalistycznej dobrze wiadomo, że organizacja handlu mięsem, oparta o ubój rytualny, jest organizacją prywatnego żydowskiego monopolu, który nakłada bezprawnie opłaty na ludność chrześcijańską. Socjaliści zawsze występowali przeciw opodatkowaniu konsumpcji, zwalczając też prywatne monopole. Ale widocznie wyjątek stanowią monopole żydowskie.

Socjaliści zwalczają wszelkie przesady w imię kultury i postępu. Razi ich — klerykalizm, ale widocznie tylko „klerykalizm” chrześcijański. Zniesienie przesądu bardzo dziwaczne, a zarazem szkodliwego nie znajduje wśród nich zwolenników, jest nie na czasie; albowiem akcja w tym kierunku ma posmak antysemitki. Zdarza się to częściej nie poraz pierwszy; po-

Francja wobec niebezpieczeństwa niemieckiego

Havas przytacza nowe fakty, podkreślając powagę położenia — Stanowczość rządu francuskiego — Protest amb. Corbina w Londynie — Odpowiedź min. Edena

Paryż (PAT) Rząd francuski uważa, iż wobec wytworzonego położenia lepiej będzie przenieść dalsze rozmowy z terenu londyńskiego na drogę rozmów między kancelaryjnymi dyplomatycznymi.

Odmowę dyskusowania propozycji niemieckich półoficjalnych komunikat Havasa poparli twierdzeniami, iż zaszyły nowe fakty, które zamiast przyczynić się do odprężenia powiększają jeszcze groźbę niebezpieczeństwa niemieckiego. Komunikat podaje m. in. przelot samolotów niemieckich nad przedmieściami Strasburga, wzmocnienie oddziałów służby pracy w strefie nadreńskiej, podjęcie budowy fortyfikacji połowych w tej strefie oraz powołanie oficerów rezerwy.

„W takich warunkach — oświadcza komunikat Havasa — wdanie się przez rząd francuski w dyskusję na temat nowych planów niemieckich byłoby równoznaczne z porzuceniem stanowczej pozycji i z pozostawieniem pod znakiem zapytania porozumienia zawartego w Londynie”.

Komentarze korespondentów angielskich wykazują, iż wobec wytworzonego w Londynie położenia to znaczy wobec zasadniczej rozbieżności opinii co do samej treści układu, uchylenia się Włoch i pełnego rezerwy stanowiska Rady Ligi, jedynym wyjściem było zejście delegacji francuskiej z dotychczasowej płaszczyzny ligowej i przerwanie ciężaru dalszych rozmów na zwykłą drogę dyplomatyczną.

Londyn (PAT) Amb. Corbin odwiedził min. Edena i w imieniu rządu francuskiego oficjalnie zaprotestował przeciw ujęciu porozumienia sygnatariuszy paktu reńskiego przez prasę oraz parlament brytyjski, domagając się zwłaszcza wyjaśnień w sprawie oświadczenia min. Edena, złożonego w izbie gmin w poniedziałek jakoby porozumienie to stanowiło tylko szereg propozycji, zwróconych do rządu Rzeszy. Amb. Corbin podkreślił, że rząd

stępowi socjaliści mają respekt dla autorytetów rabinów.

Socjaliści są wielkimi humanitarystami. Ale jakoś nie umieją potępić niehumanitarnego uboju bydła. W tym przypadku mogą dziać się okrucieństwa, zniesienie uboju rytualnego jest „nie na czasie”.

Pod tym względem socjaliści mają sojuszników w sferach lewicowo-masońskich. Można było obserwować, jak te żywioły były niezadowolone z poruszenia tej całej sprawy. A nie skończyło się tylko na niezadowoleniu masonerii; odegrała ona w tej sprawie bardzo czynną rolę.

Czem można wyjaśnić to zachowanie się naszych „dzieci wdowy”? Mógłby ktoś przypuszczać, że wśród masonerii istnieje duża wyrozumiałość dla żydowskiego rytuału. Ostatecznie ten rzeźnik, który ślini nóż i czeka, aż krew wypłynie ze zwierzęcia, też nosi fartuszek. Obrzędy masońskie mają wiele wspólnego z żydostwem. Ale nie wchodzi tu w grę tylko strona obrzędowa; działają tu głębsze przyczyny,

francuski jest bardzo nieprzyjemnie uderzony i zaskoczony przez sposób, w jaki to porozumienie przedstawiono opinii publicznej W. Brytanji.

Według poglądów rządu francuskiego, wspomniane porozumienie w niektórych swych częściach jest ostatecznie wiążące, zwłaszcza o ile chodzi o klauzule, dotyczące natychmiastowej narady sztabów brytyjskiego, francuskiego i belgijskiego, zawarcia paktów wzajemnej pomocy pomiędzy temi trzema krajami i podjęcia niezbędnych kroków na wypadek nieudania się pośrednictwa.

Jak informują ze źródeł miarodajnych, min. Eden oświadczył, że rząd

brytyjski nie cofa swego słowa co do powyższych zobowiązań. Podkreślił dalej, że jego własna interpretacja porozumienia jako „propozycji” dotyczyła tylko tej części, która skierowana jest do Niemiec, a zwłaszcza wezwania Rzeszy, aby przedłożyła argument prawny sporu trybunałowi haskiemu oraz projektu zaprowadzenia nowej strefy rozbrojeniowej i obsadzenia jej przez policję międzynarodową. Natomiast W. Brytanja jest w całkowitej zgodzie z rządem francuskim, że zawarte porozumienie wzajemnych zapewnień bezpieczeństwa i pomocy są ostateczne i nie stanowią propozycji do dyskusji z rządem niemieckim.

W Anglii o odpowiedzi Rzeszy

Londyn. (Tel. wł.) Dzienniki poranne przynoszą na naczelnych miejscach tymczasową odpowiedź rządu niemieckiego na propozycje państw lokarneńskich. W tytułach podkreśla się jej odmowny charakter.

„Times” nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

„Daily Telegraph” nazywa odpowiedź odrzuceniem propozycji państw lokarneńskich.

Socjalistyczny „Daily Herald” jest zdania, że kofa francuskie w odpowiedzi niemieckiej dopatrują się odrzucenia prób wszelkich rokowań. Nadeszła wobec tego chwila, w której Anglja winna dotrzymać przyrzecze-

nia, podejmujące rozmowy sztabów generalnych. W kołach brytyjskich panuje natomiast przekonanie, że należy czekać do wtorku, t. j. na właściwe propozycje niemieckie. Wspomniana zwłoka przyczyni się niewątpliwie do zaostrzenia stanowiska Paryża, który, jak wiadomo, nie godzi się na żadne zmiany propozycji.

„News Chronicle” stwierdza, że we Francji otworzono ogień huraganowy przeciw Anglii. Panuje tam przekonanie, że W. Brytanja nie będzie mogła dotrzymać danych przyrzeczeń w dziedzinie wojskowej, gdyż byłoby to wbrew opinii narodu angielskiego.

Stanowczy ton prasy paryskiej

Warszawa. (Tel. wł.) Paryski korespondent „Kurjera Warszawskiego” podaje szereg głosów prasy w związku ze stanowiskiem rządu francuskiego w sprawie odpowiedzi rządu Rzeszy.

Bernus pisze w „Journal des

Débats”, że Francuzi zaczynają żywić wątpliwości co do prawości charakteru (droiture) pewnych polityków angielskich.

„Echo de Paris” otwarcie wyznaje, że — aby podkreślić mocne postanowienie rządu uniknięcia dalszej dyskusji z Anglią w tych warunkach — Flandin wyjeżdża do swego okręgu wyborczego i niewiadomo kiedy wróci.

„Temps” w niewątpliwie inspirowanym artykule wylicza wszystkie ofiary, jakie Francja poniosła dla Genewy i pisze dalej: „Do przyjaciół należy mówić szczerze. Naród angielski powinien wiedzieć, że w dniu, w którym Francja dojdzie do przeświadczenia, iż Liga Narodów staje się gietkiem narzędziem, wyzyskiwanem głównie dla własnych interesów, w dniu tym umrze jej wiara w instytucję genewską i wówczas Francuzi odejdą od Genewy, która zawiadła ich zaufaniem. Wówczas naturalnie Francuzi liczyć będą przede wszystkim na własne siły materialne i moralne, a zmuszeni będą również zastąpić zbankrutowaną dyplomację Ligi przez inną, opartą na nowych podstawach.

„Francja miała wielokrotnie okazję do bezpośredniego porozumienia się z Niemcami. Dobrze uczyniła czy źle, nie korzystając z podobnych okazji — mniejsza o to. W każdym razie nie skorzystała dlatego, by nie narażać na szwank zasady zbiorowego bezpieczeństwa, którego wyrazem jest Liga Narodów. Wśród Francuzów ustana teraz skrupuły i zajdzie zapewne konieczność poddania rewizji zasadniczych wytycznych polityki zagranicznej.

ROMAN RYBARI

Dzidziga przestała istnieć

Wielokrotne bombardowania zupełnie zburzyły miasto — Strategiczny cel tych ataków lotniczych — Powstanie w Godzami? — Prymitywne maski gazowe

Warszawa. (PAT.) Na podstawie wiadomości z rozmaitych źródeł PAT. ogłasza następujący komunikat o położeniu na frontach w Abisynji w dniu 24 bm.

Jak donoszą źródła abisyńskie, ofiarą trzeciego bombardowania Dzidzigi padło 12 zabitych i rannych. Te same źródła dodają, iż lotnicy bombardowali ruiny, co wskazuje wyraźnie, że przy poprzednich atakach miasto już było całkowicie zniszczone. W kołach abisyńskich liczą się z możliwością ponownego nalotu na Desje, skąd wskutek tego przyspieszono usunięcie ludności cywilnej.

Korespondent Reutera w Adis Abebie donosi, że w bombardowaniu Dzidzigi brało udział zgórą 20 samolotów, które niemal przez dwie godziny zrzucały na miasto i sąsiednie wioski całe masy pocisków. Jak przypuszczają, częste bombardowanie Dzidzigi tłumaczy należy chęcią dowództwa włoskiego przerwania dopływu amunicji drogą samochodową, idącą z Berbera do Dzidzigi. Droga ta stanowi obecnie główną podstawę zaopatrywania wojsk abisyńskich wobec niemożności przesyłania koleją z Dżibuti.

Pogłoska o powstaniu szczeptów abisyńskich w prowincji Godzam zdaje się znajdować potwierdzenie w wiadomości, iż samoloty włoskie usiłowały zaopatrzyć powstańców w broń na północ od Debra Markos. Korespondent Reutera w Adis Abebie donosi, że aparaty zrzucały przy pomocy spadochronów karabiny maszynowe, pewną liczbę karabinów ręcznych i rewolwerów oraz 10 tysięcy naboje, przeznaczonych dla oddziałów powstańczych w prowincji Godzam. Okazuje się jednak, że lotnicy pomylili się i zrzucili broń oddziałom abisyńskich wojsk rządowych. Jak twierdzi w Adis Abebie, bunt w Godzami został niedawno ostatecznie stłumiony. Według danych z innych źródeł, jeden z przywódców powstańczych prowadzi jeszcze walkę przeciwko wojskom rządowym w tej prowincji.

Związek kobiet abisyńskich, pracujących dla wojny, zajmuje się ostatnio wyłącznie wyrobem masek gazowych, dostarczając ich dziennie do tysiąca. Maski te jednak, robione z flaneli, są bardzo prymitywne. Przypominają one pierwsze, zastosowane przy użyciu gazów w czasie wielkiej wojny. Poza tem Abisyńczykom brakuje pewnych środków chemicznych, którymi maski winny być przepojone dla zapewnienia skuteczności.

Rzym. (ATE) Z kwatery głównej frontu południowego donoszą, że w ataku na Dzidzige brało udział 27 samolotów, podzielonych na dwie eskadry. Aparaty te startowały z nowozałożonego lotniska w Gorahei.

Włosi rzucili przeszło 27 tonn materiałów wybuchowych na oszańcowany obóz nieprzyjacielski oraz na liczne oddziały wojskowe. Jak stwierdzili lotnicy, główna kwatera rasa Nasibu była

zaopatrzona w fortyfikacje, na których widniały pozycje dział i karabinów maszynowych. Wewnątrz obozu znajdowały się wielkie zapasy materiału wojennego.

Magazyny te były głównym celem bombardowania ze strony samolotów. Pociski jednak zniszczyły część fortyfikacji oraz namioty. Atak powietrzny trwał w ciągu godziny.

Organizacja zdobytych obszarów

Rzym. (PAT.) Ag. Stefani donosi z Mogadiscio:

Jednocześnie z działaniami wojennymi na froncie somalijskim władze pracują nad organizacją życia w nowych, zajętych prowincjach.

Delegatury włoskie w Buslei i Gorahei zakończyły niemal całkowicie organizację górnego Ogadenu. Zwrócono tam szczególną uwagę na rozwój hodowli trzody. Dla ułatwienia handlu władze wprowadziły bezpłatny przewóz towarów z wybrzeża włoskiego Somali do wnętrza okupowanego kraju.

Rzym. (PAT.) Z Asmary donosi Ag. Stefani, że na ostatnim targu w Makale zaznaczył się tak wielki napływ ludności tubylczej z okolic, jakiego nie notowano od szeregu lat. Obroty przekroczyły sumę 150 tysięcy talarów.

Wspomniana agencja stwierdza, że fakt ten stanowi najlepsze zaprzeczenie fałszywych pogłosek, rozpowszechnianych przez niektóre dzienniki i biura zagraniczne, jakoby w obecnej chwili w okolicach Makale i Amba Aladzi toczyły się gwałtowne walki.

Ponowna fala powodzi w Ameryce

Nowy Jork. (PAT.) Rzeka Ohio przybiera w dalszym ciągu, zalewając olbrzymie obszary.

Liczne miejscowości w południowo-zachodnim Ohio, Kentucky i Indiana znajdują się pod wodą. Przeszło 20 tys. mieszkańców jest bez dachu nad głowami.

Katastrofa powodzi pochłonęła dalszych 10 ofiar ludzkich.

Ze stanu Wisconsin donoszą również o wylewie rzek. Poziom wody na rzece Missisipi podnosi się w zaskakujący sposób.

Układ włosko-austriacko-węgierski

Rzym. (PAT.) Jak donosi Ag. Stefani Mussolini, Gombös i Schuschnigg podpisali trzy protokoły dodatkowe do protokołów rzymskich z 17 marca 1934 r.

Protokół nr. 1 daje wyraz zadowoleniu z pomyślnych wyników stałej współpracy Włoch, Austrii i Węgier na rzecz utrzymania pokoju i odbudowy gospodarczej Europy. Potwierdza dalej uroczyste wolę do zachowania wierności zasadom politycznym, ekonomicznym i kulturalnym układów z 17 marca 1934 r. Wreszcie sygnatarjusze podkreślają, że leży w ich interesie uzgadnianie nadal swojej akcji we wszystkich dziedzinach w miarę, jak tego będzie wymagał rozwój wydarzeń w Europie, postanawiają utworzyć stałe ugrupowanie i powołać w tym celu stały organ wzajemnych narad.

W protokole nr. 2 potwierdzają ponownie uchwałę o nieprowadzeniu

żadnych rokowań politycznych z innymi państwami w sprawach dotyczących zagadnień naddunajskich bez nawiązania uprzednio łączności z uczestnikami protokołów rzymskich. Wprowadzie wszystkie trzy kraje zgodnie uznają zalety rozwoju stosunków gospodarczych z innymi państwami naddunajskimi, ale sądzą, że w obecnej chwili wzmoczenie tej wymiany może dokonywać się jedynie w drodze układów dwustronnych.

W protokole nr. 3 sygnatarjusze oświadczają, iż stały organ wzajemnych narad powołają do życia min. spraw zagranicznych Włoch, Austrii i Węgier. Organ ten zbierać się będzie okresowo i w chwilach, kiedy trzy rządy uznają to za stosowne.

Oficjalnie donoszą, że ostatnim protokółem włosko-austriacko-węgierskim nie towarzyszą żadne tajne układy.

Proces o zabójstwo i kłusownictwo w Lesznie

Leszno. (Tel. wł.) Dziś rano przewieziono do gmachu sądu okręgowego w Lesznie oskarżonych o zabójstwo śp. Kurkiewicza: osk. plutonowego Świtale, plut. Dypłę i sierż. Szczurka.

O godz. 10,10 rozpoczęła się rozprawa przed trybunałem sądu wojskowego w składzie: pp. płk. korp. sąd. Mikuliński Stanisław, pierwszy wotant mjr. k. s. Wanicki Władysław, następnie pierwszy ławnik rtm. Mirza - Baranowski, drugi chorąży Bittner, trzeci wachmistrz Janikowski, zapasowy ławnik por. Karwowski, prokurator p. kpt. Ru-

dziański Oton, protokolant por. k. s. Skorupiński.

Obronę oskarżonego Świtale prowadzi mjr. w. st. spocz. adw. Mider, osk. Dypłę dypl. płk. Eborowicz i osk. Szczurka płk. k. s. Neusser.

Na początku obrona wnosi o wykluczenie jawności rozprawy, jednakże sąd nie przychylił się do wniosku. Rozprawa jest jawna.

Do godz. 13-tej przewodniczący i wotanci stawiali pytania osk. Świtale, poczem zarządono przerwę 15-minutową.

Rozprawa apelacyjna

Warszawa. (Tel. wł.) Dnia 27 kwietnia odbędzie się rozprawa apelacyjna zabójców śp. Pierackiego. (w)

Osiem ofiar zająć

Kraków. (Tel. wł.) Wczoraj panował zupełny spokój. Poza ul. Florjańską, gdzie część sklepów była jeszcze zamknięta wskutek wybicia szyb, panował normalny ruch handlowy. Robotnicy „Semperitu” otrzymali 10 proc. podwyżki.

Na wszystkich ulicach miasta rozplakatowano afisze, wydane przez O. K. R. P. P. S. i radę związków zawodowych za zgodą starostwa grodzkiego. Głoszą one, że 23 bm. „polegli na ulicach Krakowa” i tu wymienia się 8 nazwisk, wszystkie polskie. Dalej

wzywa się robotników, aby dziś w środę o godz. 9 opuścili fabryki i warsztaty pracy dla wzięcia udziału w pogrzebie.

Zbrodnie obłąkanej

Kraków. (Tel. wł.) Popełniono tu zbrodnie przypominające straszny czyn bezrobotnego Józefa Stasiaka w Łodzi, który poderznął dwom swoim córeczkom gardła a następnie sam pozabawił się życia.

Tym razem żona kolejarza Wawra korzystając z nieobecności męża, powiesiła dwie swoje córeczki 9-letnią Elżbietę i 12-letnią Florentynę poczem sama również powiesiła się. Dziewczynki musiały toczyć przed śmiercią zacieklą walkę z matką, o czem świadczą pogryzione i podrapane ręce Wawrowej.

Przyczyną niesamowitej zbrodni był zapewne obłąd, którego początki Wawrowa zdradzała od pewnego czasu.

Odwołany lot

Warszawa. (Tel. wł.) Wyznaczony na wczoraj lot kpt. Burzyńskiego do stratosfery został odroczone wskutek niesprzyjającej pogody. (w)

Umowa z Holandją

Haga. (PAT.) Trwające od szeregu miesięcy rokowania handlowe z rządem holenderskim zostały ukończone. Parafowano układ celny i kontyngentowy, który przewiduje rozszerzenie wzajemnych możliwości.

O ile chodzi o wywóz holenderski, rozszerzenie to dotyczy niektórych artykułów przemysłowych, zwłaszcza elektronicznych oraz towarów kolonialnych. Co się tyczy wywozu polskiego, przewidziano ułatwienia dla zboża, koni, obuwia gumowego, papieru, węgla oraz szeregu innych artykułów. Ponadto układ otwiera nowe możliwości wywozowe do Indji holenderskich.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25. 3. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 58,75—59,—.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. nie doszło wogóle do notowania, obracano jedynie mniejszą ilość 4% listów zastaw. konwert. po 37,— bez kwalifikacji do notowania; PIG-65% w/w. — bez obrotu — 4½% złotowe listy zast. serja L. po 38,50.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 96,— przy braku materiału.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 58,75—59,— P.

Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 96,— P.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 25. 3. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspodobienie stałe) . . . . . 13.15— 13.40

Pszenica (Uspodobienie stałe) . . . . . 19.50— 19.75

Jęczmień browarowy 15.50

Uspodobienie spokojne.

Jęczmień 700—725 g/l. . . . . 15.00— 15.25

Jęczmień 670—680 g/l. . . . . 14.75— 15.00

Uspodobienie spokojne.

Owies 450—470 g/l. . . . . 14.75— 15.00

Owies standardowy . . . . . 14.25— 14.50

Uspodobienie stałe.

Mak

żytnia wyciąg. 0-30% w/w. . . . . 19.75— 20.00

żytnia gat. I 0-50% w/w. . . . . 19.25— 19.50

żytnia gat. II 0-65% w/w. . . . . 18.25— 18.75

żytnia gat. III 50-65% w/w. . . . . 15.25— 16.25

żytnia pośl. pon. 65% w/w. . . . . 13.75— 14.75

Uspodobienie stałe.

pszenka gat. I wyc. 0-20% w/w. . . . . 31.75— 33.50

pszenka gat. IA 0-45% w/w. . . . . 31.00— 31.50

pszenka gat. IB 0-55% w/w. . . . . 30.00— 30.50

pszenka gat. IC 0-60% w/w. . . . . 29.50— 30.00

pszenka gat. ID 0-65% w/w. . . . . 28.50— 29.00

pszenka gat. IIA 20-55% w/w. . . . . 27.75— 28.25

pszenka gat. IIB 20-65% w/w. . . . . 27.25— 27.75

pszenka gat. IID 45-65% w/w. . . . . 24.75— 25.25

pszenka gat. IIF 55-65% w/w. . . . . 22.75— 23.25

pszenka gat. IIG 60-65% w/w. . . . . 21.25— 21.75

pszenka gat. IIIA 60-70% w/w. . . . . 19.25— 19.75

pszenka gat. IIIB 70-75% w/w. . . . . 17.25— 17.75

Uspodobienie stałe.

Otreby żytnie stand. . . . . 11.00— 11.50

Otreby pszenne grube stand. . . . . 12.00— 12.50

Otreby pszenne średnie stand. . . . . 10.75— 11.50

Otreby jęczmieńne . . . . . 10.25— 11.50

Rzepak zimowy . . . . . 38.00— 39.00

Siemien lniany . . . . . 39.00— 41.00

Gorzyczka . . . . . 32.00— 34.00

Wyka latowa . . . . . 25.50— 27.50

Peluszka . . . . . 26.50— 28.50

Groch Viktorja . . . . . 23.00— 27.00

Groch Folgera . . . . . 22.00— 24.00

Łubin niebieski . . . . . 10.00— 10.50

Łubin złoty . . . . . 12.50— 13.00

Seradela . . . . . 24.00— 26.00

Mak niebieski . . . . . 60.00— 62.00

Koniczyna czerwona surowa. . . . . 120.00—130.00

Koniczyna czarna. 95-97% czysta . . . . . 135.00—145.00

Koniczyna biała . . . . . 75.00—100.00

Koniczyna szwedzka . . . . . 165.00—190.00

Koniczyna żółta odluszczonea. . . . . 65.00— 75.00

Przełot . . . . . 75.00— 90.00

Ziemiaki jadalne . . . . . 4.25— 4.75

Makuch lniany w taflach. . . . . 17.75— 18.00

Makuch rzepakow. w taflach. . . . . 14.75— 15.00

Makuch słonecznik. w tafl. 42/43% . . . . . 17.75— 18.25

Srut Soja . . . . . 21.00— 22.00

Słoma pszenka luzem . . . . . 2.20— 2.45

„ pszenka prasowana . . . . . 2.70— 2.95

„ żytnia luzem . . . . . 2.50— 2.75

„ żytnia prasowana . . . . . 3.25— 3.50

„ owsiana luzem . . . . . 2.75— 3.00

„ owsiana prasowana . . . . . 3.25— 3.50

„ jęczmieńna luzem . . . . . 2.20— 2.45

„ jęczmieńna prasowana . . . . . 2.70— 2.95

Siano zwykłe luzem . . . . . 5.75— 6.25

„ nadnotekkie luzem . . . . . 6.25— 6.75

„ nadnotekkie luzem . . . . . 6.50— 7.00

„ nadnotekkie prasowane . . . . . 7.50— 8.00

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 1825.1 tonn. w tem żyta 426 tonn, pszenicy 273 tonn, jęczmienia 269 tonn, owsa 168 tonn.

U w a g a! Owies, nadający się do siewu, ponad notowanie.

Wiadomości

Izba lordów przyjęła większością 189 głosów przeciwko 8 projekt dozbrowienia W. Brytanji.

*

Parowiec „Queen Mary” odbył pierwszą podróż z Glasgow do Greenock (port zewnętrzny Glasgow) w ciągu 3 godziny 35 minut. Prędkość ta wynosi około 22 km. Queen Mary” jest statkiem o wyporności 80773 tonn, a więc o 700 tonn większej od wyporności francuskiego parowca „Normandie”.

*

We Włoszech na dworcu Panicale wykoleiło się kilka wagonów pociągu osobowego, kursującego na linii Rzym — Florencja. Jest trzech zabitych, w tem dwóch urzędników kolejowych i około 20 rannych.

*

Prezydent niezależnego państwa irlandzkiego de Valera wylądował w Boulogne sur Mer, skąd przez Paryż udaje się do Szwajcarii. De Valera jest zagrożony ślepotą. Jedzie do Zurychu dla zasięgnięcia porady specjalistów.

*

Bułgarski sąd najwyższy zatwierdził wyrok śmierci, na jaki został skazany płk. Welczew i mjr. Stanczew, chociaż prokurator wypowiedział się za ponownem rozpatrzeniem sprawy. W kołach politycznych panuje przekonanie, iż król ulaskawi obu skazanych.

O naszą obronność wojenno-gospodarczą

Już niejednokrotnie na ten temat pisaliśmy. Dzisiaj znowu do sprawy powracamy. Dla dwóch przyczyn:

Po pierwsze — dlatego, że sytuacja polityczna świata staje się coraz trudniejsza, stwarzając groźne memento dla wszystkich ludzi myślących i kraj swój kochających, bez względu na to, na jakim działają polu. Głos ludzi pracujących na niwie gospodarczej powinien w sprawach obrony kraju być bardziej donośny, niż jest obecnie.

Po drugie — dlatego, że sprawa naszej obronności wojenno-gospodarczej była ostatnio przedmiotem rozważań na terenie senackim, rozważań, przez które przebiegała nuta troski i zaniepokojenia. Uczucia i myśli, wyrażone z trybuny senackiej, znalazły oddźwięk w prasie:

„Związek, jaki zachodzi między położeniem gospodarczym kraju, a koniecznościami jego obrony na wypadek wojny — stwierdza „Polska Zbrojna” — nie przeniknął jeszcze dostatecznie do świadomości politycznej państwa”.

„Aparatura wytwórcza Polski — pisze „Gospodarka Narodowa” — nie jest w pełni przystosowana do prowadzenia wojny”.

Dwa stwierdzenia — dwa fakty. Tak wygląda rzecz u nas. Na wypadek wojny musimy liczyć się: 1) z brakiem należytego przygotowania wojenno-gospodarczego, 2) z brakiem umiejętności organizacyjnych, 3) z nikłą dyscypliną społeczną, 4) z ogromnym udziałem kapitału żydowskiego i zagranicznego w przemyśle i handlu, na którego lojalność trudno liczyć, 5) trudnościami, jakie stwarza niedogodne geograficznie rozmieszczenie ośrodków przemysłowych itd.

A jak rzecz wygląda u naszych zachodnich sąsiadów? Przedewszystkiem: tradycja, oparta na doświadczeniach z czasów wielkiej wojny. Następnie: wrodzony zmysł organizacyjny, dzięki czemu pod względem sprawności gospodarczo-wojennej Niemcy niewątpliwie przodują wszystkim innym państwom. Dalej: zastęp znakomicie wyspecjalizowanych fachowców. Wreszcie: długoletnie przygotowania, zmierzające od gotowości bojowej gospodarki niemieckiej.

O tych potężnych atutach wiedzą inni. Taka np. Anglja znakomicie docenia groźny walor sprawności organizacyjnej niemieckiej gospodarki wojennej. Dowodem tego wielki plan ekonomicznego dozbrojenia W. Brytanji, plan, który wciela się obecnie w życie.

Planu tego myśl najistotniejszą wyraził Churchill, stwierdzając, co następuje:

Istnieją dwie możliwości zapewnienia krajowi materiału wojennego: pierwsza — to stworzenie olbrzymich rezerw amunicji wszelkiego rodzaju przez przechowywanie jej w magazynach (tak robiono przed Wielką Wojną); druga metoda — stosowana przez Francję, Włochy i Niemcy — polega na przystosowaniu całego przemysłu krajowego już w czasie pokoju do produkcji dla celów wojennych.

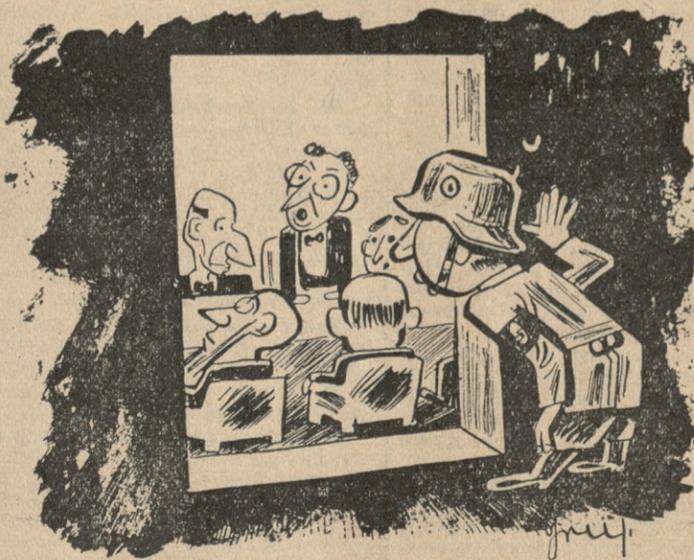
Zdaniem więc Churchilla, nie chodzi tu o natychmiastową budowę nowych okrętów, samolotów, dział itd., lecz o

takie przygotowanie przemysłu, aby w chwili krytycznej nie zawiódł.

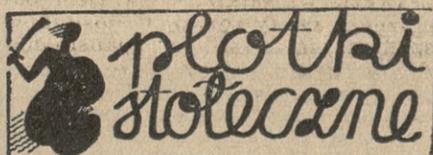
Wskazania powyższe odnoszą się również do Polski. Musimy sobie uświadomić, że znany aforyzm Napoleona, głoszący, iż do prowadzenia wojny trzeba: pieniędzy, pieniędzy i jeszcze raz pieniędzy, dzisiaj powinien brzmieć: trzeba organizacji, organizacji i jeszcze raz organizacji.

A organizacji nie można zaimprovizować! Wiemy, że się ją przygotowuje. Ale czy koła gospodarcze Polski (mówimy, rzecz jasna, tylko o polskich przemysłowcach!) uczyniły wszystko, podkreślamy wszystko, by przygotować swoje warsztaty dla celów wojennych?

Sprawa nadreńska w Londynie

Niemiec: — Wygrałem na całej linii. — Zaczynają już sprawę rozwałkowywać!

24 marca

W poniedziałek zaszły wypadki w Krakowie. Padły ofiary. Zestawienie dotychczas znanych nazwisk wskazuje, że ofiary pochodzą głównie z pośród ludności polskiej.

We wtorek odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym obaj pochodzący z tamtych stron członkowie Sejmu zgłosili interpelacje. Minister spraw wewnętrznych, był zapewne uprzedzony o interpelacji, gdyż był przygotowany do odpowiedzi, którą zaraz odczytał.

Interpelanci oraz wyjaśnienia ministra wskazują, że aktywnie wystąpili w Krakowie sfery robotnicze. Hasło strajku rzuciło PPS. O niej tylko nawiasowo wspomnieli relacje min. Raczkiewicza.

Zaraz po posiedzeniu premier Kościalski zaprosił do swego gabinetu w gmachu sejmowym ministrów spraw wewnętrznych i opieki społecznej, tudzież członków Sejmu i Senatu, pochodzących z ziemi krakowskiej, aby wysłuchać ich opinii, co należy uczynić dla uspokojenia nastrojów. Wsunęte postulaty przyrzekł rozpatrzyć życzliwie.

Mimochodem rzuca się pytanie: gdzie się podzieli przedstawiciele innych stron, w których również były zajścia, w których również niestety padły ofiary? Dlaczego wtedy nikt z nich nie zgłosił interpelacji, dlaczego nikt nie zwrócił się do rządu o wyjaśnienia, dlaczego nikt nie żądał zilustrowania bliższymi szczegółami komunikatów PAT-ej?

Za kilka dni zamknie się sesja budżetowa. Rząd wszystko przeprowadził w niej, co chciał. Nie miał wielkich trudności, tylko musiał stracić wiele czasu, a to wskutek nowej procedury, która miała wszystko upraszczać.

Ale w czerwcu, za dwa miesiące będziemy mieli ciąg dalszy — parlamentaryzmu p. Sławka. Przyjdą tedy projekty o pracownikach samorządowych.

Zapewne wtedy będzie musiała być uregulowana i kwestja podnoszona kilkakrotnie przez ministra spraw wojskowych wynalezienia środków na cele obrony państwa.

*

Istnieje w Sejmie t. zw. klub dyskusyjny, uczestników walk o niepodległość. Należy do niego około 100 członków Sejmu i Senatu. Pod względem politycznym nie jest to organizacja skrytalizowana. Istotnie zbiera się przedewszystkiem dla przeprowadzenia dyskusji, ale nigdy nie krępowała swych członków jakimiś węzłami solidarności klubowej.

Teraz przystępuje do opracowania swej deklaracji ideowej. Opracowuje ją najęzszy umysł polityczny obecnego parlamentu p. Miedziński. Jest to pewien krok ewolucyjny w kierunku odstępstwa od założeń p. Sławka, gdy formułował swoje pomysły „odpartyjnięcia” Sejmu. Sami kierownicy klubu przyznają, że jeszcze nie dojrzały wypadki do dalszej krystalizacji, ale ona postępuje nieustannie.

*

Tak obóz prorządowy zaczyna się różniczkować i poczyną tworzyć kluby, grupy, które następnie niewątpliwie staną się frakcjami i partjami. Już mamy grupę pracy, grupę robotniczą, z której wyrosnie coś a la NPR, grupę malorolniczą, z której się odrodzi jakies „Wyzwolenie”. Koncepcja tworzenia społecznych komitetów miejscowych kołacje się tylko po Małopolsce, ale nie wydaje realniejszych wyników. P. Grażyński trzyma w ryzach swoje stronnictwo na Śląsku i nietylko go nie rozwiązał, lecz owszem coraz silniej montuje. Klub t. zw. demokratyczny „sanacji” poznańskiej staje się coraz bardziej wyraźną grupą.

Czyż to nie symbol, że właśnie w dniu, kiedy klub dyskusyjny przystąpił do opracowywania swej deklaracji ideowej — p. Walery Sławek poprosił Sejm o urlop?... Jedzie na wypoczynek. Już od kilku tygodni nie pokazywał się w Sejmie, jakkolwiek dawniej uczęszczał pilnie i pilnie się przysłuchiwał obradom. A dzisiaj czuje, jak jogodzieło, jego pomysły i jego idee rozpryskują się w drzazgi.

Autorytet jego jako polityka zwiędł.

Z życia

(—) Mówią, że w Polsce nie można żyć, nie można zrobić dobrego interesu. Cemu nie? Czasem można. Oto przykład z dni ostatnich:

Dnia 13 stycznia 1936 założona została spółka „Podole” w Tarnopolu. Celem spółki jest zbudowanie i prowadzenie cukrowni. Udziałowców jest 4, dali razem 10 000 zł.

Czy można za 10 000 zł wybudować i uruchomić cukrownię? Można — jeśli się ma poparcie. A „Podole” poparcie takie posiada.

Budowa cukrowni potrwa 2 lata, a rząd już teraz przyznał jej na r. 1936-37 kontyngent roczny cukru w ilości 40 000 q. Kontyngent ten od „Podola” zakupiły dwie sąsiednie cukrownie w Chodorowie i Horodnie, placąc odstępną po 75 gr od kwintala. Da to rocznie 30 000 zł.

Rozdział plantacji buraków przedstawia się następująco: 34 proc. większa własność, 23 proc. rolnicy ukraińscy, 23 proc. rolnicy zorganizowani w Małop. Tow. Rolniczem, 30 proc. rolnicy niezorganizowani. Wszyscy ci plantatorzy zapłacą przez 6 lat za prawo plantacji buraków t. zw. bonifikatę w wysokości 1 zł 5 groszy od 1 q buraków na rzecz nowej cukrowni. A że na wyprodukowanie 40 000 q cukru rocznie potrzeba 240 000 q buraków, otrzyma cukrownia z tego źródła 252 000 zł. Da to w ciągu 6 lat sumę ponad półtora miliona zł.

Z takim kapitałem można już przystąpić do budowy nowej cukrowni.

Udziałowcami nowej spółki są: lwowska Izba Rolnicza, Związek Ziemian, Małopolskie Towarzystwo Rolnicze i Siłkij Hospodar. Pierwsza ma 4 udziały, trzy dalsze instytucje po 2 udziały.

Tak powstają nowe majątki. Tak się popiera rolnictwo. Zarząd nowej spółki tworzą: pp. Tadeusz Kapka, poseł Trzczeński i Miron Łuckij (brat senatora, głównego promotora ugody „sanacyjno-ukraińskiej”).

Są to wiadomości, zaczerpnięte z „Dziennika Polskiego”, pisma „sanacyjnego”, wychodzącego we Lwowie.

Tak szybko. Właśnie w zetknięciu jego koncepcji z życiem. Już dzisiaj nawet opowiadają na jego temat dowcipy w jego środowisku.

— Czy wiecie, że p. Sławek jest bezrolny?

— Bezrolny?

— Tak, bo niema żadnej roli do odegrania...

WARSZAWIANIN

13 miliardów na zbrojenia Rumunji

W tych dniach odbył się w Bukareszcie szereg ważnych narad, poświęconych zbrojeniom armji.

W sztabie generalnym obradowała największa rada obrony pod przewodnictwem króla Karola II. W posiedzeniu wzięli udział byli premierzy, generałowie, będący senatorami wirylnymi, inspektorzy generalni i obaj marszałkowie rumuńscy: Averescu i Prezan.

Premjer Tatarescu objaśnił, w jakim stadium znajduje się problem nowego uzbrojenia armji rumuńskiej. W roku 1935 wydano na ten cel 4 miljardy lei, jednak armja wymaga nowych wydatków w wysokości 9 miliardów na dozbrojenia armji w najbliższych latach.

Rada najwyższa zatwierdziła przedłożony preliminarz, jak również projekty budowy nowych zakładów i warsztatów wojskowych. Na drugą część narad w sztabie generalnym zaproszono przywódców stronnictw politycznych, a premier Tatarescu poinformował ich o programie zarządzeń obronnych.

Konferencja państw skandynawskich

Dnia 22 i 23 maja odbędzie się w Kopenhadze pod przewodnictwem duńskiego premiera Stauninga konferencja parlamentarzystów i polityków państw skandynawskich. W konferencji, na której ma być omawiana kwestja dalszej przynależności do Ligi Narodów, wezmą udział Szwecja, Danja, Norwegja i Finlandja.

Policjant pod piramidami

Ruch samochodowy pod piramidami wzrósł w ostatnich czasach tak znacznie, że powstała konieczność ustawienia osobnego posterunku dla jego regulacji. Dla ochrony przed palącymi promieniami afrykańskiego słońca wybudowano nad policjantem specjalny daszek.

NASZA ANKIETA

Podstawowa dziedzina W. F.

VI. Ciekawe szczegóły o rozwoju i trudnościach naszych gimnastyków

Dzisiejszy odcinek naszej ankiety poświęcamy dziedzinie sportu, która nie tylko jest uprawiana przez tysiące lecz ma równocześnie największy zasięg, gdyż jest uprawiana nie tylko w mieście ale i na wsi, w równej mierze przez młodzież najmłodszą i starszą, przez kobiety i mężczyzn. Dziedzina ta jest gimnastyka wyczynowa, o której jednak mimo jej walorów, szeroki ogół bardzo słabo jest poinformowany, wielu bowiem nawet nie wie, że gimnastyka należy do sportów olimpijskich. Jest ona przytem nie tylko podstawowym ćwiczeniem dla wszystkich sportów, ale jako gimnastyka wyczynowa ćwiczeniem bardzo ciekawym i emocjonującym, które gromadzi na występach tysiące publiczności.

Na terenie Wielkopolski jedyną organizacją polską uprawiającą gimnastykę wyczynową jest „Sokół”. Po informację zwracamy się do przewodniczącego dziedziny wielkopolskiej „Sokoła”.

— Zasada nasza, oświadczają nasi informatorzy — jest ćwiczenie szerokich mas. a nie uzyskiwanie indywidualnych wyczynów. Przez to praca nasza nie uwidacznia się tak na zewnątrz jak w innych dziedzinach sportu, jednak istnieje i prowadzona jest na szeroką skalę. Wystarczy stwierdzić, że na terenie Wielkopolski posiadamy 8.500 ćwiczących członków, w tem 1.200 kobiet i 2.300 młodzieży.

— Dotychczas Polska nie brała udziału w zawodach olimpijskich. W 1928 roku w Amsterdamie brała jedynie udział w pokazach, które wypadły bardzo korzystnie. W Berlinie odbył się nasz pierwszy występ. Siły nasze wypróbowałyśmy w spotkaniu z gimnastykami zagranicznymi w ub. roku na międzynarodowych zawodach w Budapeszcie, a dalszą próbą sił i sprawdzianem naszych postępów będzie międzypaństwowe spotkanie z reprezentacją Jugosławii, która należy do najlepszych zespołów gimnastycznych świata. Zawody te odbędą się 12 kwietnia w Warszawie. Poza tem przewidziane jest jeszcze przed olimpiadą spotkanie międzypaństwowe z Finlandją lub z Niemcami.

Do olimpiady przygotowuje polską reprezentację Sokół, przy pomocy komitetu olimpijskiego. Odbywają się obozy, przy czem najbliższy przewidziany jest na czas od 8 do 17 kwietnia.

Wśród wyznaczonych 12 uczestników obozu, są również Poznaniacy, a mianowicie Radojewski i Garska, z pań znana lekkoatletka Szkudlarska. Drugi oboz, sze-

ściotygodniowy odbędzie się w czerwcu.

Przechodząc z kolei do głównego tematu naszej ankiety dowiadujemy się, że również i w gimnastyce przechodzimy pewien kryzys. Przyczyną jego trzeba jednak szukać dalej, a mianowicie we wprowadzonym już od lat do szkół polskich nowym systemie nauki gimnastyki. Zarzucono mianowicie gimnastykę dotychczas prowadzoną na sprzętach, wprowadzając gimnastykę szwedzką, która u nas uważana jest jako gimnastyka dla słabych, nie posiada zupełnie momentów emocjonalnych, możliwości wybiecia się i dokonywania wyczynów. Dlatego też zainteresowanie ogółu młodzieży gimnastyką jest obecnie słabsze.

To spowodowało u nas pewien zastój. Z jednej strony młodzieży szkolnej nie wolno przynależć do organizacji sportowych, z drugiej — z pośród absolwentów szkół nie otrzymujemy już tak przygotowanego materiału jak dawniej. Sytuacja się jednak poprawia, dzięki naszym staraniom zainteresowania młodzieży gimnastyką sprzętową. Praca obecnie idzie całą parą naprzód, a kadry ćwiczących stale rosną. Szczególnie mocno garną się do nas najmłodsi, których przyjmujemy po uzyskaniu zezwolenia rodziców. Ze względu zaś na stare tradycje pracy wychowawczej Sokoła, rodzice posiadają pełne zaufanie do naszego systemu moralno - wychowawczego oraz wszechstronnego wychowania fizycznego. Poza gimnastyką bowiem, młodzież posiada możliwość zapoznania się z innymi dziedzinami sportu w różnych sekcjach istniejących przy gniazdach sokolich.

— Duże trudności natrafiamy w uzyskaniu sal gimnastycznych, a przedewszystkiem sprzętu, który został usunięty z wielu sal gimnastycznych. Braki te odczuwamy szczególnie na prowincji.

— Wielką troską naszą jest kwestja doboru instruktorów, bez których praca w Sokole jest zupełnie niemożliwa. Obecnie zdołaliśmy zaangażować płatnego instruktora objazdowego, który przeprowadza kursy i ćwiczenia.

— Chcąc szeroki ogół społeczeństwa zapoznać z naszym dorobkiem, organizujemy w dniu 5 kwietnia o godz. 19 w wielkiej sali Domu Rzemieślniczego zawody gimnastyczne na przyrządach z reprezentacją Śląska, który jest najsilniejszym ośrodkiem w Polsce. Łącznie z temi zawodami odbędą się efektowne pokazy ćwiczeń sokolich w wykonaniu kobiet i mężczyzn.

Projektowany jest również przyjazd w d. 5 lipca mistrza Belgii „Royal Daring Cl. de Bruxelles”, oraz na początku kwietnia wiedeński F. A. C. O zakontraktowanie powyższych drużyn starają się kluby stołeczne.

Piłka nożna

„Union Touring” — „Warta” .W niedzielę o godz. 15.30 na boisku „Warty” przy ul. Rolnej odbędzie się ostatnie spotkanie przed rozpoczynającym się rozgrywkami ligowymi pomiędzy znaną drużyną łódzką „Union Touring” a „Wartą” ligową. (kom)

O mistrzostwo klasy C. Strzelec Wierszów — Pogoń Środa 2:4 (0:2), Sokół Wolsztyn — Orkan Fabianowo 1:1 (1:1), Sokół Rawicz — Pogoń Śmigiel 3:0 (1:0), Concordia Murowana Goślina — Sparta Oborniki 3:2 (2:0), Viktorja Września — San II 3:0 (0:0), Unja Swarzędz — Pogoń II Poznań 8:1 (2:0).

Proces o zniesławienie 9 obywateli Gostynia

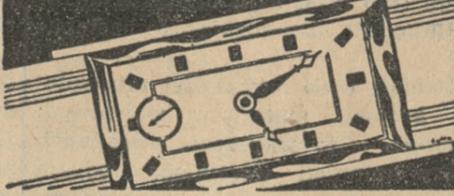
Dziś na wokandzie sądu apelacyjnego w Poznaniu znalazła się sprawa Juljusza Wolfartha, starosty gostyńskiego, Władysława Prejbisza oraz Czesława Kościelniaka, oskarżonych przez 9 poważnych obywateli miasta Gostynia o zniesławienie drukiem. Sprawa ta, która w Gostyniu była bardzo głośna, przedstawia się następująco:

Kilka dni po uroczystościach pogrzebowych marsz. J. Piłsudskiego ukazało się w „Orędowniku Gostyńskim” oświadczenie Zw. Oficerów Rezerwy koło Gostyni, w którym w niesłychany sposób napađnięto na 9 obywateli Gostynia, zarzucając im niepatriotyczne i nieetyczne postępowanie. Powodem do takiego oświadczenia było to, że w dniu pogrzebu nie wywieszono flagi oraz nie zamknięto składów. Obywatele zostali wymienieni po nazwisku i poczuli się tem dotknięci, wobec czego wytoczyli Juljuszu Wolfarthrowi, prezesowi Zw. Oficerów Rezerwy koło Gostyni, oraz członkom zarządu Władysławowi Prejbiszowi i Czesławowi Kościelniakowi sprawę o zniesławienie.

Ostrowski sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Gostyniu po rozpatrzeniu sprawy wydał wyrok, mocą któ-

CYMA

NIGDY NIE ZAWODZI!

ng 7367

Spotkania towarzyskie na prowincji: Szamotulski K. S. — Warta Ib 3:3 (2:1), Polonia Leszno — Unja Kościan 2:1 (1:0), Legja Środa — K. P. W. I. 1:4 (1:2), Sokół Mosina — Blask Staroleka 5:2 (1:1), Dyskobolja Grodzisk — Sokół Opalenica 4:0 (1:0), Ostrowia — Kaliski K. S. 2:4 (1:1).

Podział okręgów w rozgrywkach o puchar PZPN. Zarząd PZPN ustalił pierwszą rundę rozgrywek o puchar Polskiego Zw. Piłki Nożnej, poczynając od dnia 21 maja br. Jednocześnie uchwalono, że w rozgrywkach gospodarzami będą okręgi słabsze. W myśl powyższego Kielce gościć będą reprezentację Poznania, Lublin będzie gościł Kraków, Polesie — Warszawę, Wilno — Ligę A, Stanisławów — drużynę Lwowa, Wołyń — Ligę B, Pomorze — drużynę Śląska, Białystok — drużynę Łodzi.

W rozgrywkach międzyokręgowych o puchar PZPN. podział przedstawia się następująco: Grupa I — Warszawa, Lublin, Łódź i Kielce. Grupa II — Pomorze, Poznań, Śląsk. Grupa III — Kraków, Lwów, Stanisławów i Robotniczy autonomiczny podokręg Śląska. Grupa IV — Wilno, Białystok, Polesie i Wołyń.

Rozgrywki międzygrupowe rozpoczyna się prawdopodobnie 15 lipca.

Krakowska Wisła dostała zezwolenie na wyjazd do Belgii, gdzie w dniach 12 i 13 kwietnia weźmie udział w międzynarodowym turnieju piłkarskim przy udziale drużyn węgierskiej i belgijskiej.

Terminarz pracy trenerów objazdowych przedstawia się następująco: Trener Otto pracować będzie w Poznaniu od 23 bm. do 2 maja, następnie we Lwowie od 4 do 9 maja przeprowadzi trening z reprezentacyjnym zespołem lwowskim, następnie od 11 do 16 maja — trening z reprezentacją krakowską, wreszcie w Łodzi od 18 maja do 6 czerwca.

Trener Spojda prowadzić będzie treningi od 20 do 25 kwietnia w Warszawie, od 27 kwietnia do 9 maja w Białymstoku, od 11 maja do 10 czerwca na Pomorzu.

Rozgrywki o wejście do ligi zostały przez zarząd PZPN zmienione w myśl dyrektyw walnego zebrania PZPN. Mistrzowie okręgów walczycy będą w następujących grupach: 1. Warszawa, Lublin, Łódź i Kielce. 2. Poznań, Pomorze i Śląsk. 3. Kraków, śląski podokręg robotniczy, Lwów i Stanisławów. 4. Wilno, Białystok, Polesie i Wołyń.

Mistrzowie poszczególnych grup walczycy będą każdy z każdym po dwa razy według systemu punktowego, przy czem dwie pierwsze drużyny wchodzi do ligi.

Pięściarstwo

Mistrzostwa w stolicy odbędą się 3, 4 i 5 kwietnia. Tytułów mistrzów Warszawy bronią w kolejności wag: Wieczorek, Rosenblum, Polus, Bąkowski, Seweryniak, Pisanski i Doroba. W wadze ciężkiej Warszawa miała mistrza w roku ubiegłym. Ogółem zgłosiło się do zawodów 94 zawodników z 15 klubów.

INTERESUJĄCA ANKIETA

W „Przyjacielu Szkoły” ogłoszono wyniki interesującej ankiety, przeprowadzonej wśród uczniów szkół powszechnych, p. t. „Przy kim chciałbyś uczyć się: przy panach, czy przy paniach i dlaczego?” Odpowiedzi udzieliło 286 uczniów i uczennic od III — VII klasy. 143 dzieci opowiedziało się za nauczycielką, 109 za nauczycielem, dla 34 dzieci — było to obojętne.

WYGRANE NA LOTERJI WOLNE OD PODATKÓW

Sejmowa komisja budżetowa rozpatrywała rządowy projekt ustawy o monopole loteryjnym. Do projektu tego wprowadzono szereg poprawek, z których najważniejszą opiewa, że wygrane na loterji wolne są od wszelkich podatków i opłat zarówno państwowych jak i samorządowych.

Z PALESTRY WARSZAWSKIEJ

W stolicy została swego czasu rozpatrywana przez komisariat rządu skonfiskowana powieść p. t. „Truciciel”, napisana przez adwokata Hofmokla - Ostrowskiego i mająca za tło znany proces sosnowiecki. Obecnie, jak donoszą, sprawą tą ma zająć się także Rada Adwokacka, aby stwierdzić zasadniczo, czy adwokat występujący w procesie może jego tło wykorzystać dla powieści, czy też należy w tem upatrywać autoreklamę oraz stwarzanie niezdrowej sensacji.

Inną sprawą, którą zajmowała się Rada Adwokacka, były głośne w swoim czasie nadużycia finansowe adwokata Monieckiego na stanowisku syndyka Banku Zachodniego. W następstwie skazującego wyroku M. został skreślony z listy adwokatów warszawskich, lecz decyzję tę zaskarżył do Sądu Najwyższego. Orzeczenie tegoż wypadło na jego niekorzyść, wobec czego teraz ostatecznie nastąpiło skreślenie z listy adwokackiej.

KTO RZUCA PETARDY!

W Warszawie pod tramwaj linii 16 w pobliżu Wielopola podłożono silną petardę, która wybuchła, wywołując popłoch wśród przechodniów. Tramwajem tym jechało dwóch wywiadowców policji, którzy natychmiast wszczęli poszukiwania. Na gorącym uczynku podkładania petard zatrzymano Szmulę Sliwkę, lat 18, przy którym znaleziono legitymację „Bundu”. Spółnik Sliwki zbiegł.

GMACH BANKU HANDLOWEGO W ŁODZI

Po dłuższych pertraktacjach gmach Banku Handlowego przy Alejach Kościuszki po ogłoszeniu jego upadłości przeszedł obecnie na własność P. K. O. Suma kupna wynosi półtora miliona złotych.

POMYLKA W CZASIE POŚCIGU ZA ZŁODZIEJAMI

Do zabudowań zakonnic we wsi Skirdy, gm. Góra, dostali się złodzieje. Zakonnice zaalarmowały sąsiadów, którzy uzbójceni w kije, otoczyli zabudowania. W czasie pościgu rzeźnik Ludwik Nojbauer został uderzony kijem w głowę tak silnie, że zmarł pomimo natychmiastowej pomocy. Cios Nojbauerowi zadał jeden ze ścigających, który wziął go za złodzieja. Ci natomiast korzystając z powstałego zamieszania, zbiegli.

PRZEMYCANE DO POLSKI ŻARÓWKI JAPONSKIE

Jak donoszą, zostało ukończone obecnie dochodzenie prokuratorskie w sprawie szmuglu na wielką skalę żarówek do lamp kieszonkowych, które przez Trjest i Wiedeń sprowadzano z Japonji do Polski. Do transakcji tej należały niektóre firmy lwowskie i warszawskie. Z żarówek usuwano po drodze cechy japońskie, a natomiast zaopatrywano je w znaki wolnościowe niemieckie firm w Wiedniu i Aussig. Skarb państwowy poniósł przez te manipulacje dość znaczne straty.

PROCES ADWOKATA W STANISŁAWOWIE

Wśród olbrzymiego zainteresowania rozpoczął się w Stanisławowie proces adwokata dr. Lacha, miejscowego potentata finansowego. Oskarżony jest o szereg oszustw i sprzeniewierzeń poważnych sum swoich klientów. Został on pociągnięty również do odpowiedzialności za lichwę. Dr. Lach odpowiada z wolnej stopy — początkowo był aresztowany, lecz po pewnym czasie zwolniono go za kaucją 60.000 zł.

POCISK ARMATNI Z OSTATNIEJ WOJNY

W okolicy Tarnopola ciągle jeszcze znajduje się wiele amunicji, pozostałej z czasów wojny. Amunicja ta dostaje się często w niepowołane ręce, powodując niebezpieczne wypadki. Przed kilkoma dniami dwoje dzieci, Stefanja i Ludwik Stachowie, znaleźli w rowie pocisk artyleryjski, który przyniosli do domu. W czasie manipulowania pociskiem nastąpiła eksplozja, wskutek czego dzieci odniosły bardzo ciężkie obrażenia.

Drużyny zagraniczne w Polsce

W czasie świąt Wielkanocnych gościć będą w Polsce liczne piłkarskie drużyny zagraniczne.

Warta poznańska sprowadza dwie drużyny piłkarskie z Niemiec. W pierwszym dniu świąt Warta walczycy będzie z drużyną „Hollstein” z Kilonji, a drugiego dnia z Blau-Weiss (Berlin).

Do Krakowa ma przyjechać drużyna węgierska Budai. Rozegra ona dwa mecze z Cracovią i Garbarnią.

KAISER BORAX

nadaje cerze delikatny i piękny wygląd.

Wyrób polski.

Tł 431

STRONNICTWO NARODOWE

Kolo Główna

Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 26 marca w sali p. Książczyka, ul. Główna 38. Początek o godz. 19.30. Kierownik.

Stare Miasto

Zebranie plenarne w czwartek, 26 b. m. w lokalu p. Wróblewicz Chwaliszewo 68.

Początek o godz. 20-ej.

Udział kandydatów obowiązkowy. Kierownik.

Kolo Żegrze-Chartowo

Zebranie plenarne z referatem w niedzielę, 29 marca w sali p. Kaniowskiej. Początek o godz. 14-ej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

10 pytań

Gdy się śledzi dyskusje, jakie się dzisiaj toczą na łamach prasy i na różnych „naradach“ w sprawie naszej polityki gospodarczej, nieraz człowiek odczuwa potrzebę uporządkowania materiału myślowego, przerabianego w ciągu wspomnianych dyskusyj. Niżej skromny przyczynek ma za zadanie: zanotować najważniejsze kwestje, nad którymi się dzisiaj najgorzej rozprawia w gronie ludzi, zajmujących się sprawami gospodarczymi.

1. A więc — pierwsze pytanie: czy powróci liberalizm, czy też utrzyma się na dłuższy przeciąg czasu obecny prąd wiązania gospodarki w ramach zarządzeń etatystycznych?

2. Czy opłaci się Polsce jej wierność dla zasad waluty złotej, t. zn. czy świat pozna się na wartości Polski, jako dobrej dłużniczki i zacznie ją darzyć, w wyższym niż dotychczas stopniu, swoim kredytem?

3. Czy twarda szkoła deflacji (choć nie całkowitej, a jednak przykrej) wpłynie dodatnio na charakter narodowy polski? Czy skłoni społeczeństwo do pielęgnowania zmysłu oszczędności nawet w dobrych czasach? Czy też pogłębi bierność gospodarczą, jaką odznaczają się szerokie masy ludności polskiej, szczególnie w Królestwie i Małopolsce?

4. Czy przyczynić się do poprawy gospodarczej przy użyciu sposobów naturalnych, czy też sztucznych? Czy czekać na naturalny rozwój wypadków konjunkturalnych, czy też sztucznie bieg ich przyspieszyć?

5. Co jest lepsze: niski poziom cen krajowych (w porównaniu ze światowymi) czy też wysoki?

6. Co jest ważniejsze: usunięcie hamulców, utrudniających powrót „lepszych czasów“ i ograniczenie się do interwencji „biernej“, czy też stosowanie obok niej — jeszcze i interwencji „czynnej“, tj. prowadzenie robót publicznych, upłynianie rynku pieniężnego itd.?

7. Na co należy położyć większy nacisk: czy na wzmoczenie chłonności rynku polskiego dla towarów importowanych (i uzyskanie wzajemian za wzrost przywozu — wzrost wywozu), czy też — nasilenie wywozu drogą potaniaenia cen eksportowych (dumping)?

8. Czy niebezpieczeństwa, mogące grozić bilansowi płatniczemu na wypadek „nakręcania konjunktury“, nie są niebezpieczeństwami naturalnymi, grożącymi przy wszelkim (nawet najbardziej naturalnym) ożywieniu?

9. Czy możliwe jest obniżenie ciężarów publicznych w Polsce?

10. Na jakiej drodze należy przyjąć z pomocą rolnictwu: czy drogą obniżenia ciężarów na niem ciężających, czy też na drodze wzmoczenia powszechnego dobrobytu, z czego skorzystałoby również i rolnictwo?

Oto dziesięć pytań, w tej chwili najważniejszych. Od odpowiedzi, jakie zostaną udzielone na te pytania, zależy przyszłość gospodarza kraju.

Krótkie informacje gospodarcze

— Produkcja polskiego hutnictwa cynkowo-olowianego w lutym r. b. przedstawiła się następująco: cynk mufkowy i elektrolityczny 6 960 tonn, blacha cynkowa 871 t., kwas siarkowy 12 024 t., ołów surowy 1 588 t. W porównaniu ze styczniem rb. produkcja cynku była mniejsza o 7,1 proc. i ołowiu o 35,5 proc., natomiast produkcja blachy wzrosła o 73,5 proc. i produkcja kwasu siarkowego o 22 proc.

— Wywóz polskich wyrobów hutniczych zwiększył się z 13 066 tonn w styczniu rb. do 18 362 tonn w lutym rb., t. j. o 38,4 proc.

— Wywóz węgla kamiennego z Polski w I połowie marca w porównaniu z przeciętną za połowę lutego spadł o 93 do 263 tys. tonn. Przekiętna dzienna wysyłka wynosiła 22 wobec 24 tys. tonn.

— W Gdańsku uruchomiono ostatnio produkcję t. zw. sardynek norweskich, t. zn. szprotów w puszkach i oliwie, imitujących konserwy sardynek. Przystąpiono również do fabrykacji puszek dotąd nie produkowanego w Gdańsku typu. Fabryka w Gdańsku jest pierwszą fabryką norweskich sardynek w granicach polsko-gdańskie-go obszaru celnego.

— W najbliższym czasie uruchomiona będzie w Małopolsce nowa fabryka wyrobów denty-stycznych. Fabryka, wyposażona w najnowsze urządzenia techniczne, sprowadzone z zagranicy, produkować będzie cementy denty-styczne, porcelanę do plomb, amalgamaty, gipsy i t. d. Produkcja fabryki ma być oparta na surowcach krajowych.

— W Estonii wyłączna eksploatacja lasów przeszła w ręce zarządu tartaków państwowych. Ze względu na to, że większość lasów estońskich jest w rękach państwa, postanowienie to stwarza pewnego rodzaju monopol.

— Rokowania, mające na celu odnowienie układu handlowego między Wielką Brytanią i Danją, wpływającego z dniem 30 czerwca rb., nie doprowadziły do żadnego rezultatu.

Wielka wycieczka morską

„PRZEZ 7 MÓRZ“

statkiem „Kościeszko“:

KONSTANCA — GDYNIA 12. VI. — 3. VII. (21 dni)

Turcja — Grecja — Malta — Algier — Marokko — Hiszpanja — Belgja — ceny od 400 zł, za bilet okrętowy wraz z paszportem i wizami.

Informacje i zapisy:

GDYNIA-AMERYKA LINJE ŻEGLUGOWE S. A.

ng 7 153

Warszawa, Plac Małachowskiego 4, tel. 547-46

ODDZIAŁY w Gdyni, Krakowie i Lwowie oraz Biura Podróży.

Stan motoryzacji w Polsce

W „Monitorze Polskim“ ogłoszony został wykaz ilości cywilnych pojazdów mechanicznych w Polsce na dzień 1 stycznia roku bież. Według wykazu tego, na dzień 1 stycznia r. b. było w Polsce ogółem 34.129 pojazdów mechanicznych, czyli na 1 pojazd przypadało 979 mieszkańców. Z liczby tej przypadało na samochody wszelkiego rodzaju 24.659 sztuk, na motocykle — 8.395 i na inne pojazdy mechaniczne — 1.075.

Poniżej podajemy zestawienie ogólnej ilości pojazdów mechanicznych w poszczególnych województwach (w nawiasie liczba samochodów w poszczególnych województwach): białostockie — 675 (407), kieleckie 1.585 (1.155), krakowskie 2.362 (1.669), lubelskie 860 (624), łwowski 2.182 (1.576), łódzkie 2.855 (2.109), nowogródzkie 281 (185), poleskie 252 (187), pomorskie 3.319 (2.384), poznańskie 5.688 (4.212), śląskie 3.925 (2.567), stanisławowskie 385 (269), tarnopolskie 249 (162), warszawskie 1.832 (1.323), m. st. Warszawa 6.736 (5.238), wileńskie 518 (329), wołyńskie 425 (263).

Jak widać z powyższych liczb, największą liczbę pojazdów mechanicznych ma, oczywiście, m. st. Warszawa. Z kolei idzie woj. poznańskie, śląskie, pomorskie i łódzkie. Ta sama kolejność istnieje i co do ilości samych samochodów. Jeżeli chodzi o liczbę mieszkańców, przypadających na 1 pojazd mechaniczny, najlepszy stosunek obserwuje się również w m. st. Warszawie, a mianowicie 183 mieszkańców na 1 pojazd. W woj. pomorskim przypada 342 mieszkańców, śląskiem — 346, poznańskim — 388, łódzkim — 964, natomiast w pozostałych województwach stosunek jest już znacznie gorszy. I tak: w woj. stanisławowskim przypada na 1 pojazd mechaniczny już 4.003 mieszkańców, w woj. poleskim 4.730, w woj. wołyńskim 5.169, rekord zaś bije woj. tarnopolskie z ilością 6.715 mieszkańców na 1 pojazd me-

chaniczny.

Jeżeli chodzi o podział ogólnej ilości samochodów (nie pojazdów mechanicznych) na poszczególne kategorie — było w dniu 1 stycznia rb. 13.862 samochodów osobowych, 4.298 dorożek, 1.499 autobusów i 5.000 ciężarowych, razem — jak powiedziano — 24.659 samochodów w całym państwie. Najwięcej samochodów osobowych ma woj. poznańskie — 2.638 oraz m. st. Warszawa — 2.197, najmniej woj. nowogródzkie — 105 i tarnopolskie — 121. Najwięcej dorożek samochodowych ma m. st. Warszawa — 1.787 oraz woj. poznańskie — 579, najmniej woj. tarnopolskie — 14 i poleskie — 19. Najwięcej autobusów liczy m. st. Warszawa — 220 i woj. poznańskie — 193, najmniej woj. tarnopolskie — 8 i poleskie — 14. Najwięcej samochodów ciężarowych liczy również m. st. Warszawa — 1.034 i woj. poznańskie — 802, najmniej woj. tarnopolskie — 19 i wołyńskie oraz stanisławowskie — po 26. Najwięcej motocykli jest w woj. poznańskim — 1.330, m. st. Warszawa — 1.300 i woj. śląskiem — 1.243, najmniej w woj. poleskim — 54 oraz nowogródzkim i tarnopolskim — po 77. „Innych pojazdów mechanicznych“ (cyster-ny, pożarnicze, traktory itp.) jest najwięcej w m. st. Warszawie — 198, woj. poznańskim — 146 i śląskiem — 115, najmniej w wileńskim — 0.

W ciągu półrocza, zakończono dn. 1 stycznia rb., ogólny ubytek liczby pojazdów mechanicznych w Polsce wyniósł 2,6 proc. Największy ubytek zanotowano w woj. nowogródzkim — 19,9 proc. stanu z połowy r. ub., tarnopolskim — 15,6% stanu z połowy r. ub., stanisławowskim — 15,0%, wileńskim — 11,5%, m. st. Warszawa — 10,0%. Wzrosła liczba pojazdów mechanicznych tylko w woj. kieleckim — o 7,2%, poznańskim o 4,4%, poleskim o 2,8% i pomorskim o 1,2%.

UNIKNIESZ PIEGÓW

stosując już wczesną wiosną

KREM OGÓRKOWY

Lab. Chem. Farm. M. MALINOWSKIEGO

Warszawa, ul. Chmielna 4.

Do nabycia we wszystkich, pierwszorzędnym firmach.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa bez większych zmian.** Na wczorajszych giełdach walutowych nie zanotowano prawie żadnych zmian kursowych. Tendencja dla walut anglosaskich była utrzymana, ze słabszym odcieniem dla dolara. Notowania dewizy na Londynie w dalszym ciągu pozwalają przypuszczać, że istnieje transfer złota z Francji do W. Brytanji. Z walut złotych Zurych i Amsterdam utrzymały się na dotychczasowym wysokim poziomie, obracając się w szczególności w stosunku do franka francuskiego w okolicach górnego punktu złota. Na giełdzie paryskiej pewne wzmocnienie wykazała nawet dewiza na Berlin. Wreszcie wzmocniła się w dalszym ciągu Belgja, pozostającą jednak na poziomie znacznie niższym od górnego punktu złota.

stu produkcji w lutym przyczynił się wzrost obrotów, który spowodował zwiększenie się produkcji, zwłaszcza w hutnictwie żelaznym i przemyśle metalowym. Poza tem dość silne ożywienie wykazał w lutym przemysł włókienniczy. Lekki spadek w przemyśle budowlanym i mineralnym był prawdopodobnie wywołany przez pogorszenie się warunków atmosferycznych; spadek w przemyśle poligraficznym — przez strajk w drukarniach warszawskich.

(k) **Zwiększone zainteresowanie polskimi wyrobami włókienniczymi na rynkach zagranicznych.** W miesiącu ub. zanotowano znaczną poprawę sytuacji eksportowej włókiennictwa. Wywóz wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego wzrósł — zarówno pod względem wagowym jak i wartościowym — w stosunku do miesiąca poprzedniego oraz do lutego r. ub. Wśród

się do wywozu przędzy czesankowej oraz tkanin wełnianych, przędzy oraz tkanin bawełnianych, wyrobów bawełnianych dzianych, wreszcie odzieży. Pod względem kierunkowym wywóz włókienniczy w lutym wzrósł do krajów skandynawskich i naddunajskich, na Bliski Wschód przede-wszystkim do Persji i Grecji, do Afryki Południowej i Ameryki Południowej (Argentyny — Kolumbja).

Przy schorzeniu naczyń krwionośnych przynosi niewielka ilość naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa zażyta zrana naczno bardzo wielkie usługi, zwłaszcza u osób starszych.
Tg 520

(k) **Przeciwko niewłaściwej praktyce.** Na terenie województw zachodnich poczyna się krzewić w sferach kupieckich niepożądana praktyka, polegająca na tem, że niektórzy kupcy (przybywali z terenu województw centralnych) domagają się od dostawców t. zw. premji obrotowej dla swego personelu. Kupiectwo zachodniej Polski potępia tę praktykę, jako niezgodną z tradycjami uczciwego obrotu. Jak się dowiadujemy, Związek izb przemysłowo-handlowych ma wystąpić z inicjatywą wydanja zakazu ustawowego tej praktyki, jako objawu nieuczciwej konkurencji.

Należyta przemiana materji zapewniają
ZIOŁA PRZECZYSZCZAJĄCE
KARPIŃSKIEGO
Tg 439

Z ZAGRANICY

(z) **Ujemne objawy na francuskim rynku pieniężnym.** Tendencje, jakie ostatnio ujawniły się na paryskiej giełdzie pieniężnej, pozwalają — zdaniem „Le Capital“ — przypuszczać, że francuskie instytucje kredytowe zmuszone były ostatnio uciec się do znaczącego redyskonta w Banku Francji. Powiększenie plafonu emisji bonów skarbowych skłoni zapewne Bank Francji do powiększenia w swoim portfelu udziału papierów publicznych. Tendencja ta, twierdzi pismo, jest w znacznej mierze wynikiem ostatnich wydarzeń między narodowych. Dziennik uważa za możliwe, iż Bank Francji będzie wkrótce zmuszony podwyższyć swoją stopę dyskontową.

(z) **Ogłoszenie subskrypcji bonów skarbowych w Holandji.** W dniu 24 bm. rozpoczęła się w Holandji subskrypcja nowej pożyczki na sumę 40 milionów florenów. Na sumę tę będą wydane bony skarbowe oraz weksle skarbowe z terminem płatności od roku do 5 lat. Weksle skarbowe o procentowanej będą na 3 proc., a bony skarbowe na 3,5 proc.

(z) **Poprawa hutnictwa niklowego.** Dowodem pomyślnej tendencji rozwoju przemysłu niklowego jest roczne sprawozdanie koncernu „International Nickel“, które stwierdza rekordową sprzedaż w r. ub. t. czysty zysk w wysokości 26,1 milj. dol., czyli o 7,6 milj. dol. więcej, niż w roku poprzednim. Koncern „International Nickel“ kontroluje około 80% światowej produkcji niklu. Nikiel jest jednym z ważnych surowców w przemyśle zbrojeniowym zwłaszcza do wyrobu wysoko-gatunkowej

KREM ODŻYWCZY „COLETTE“ LABOR. J. GESSNER WARSZAWA

ng 7 910

(k) **Wzrost wskaźnika produkcji przemysłowej w lutym.** Wskaźnik produkcji przemysłowej, obliczony przez Instytut badania konjunktur gospodarczych i cen, podniósł się w lutym z 67,3 do 68,6, wyrównując w ten sposób spadek styczniowy (który zresztą wynikał głównie z przeja-wów wzmózonej sezonowości, co zostało wyeliminowane w nowym obliczeniu, za-czynnem za styczeń, jak i za luty). Do wzro-

stąpienia, które wpłynęły na tę poprawę, wymienić należy poza momentem sezonowości także wzrost zainteresowania polskimi wyrobami włókienniczymi ze strony firm zagranicznych, które dotychczas zaopatrywały się w te wyroby na rynku włoskim, a obecnie w związku z sankcjami oraz trudnościami, na jakie napotyka wytwórczość włoska, zakupują w Polsce. Należy zwrócić uwagę, że poprawa ta odnosi

się do pochlania połowę obecnej produkcji niklu. Jednym z większych konsumentów niklu stał się również przemysł samochodowy. Prezes koncernu R. Stanley oświadczył, że w chwili obecnej świat zużywa więcej niklu, niż kiedykolwiek przedtem, i że w związku z tem uzasadnione są przypuszczenia dalszego rozwoju tego przemysłu.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marzec

26

CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kal.

Czwartek: Jana pust.,

Olimpi p., Tekli

Piątek: Jana Damasc.

Kalendarz słowiański

Czwartek: Więcysława

Piątek: Świętobója

Słońca: wschód 5,42

zachód 18,16

Długość dnia 12 g 34 min.

Księżyc: wschód 6,40 zachód 23,31

Faza: 3 dzień po nowiu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś 1,14 mtr.

Przewidywania pogody na czwartek: Nadal chłodno, zachmurzenie przeważnie duże z przelotnymi przejaśnieniami.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1. — Apt. na Chwaliszewie 76. — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. M. Focha 47. — Apt. Karpińskiego, ul. M. Focha 158 (Górczyn). — Wilda: Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3. — Apt. Fortuna, G. Wilda 76. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

REKOLEKCJE

* **Rekolekcje.** Staraniem Sodal. Panów odbędzie się w dn. 26—29 bm. rekolekcje dla inteligencji męskiej. Nauki głosić będzie O. superior Wantuchowski T. J. w kaplicy sodal. św. Marcin 69. Po- czątek 26 bm. o godz. 18.

* **Sodal. Marij. Młodzieży Kupieckiej** urządzi rekolekcje w czasie od 25 do 28 bm. w kaplicy sodalicyjnej św. Marcin 69, o godz. 20,15 pod kierownictwem O. Tomasz Maćkowiaka, Dominikanina.

WALNE ZEBRANIA

* **P. C. K.** Dn. 27 bm. o godz. 15,30 odbędzie się w lokalu P. C. K., ul. Fr. Ratajczaka 16 (podwórze I piętro na lewo) walne zgromadzenie okr. wkp. P. C. K.

ZEBRANIA, ZJAZDY

* **Stow. Inżynierów i Polskie Tow. Higieniczne.** Wspólne zebranie odbędzie się 25 bm. o godz. 20 w sali wykładowej Zakł. Mikrobiologii Lek. U. P., Waly Wazów 25.

WYKŁADY

* **Tow. Polsko - Czechosłowackie.** Dnia 25 bm. odczyt prof. Tadeusz Grabowskiego „O Instytucie Słowiańskim w Pradze” i dziele prof. Szykowskiego „Polski udział w czeskim odrodzeniu”. Odczyty zostaną wygłoszone o godz. 20 w sali Tow. Przyj. Nauk, ul. Seweryna Mielżyńskiego 27.

* **Film włoski o wojnie abisyńskiej.** W kinie „Oświatowem” wyświetlany będzie dziś, w środę 25 bm., film włoskiej produkcji o Abisynji i wojnie abisyńskiej. Jest to pierwszy film włoski, puszczony za granicę, który dzięki staraniom stowarzyszenia „Polonia-Italia”, został uzyskany dla Poznania. Jazda samolotem z Rzymu przez Ateny, morze Śródziemne, Jerozolimę, kanał Sueski, Kair i Sudan angielski, przenosi nas do Abisynji. Następują dalej działania abisyńskie i włoskie, bombardowanie Dessie i wyczerpanie lotnictwa włoskiego. Film będzie objaśniany przez prezesa stowarzyszenia „Polonia - Italia” i prof. dr. Stefaniniego. Członkowie stowarzyszenia mają wstęp wolny za okazaniem legitymacji. Seanse rozpoczynają się o godz. 16, 18 i 20-ej.

WYCHOWANIE, KURSY

* **Okręg. Ośrodek W. F.** Zebranie informacyjne oraz pierwsze rozgrywki kobiecego turnieju tenisa stołowego odbędzie się w dniu 25 bm. o godz. 19 w Okr. Ośrodku W. F., ul. Bukowska 25. Zgłoszenia wraz z wpisem 10 gr przyjmuje kancelarja Ośrodka W. F.

WYCIĘZKI

* **Pielgrzymka do Częstochowy.** Parafia Kolegiacka św. Marij Magdaleny (Fara) urządzi w maju pielgrzymkę do Częstochowy. Pielgrzymka wyrusza pod przewodnictwem ks. prał. prep. P. Steinmetza dnia 9 maja o godz. 8,30 z kościoła farnego na dworzec główny, stąd udaje się pociągiem popularnym około godz. 10 do Częstochowy; powrót nastąpi 11 maja około godz. 17 (5 po południu). Koszty podróży w obie strony wynoszą około 8,80 zł. Zapisywać się można już w następujących miejscach: u p. Kozłowskiej, ul. Świętosławska (Jezuicka) w składzie, w Biurze Parafjalnym, ulica Klasztorna 11 od godz. 11—13, w zakrystji u p. Pietrzaka, u prezesa L. Marciniaka,

Sprzedaż rytualnych przodów w Poznaniu

Mimo zakazu uboju rytualnego w Poznaniu i we wszystkich miastach wielkopolskich, gdzie istnieją rzeźnie miejskie, ubój rytualny jest nadal stosowany na terenie Wielkopolski.

Do Poznania na każdy targ mięsny przywozi się kilka razy na tydzień rytualne przody cieląt, krów i wołów.

W ubiegłym tygodniu dostarczono rytualnych przodów ze sztuk bydła, bitych w Buku. Największym dostawcą rytualnych przodów na targu mię-

snym w Poznaniu jest Żyd Kiwi Ball z Szamotuł. W dniu dzisiejszym dostarczył na targ mięsny w Poznaniu trzy rytualne przodki.

Jak nas zapewniali, przody te zapotrzone były w pieczęć rzeźni miejskiej w Szamotułach.

Uważać to należy za bardzo dziwne, ponieważ rzeźnia miejska w Szamotułach oficjalnie zniosła ubój rytualny.

W SPRAWACH

PROPAGANDOWYCH jak i REKLAMOWYCH

prosimy komunikować się z

WYDZIAŁEM PROPAGANDY „Kurjera Poznańskiego“

św. Marcina 70, I piętro od godziny 16—18.

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72

Grobla 17 m. 11 i u skarbnika, B. Sulinowskiego, Wroniecka 4 m. 12. W pielgrzymce mogą brać udział wszyscy — także i nieparafianie. Zgłoszenia pozamiejscowe prosimy nadsyłać do 15 kwietnia rb. włącznie. Na dojazd do Poznania otrzymają pątnicy 50 proc. zniżki, w powrotną drogę 70 proc. Przy zakupie biletów otrzymają pątnicy szczegółowe programy i odznaki. Bliższe szczegóły w następnym ogłoszeniu.

KRONIKA MIEJSCOWA

* **Obiady dla bezrobotnych.** Miejski Komitet pomocy dla bezrobotnych przystąpił do zbierania deklaracji na obiady dla bezrobotnych. Idzie o to, by każda rodzina ofiarowała jeden obiad tygodniowo dla bezrobotnych.

* **W czytelni T. C. L. dla dzieci niema „Plomyka“.** Alarm podniesiony przez prasę wskutek ukazania się bolszewickiego numeru „Plomyka” nie przeszedł bez echa. Władze skonfiskowały ten numer (niestety zbyt późno, gdyż dostał się on już do rąk młodzieży), zresztem zaś rodzicielskie wystąpiły z protestem przeciw szerszeniu przez to pismo tendencji bolszewickich i z żądaniem usunięcia ze szkół „Plomyka”.

Wyrazem tego był ostatni komunikat Katolickiej Agencji Prasowej. Wobec tego, że zachodziło przypuszczenie, iż w czytelni T. C. L. dla dzieci w Poznaniu mogło być się znaleźć to pismo, zwrócił się do kierownika czytelni z prośbą o informacje. Jak się okazuje, w tym roku czytelnia T. C. L. dla dzieci nie zaabonowała „Plomyka”, zaś na wiadomość o konfiskacie kierowniczka wycofała roczniki „Plomyka” z czytelni.

Wiadomość ta uspokoiła tych, których dzieci uczęszczają do czytelni T. C. L. (sk)

* **Kronika walki z nielegalnym handlem, przemyślem i rzemiosłem.** Od dn. 16 do 23 bm. miejski komitet walki z żebractwem i nielegalnym handlem, przemyślem i rzemiosłem w Poznaniu przekazał do referatu karnego władzy przemysłowej I. instancji w Poznaniu 41 wniosków o ukaranie winnych naruszenia przepisów ustawy przemysłowej.

Za niezgłoszenie rozpoczęcia, zmiany lub zaniechania prowadzenia przemysłu: Stanisław O., Franciszka P., Józef M., Zygmunt G., Zdzisław B., Stanisław O., Piotr W., Bronisława G., Marta K., Kazimierz G., Zofia G., Józef P., Natalia P., Ludwik R., Weronika K., Władysław R., Władysław K., Roman H., Witold C., Bernard N., Leon N.

Za uprawianie rzemiosła bez karty rzemieślniczej: Jan W., Leon K., Weronika F., Bernard M., Antoni M., Leokadja H., Józef W.

Za uprawianie handlu okrężnego bez licencji: Michał R., Jan D., Klara D., Czesław W., Antoni K., Józef K., Konrad K., Józef K., Mieczysława N.

Za nieodpowiednie oznaczenie przedsiębiorstwa: Józefa G., Stanisław F., Stanisław T., Baruch B.

Wszyscy wyżej wymienieni zostali ukarani w ramach ustawy przemysłowej.

W czasie od 16 do 21 bm. wywiadowcy miejskiego komitetu walki z żebractwem ujęli 7 osób za uprawianie żebractwa i oddawali do aresztu policyjnego.

* **Wyjaśnienie p. Schefflera.** W związku z naszą wiadomością p. t. „Prywatny ubój rytualny w Pniewach”, zamieszczoną przedwczoraj, p. Antoni Scheffler, właściciel składu rzeźniczego w Poznaniu przy Placu Sapieżyńskim 2, stwierdza, iż nieprawda jest, że przewozi swoim samochodem z Pniew do Poznania mięso z uboju rytualnego.

Również za nieprawdę uważa p. Scheffler wiadomość, iż za rzekomy przewóz mięsa z uboju rytualnego otrzymuje trefne zady, wartości około 400 zł miesięcznie. P. Antoni Scheffler nie zaprzecza, że kilka razy tygodniowo jeździ po mięso do Pniew, ale według jego wiedzy jest to mięso z uboju zwyczajnego,

nie wykonywanego przez Żyda z Pniew, Sali Salomońskiego.

W TROSCE O WYGLĄD POZNAŃ

* **O porządek przed głównym dworcem kolejowym.** Jeden z naszych Czytelników zwraca uwagę, że plac przed głównym dworcem kolejowym w Poznaniu wymaga się porządku. Czytelnik porusza więc w swym liście sprawę dziur w asfalcie, gdzie stoją dorożki konne, wspomina również o niezbyt pięknych kandelabrach żelaznych. Do uwag tych warto dorzucić jeszcze jedną: zaśmieszenie terenu przydworcowego. Niedalej jak we wtorek o godz. 18,30 widział się tam pełno śmieci obok takówek, ponadto dwie płyty papieru obok siatki drucianego ogrodzenia. Czy nie można częściej robić tutaj porządku? Niezadługo rozpoczyna się Targi Poznańskie; warto więc pomyśleć o doprowadzeniu placu do lepszego porządku. Chyba chodzi nam o to — dodaje Czytelnik — aby nie wyrażano się źle o Poznaniu.

Zupełnie słuszna uwaga. (sk)

Z TARGU

* Dnia 25 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono (w złotych za 60 kg wzd. za sztukę): Nabiał: masło wiejskie 1,35—1,45, masło mlecz. 1,50—1,60, twaróg 0,25—0,30, śmietana (litr) 1,40; mleko (litr) 0,20—0,24; jaja (mendel) 0,80—0,90.

Mięso: wieprzowina 0,60—0,70, wołowina 0,50—0,90, cielęcina 0,60—0,90, skopowina 0,70—0,80, kozina 0,50—0,70, słonina 0,70—0,75, smalec 0,90—1,00 zł.

Ryby: szczupak 1,20—1,30, okoń 0,90—1,00, lin 1,20—1,30, karp 0,90—1,00, leszcz 0,70—1,00, białe ryby 0,40—0,60, sandacz 1,80—2,20, zielone śledzie 0,25—0,35, ryby śniecie 20—30 gr mniej.

Drób i dziczyzna: kura 1,60—2,50, kaczka 2,00—3,50, geś 3,00—5,00, gołębie (para) 1,00—1,20, indyk 5,00—8,00, perlice 2,50—2,80, bażant 2,50—3,00, królik 1,00—1,20 zł.

Jarzynny (w groszach): ziemniaki 4—5 cebula 25, szpinak 25—40, buraki 8, brukselka 40—50, marchew 10—15, pietruszka (peczek) 10, seler (szuka) 5—20, kalarepa 20—30, kalafior (szuka) 20—60, kapusta (gl.): biała 20—30, włoska 15—30, modra 20—50, jarmuż 30—40, rabarber 30—40, zielona sałata 10—20, rzodkiewki (peczek) 20—25.

Owoce: jabłka 20—50; pomarańcze, sztuka 15—30, cytryna 20—25, ziórawiny 40, owoce suszone 0,80—1,20 zł. (hn)

RÓŻNE

* **Loterja Wielkanocna P. C. K.** daje możliwość wygrania sutego święconego za minimalną sumę 50 groszy. Główna wygrana: „święcone”, składające się z pieczeni, szynki, kiełbasy, galarety, jajek. Mniejsze wygrane: szynki, pieczenie, kiełbasy itp. Losy nabywać można w firmach, oznaczonych plakatami P. C. K.

* **Tydzień propagandy przemysłu polskiego** trwać będzie od 29 bm. do 5 kwietnia. Protektorat łaskawie objął p. wojewoda A. Maruszewski. Związek Obrońcy Przemysłu Polskiego zwraca się z gorącym apelem do Wp. Kupców, by zechcieli w okresie „Tygodnia propagandy” dekorować swe okna w miarę możliwości towarami polskimi oraz odpowiednimi afiszami i plakatami propagandowymi, które otrzymać można w związku, ul. Rzeczypospolitej 1, tel. 13-58.

KRONIKA WYPADKÓW

* **Zatrucie fosforem.** Ciastem fosforowym zatruta się, usiłując popełnić samobójstwo, Franciszka Jankowska z Lubonia (ul. Piaskowa 7). Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została stwierdzona. Desperatkę przewieziono do szpitala miejskiego. (kl)

* **Usiłowane samobójstwo.** W dniu wczorajszym przy ul. Franciszka Ratajczaka postrzelili się z rewolweru emerytowany rotmistrz Tadeusz Gilewicz. Usiłował on w ostatniej chwili zmusić swą dawniejszą narzeczoną do wyjścia zań zamaż, a kiedy ta odmówiła, strzelił do siebie, przyczem kula przebiła szczyt płucny i wyszła plecami. Zawezwane

Jego wielka miłość

nowy, potężny dramat filmowy genialnego

STEFANA JARACZA

to skarbnica niewyzerpanych, wyjątkowych, oryginalnych i pasjonujących tematów. Przed wszystkim to filmu — to ludzie teatru, atmosfera zakulisowa i wszystko, co się dzieje „po tamtej stronie kurtyny”. W środowisku małżeństwem aktorskim a „tym trzecim...”. Główna rola kobieca w wspaniałym arcydziele „JEGO WIELKA MIŁOŚĆ” odtworza Lena Żelichowska, wybitnie utalentowana i obdarzona fascynującą urodą aktorka młodego pokolenia. Role „tego trzeciego” gra niezrównany odtwórca czarnych charakterów Tadeusz Olsza. W pozostałych rolach artyści tej miary jak Michał Znicz, Stanisław Sieniński oraz polska Shirley Temple, mała Lala Górka. Premiera „JEGO WIELKIEJ MIŁOŚCI” już wkrótce w kinach APOLLO I METROPOLIS, ng 7031

Sprostowanie por. Skarżyńskiego

W związku z naszą wczorajszą notatką p. t. „Kobieta ofiarą motocyklisty” por. Andrzej Skarżyński z 1 B. Panc. prosi nas o zamieszczenie następującego sprostowania:

„Nieprawdą jest, jakobym w wspomnianym wypadku motocyklowym „wjechał” niespodziewanie na chodnik, na przechodzącą p. Gajewiak”. Natomiast prawdą jest, że jechałem po prawej stronie jezdni, nie zawadzając o chodnik, z szybkością dużo mniejszą od dozwolonej, przytem dając częste znaki ostrzegawcze.

Wypadku wogóle nie zauważyłem, od jadących za mną pasażerów dowiedziałem się, że jakaś niewiasta usiłowała, nie zwracając uwagi na sygnały, wyjść z chodnika na jezdnię, w ostatnim jednak momencie zorientowawszy się, odskoczyła na chodnik zpowrotem, upadając. Żołnierz, jadący ze mną, zameldował mi, że jakaś kobieta upadła, ale już się podniosła. To było powodem, że pojechałem dalej.

Nieprawdą jest, jakobym „nie troszczył się o los swojej ofiary, odjechał”, natomiast prawdą jest, że o wypadku dowiedziałem się dopiero około godz. 14 naskutek telefonicznego zawiadomienia żandarmerji.

Natychmiast po otrzymaniu wiadomości udałem się do szpitala miejskiego, aby dowiedzieć się o stanie zdrowia p. Gajewiak.

Według otrzymanych tam informacji, p. Gajewiak doznał wskutek upadku złamania podudzia, natomiast nie była poddana jakiegokolwiek operacji z powodu obrażeń wewnętrznych.”

Remont statku „Piłsudski“

Gdynia. (Tel. wł.) Statek „Piłsudski”, znajdujący się w stoczni w stoczni w Goteborgu, powróci do Gdyni prawdopodobnie w piątek.

W stoczni przeprowadza się drobne naprawy po ciężkiej zimowej służbie statku. Odjazd motorowca „Piłsudski” do Ameryki nastąpi w niedzielę. (p)

pogotowie przewiozło go do szpitala miejskiego w stanie ciężkim. Wskutek zakazu lekarza, nie można było Gilewicz przesłuchać, to też bliższe szczegóły tragicznego wypadku są narazie nieznane. Wskutek wewnętrznej krwotoku nie można było również przeprowadzić operacji.

Tadeusz Gilewicz jest bezrobotnym urzędnikiem prywatnym i liczy lat 38. Ostatnio zamieszkiwał w Warszawie i dopiero w dniu 6 bm. przybył do Poznania i zamieszkał w hotelu „Monopol”.

* **Dziecko poparzone wrzątkiem.** Dzień przed południem, pięcioletni synek bezrobotnego na Osiedlu w Naramowicach Henryk Podalak, podczas zabawy z rówieśnikami, upadł na piec i rzucił garnek z wrzącą wodą, oblewając się na piersi. Do chłopca, który odniósł poparzenia drugiego stopnia, przywołano pogotowie ratunkowe (66-66), które pozostawiło go w leczeniu domowym, po udzieleniu mu pomocy lekarskiej. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

* **Za spowodowanie ciężkiego urazu cieleśnego.** W areszcie ciężkiego urazu cieleśnego podczas bójki przed restauracją „Azur” przy ul. Maszalskiej 24-letniego Tadeusza Korcza (ul. św. Rocha 1) i 27-letniego Michała Sibilskiego (ul. Patrona Jackowskiego 40). Korcz z Sibilskim byli w lokalu „Azur”. Tam odgrzażyli się Leonowi Knopeczykowi z Główniej i Antoniemu Seidlowi z ul. Zórawiej 8, że „rozprawiają się z nimi po wyjściu z lokalu”. Po opuszczeniu restauracji Korcz i Sibilski napadli wychodzących, przyczem Knopeczyka poraniono ciężko nożem. Pogotowie ratunkowe przewiozło poranionego do szpitala miejskiego, w stanie cięż-

kim. P. Seidlowi wybili awanturnicy kilka zębów. Dochodzenia w tej sprawie przeprowadza komisariat IV. (kl)

— * **Na gorącym uczynku kradzieży** pieniędzy z torebki damskiej ujęto 36-letniego Antoniego Zubera (ul. Zwierzyniecka 18-19). (kl)

— * **Za kradzież teki.** Na ul. Czajczej nr. 12 wyrwano teczkę skórzaną 12-letniej Halinie Maćkowskiej. W dochodzeniach ujawniono, że kradzieży tej dopuściła się 25-letnia Helena Luś z Poznania (ul. Kościańska 4), która przyznała się do tej kradzieży. Znalezione też u niej skradzioną tekę. (kl)

— * **Odzież porzucona na łakach dębińskich.** Na łakach dębińskich znaleziono w rowie większą ilość odzieży, pochodzącej prawdopodobnie z kradzieży. Jest tam płaszcz damski z czarnym futrzanym kołnierzem, żakiet męski, granatowa marynarka, dwie kamizelki, dwa obrusy kolorowe w kratki, czerwona kołdra i szara kurtka z futrzanym kołnierzem. Przedmioty te znajdują się w komisariacie III, który poszukuje właściciela. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Dwa lata więzienia za pobicie.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął 26-letni Czesław Nowak z Tarnowa Podgórnego, oskarżony o pobicie Franciszka Tysa. Mianowicie w dniu 12 listopada ub. r. po sprzeczce, wynikłej na tle nieporozumień rodzinnych, oskarżony rzucił się na Tysa i zadał mu kilka uderzeń w twarz i głowę gumową rurą, następnie rzucił w niego cegła. W wyniku odniesionych obrażeń, Tys stracił oko oraz odniósł trwałe oszpecenie twarzy. Oskarżony na rozprawie przyznał się do winy, tłumaczył się jednak, iż uczynił to, stając w obronie czci swojej matki, która została znieważona przez poszkodowanego. Sąd, po przeprowadzonej rozprawie, skazał oskarżonego Czesława Nowaka na 2 lata więzienia. Do czasu uprawomocnienia się wyroku sąd oddał go pod dozór policji. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Gniezno.** W Karczewku skradziono z chlewu rol. Bernardowi Schmidowi maciore prosną, którą na miejscu ubito, wagi około 200 kg, wartości 160 złotych.

— Na polach Zakrzewa zatrzymano na gorącym uczynku kradzieży ziemniaków z mogił na szkole Stanisława Chelmińskiego robotników: Józefa Lubawskiego i Jana Oweckiego — obu z Klecka, którym skradzione ziemniaki odebrano. — W Skrzetuszewie skradziono z mleczarni Franciszkowi Bimiskiewiczowi 35 kg masła, około 10 kg twarogu i około 7,5 kg sera, ogólnej wartości około 100 złotych.

— W Winiarach skradziono z szopy Janowi Osicie płachtę żniwną. Jako sprawcę tej kradzieży zatrzymano i sadzono w teut. areszcie Piotra Kupczyńskiego z Winiar.

— * **Inowrocław.** Większej kradzieży dopuścił się nieznaną złodzieje na szkole właściciela składu kolonialnego Szymańskiego w Złotnikach Kuj., gdzie zabrali dużą ilość napojów alkoholowych, tytoniu i t. p., oraz na szkole p. Nadolnego w Wierchosławicach, zabierając garderobę męską i damską, w tem cenne futra.

— Inowrocławski zw. właścicieli dorożek samochodowych na zebraniu protestacyjnym powziął ostrą w treści rezolucję, domagającą się uwzględnienia najistotniejszych postulatów naszego automobilizmu.

— Tow. śpiewu „Paderewski” w Gniewkowie urządziło przedstawienie teatralne p. t. „Krakowiac i górale”, z którego zysk przeznaczono na bezrobotnych.

— Do klasztoru markowickiego przybył niedawno z Małopolski kleryk, który — jak się okazało — był ciężko chory na tyfus. W związku z tem wszyscy mieszkańcy Markowic otrzymali szczepionkę przeciwtyfusową, a kleryka w groźnym stanie odwieziono do szpitala.

— Tow. śpiewu „Momiuszko” obchodzi 10 maja swe 50-lecie.

— Cech rzemieślni na walnym zebraniu wybrał następujący skład zarządu: Drogowski — starszy cechu, Fr. Benedykciński — zastępca, Pluciński — sekretarz, Bykowski — skarbnik oraz ławnicy L. Benedykciński i Ziółkowski.

— * **Krotoszyn.** Odbyło się tu zebranie rady pow. Och. Straży Poż. Jak wynika ze sprawozdania, na terenie pow. jest zorganizowanych 72 Straży Poż., które pracują bardzo intensywnie. W skład zarządu weszli pp.: prezes Rady O. Pow. starosta Wilimowski, prezes zarządu oddziału dr. Pawłowski, w-przewzi Chełkowski — Starygród i Adamiak — Krotoszyn, sekretarz Bonowski — referend., skarbnik i naczelnik pożarnictwa — Dimke. Członkami zarządu pp. Kobusiński, Koźmin, Wielicki, Pogorzela.

— W małym ruchu granicznym zostały ustalone godziny do przekraczania następująco: w Zdunach (codziennie) i w Sulmierzycach (tylko w soboty) w okresie od 1 kwietnia do 30 września 1936 r. od godz. 6 do 20.

— W tut. kościele paraf. skradziono 2 lichtarze i wotum z przed figury Matki Boskiej.

— * **Leszno.** Na nadzwyczajnym walnym zebraniu K. S. „Polonia”, zwołanem z powodu ustąpienia dotychczas. prezesa p. Leszczyńskiego, wybrano nowego prezesa p. lekarza-dent. Grocholskiego.

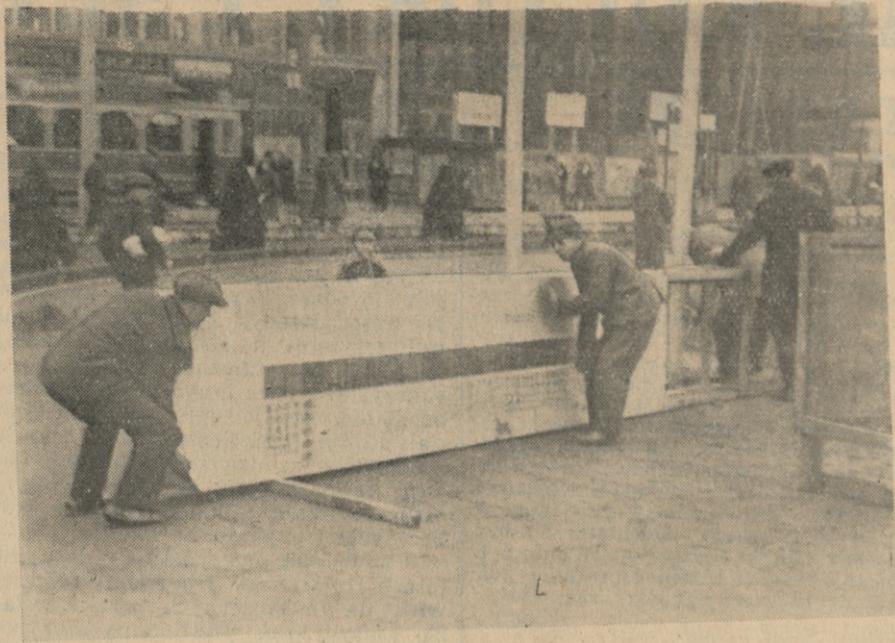
— Pogrzeb ofiary morderstwa w Kąkolewie śp. Marcina Ratajczaka odbył się w ub. poniedziałek na cmentarzu paraf. Kōndukt, w którym brały udział niezliczone tłumy, prowadził ks. prob. Obarski.

— * **Ostrów.** Miastu przyznano 30 tys. zł na zatrudnienie bezrobotnych. Prace rozpocznie zarząd miejski z chwilą otrzymania pierwszej raty z Funduszu Pracy. W pierwszym rzędzie położone zostaną chodniki w nowej dzielnicy zachodniej, a dalej bruk na ul. Król. Jadwigi. Z robotami publicznymi ma miasto poważne trudności, ponieważ nie posiada własnych funduszy na zakup materiału. Z reguły na celowe roboty potrzeba 50 proc. na materiał. Z przyznanej subwencji nie wolno miastu użyć części sumy na zatrudnienie bezrobotnych.

— Burmistrz miasta tworzy tu lokalny komitet pomocy bezrobotnym, bo dotąd istniał tu jedynie komitet powiatowy.

— Na barometrze ofiarności publicznej na rynku namalowano cyfrę 5.100 zł, jako sumę

Już niema „termometru” na Placu Wolności

Dziś przed południem rozebrano termometr ofiarności publicznej, który przez 6 tygodni stał na pl. Wolności. Ostatnia cyfra, którą wykazywał, wynosiła 130 tys. złotych.

ofiar zebranych na pomoc bezrobotnym. Jakkolwiek „Tydzień” zakończył się, składki wpływają w dalszym ciągu, gdyż odbiera się jeszcze listy składkowe. (os)

— * **Ostrów.** Teatr Miejski wystawia w dniu 25 b. m. 3-aktową sztukę Morozowicz-Szczepkowskiej p. t. „Sprawa Moniki”. W dniu 27 b. m. misterjum religijne Calderona p. t. „Tajemnica mszy św.”

— Uczeń piekarski Misera, wyjeżdżając na rowerze z bramy przy ul. Wrocławskiej nr. 33, zderzył się z przejeżdżającym motocyklistą Sliwińskim. Motocyklista odniósł na szczęście nieznaczne rany na ręce. Rowerzysta wyszedł bez szwanku, natomiast rower uległ zupełnemu zniszczeniu.

— Odbyło się tu uroczyste zebranie Zw. Hallerczyków, mające na celu uczczenie gen. Józefa Hallera, z okazji jego imienin. Otworzył uroczyste zebranie prezes p. Adamczak, zaczynając swoje powitalne przemówienie słowami blekitnego generała: „Wola Narodu jest moim prawem”. Na program zostały złożone deklaracje i utwory muzyczne oraz przemówienie mg. praw. p. Neumana J. Następnie prezes Hallerczyków przeczytał list gratulacyjny, wystosowany do gen. Hallera.

— U członka Stron. Narod. p. Franciszka Golca w Debnicy przeprowadził posterunek P. P. rewizję mieszkaniową, poszukując broni. Wynik rewizji negatywny.

— W ognisku K. S. M. w Ostrowie zakończone zostały 10-dniowe rozgrywki drużynowe w ping-pong o mistrzostwo m. Ostrowa. I miejsce zajął zespół K. S. M. I — 16 p., zdobywając tytuł mistrza, II miejsce T. G. „Sokol” II — 14 p., III m. T. G. „Sokol” I — 12 p.

— W dniu 24 b. m. na termometrze ofiarności zanotowano sumę zł 4.050, zebranych na pomoc dla bezrobotnych. (rp)

— * **Rogoźno.** 10-letni syn rolnika Jana Banaszaka z Gościejewa, jadąc wozem do miasta, wskutek usunięcia się deski spadł tak nieszczęśliwie pod koła, iż doznał złamania nogi w dwóch miejscach. Nieszczęśliwemu chłopcu, którego odstawiono do szpitala, grozi amputacja nogi. (rm)

— **Srem.** Michał Kramek, reemigrant z Francji, postrzelił w Rłowcu swą żonę Marję, do któ-

rej oddał strzał z rewolweru, raniąc ją w lewą rękę poniżej łokcia. Pierwszej pomocy udzielił lekarz z Czempina, zarządzając odesłanie poszkodowanej do szpitala w celu przeprowadzenia operacji, ponieważ pocisk strzaskał kość przedramienia. Tłem wypadku były nieporozumienia małżeńskie. Sprawca sam oddał się w ręce policji.

— * **Zabikowo.** Zebranie plen. Stronnictwa Narodowego odbędzie się 29 b. m. punktualnie o godz. 11 przed poł. w sali p. Chmieleckiego.

Z POMORZA

— * **Tczew.** Na tut. dworcu funkcjonariusze kontroli skarbowej przytrzymał pewnego osobnika, obywatela w. m. Gdańska, który przemycił z terenu gdańskiego do Polski 20 kg gdańskich drożdży, oraz 100 paczek zapalek.

— Policja tut. przeprowadziła na terenie Tczewa i okolicy wielką obławę policyjną, w wyniku której przytrzymał 12 przestępców.

— W restauracji kupca Franciszka Hanemanna przy ul. Mickiewicza w Tczewie ciężkiemu zatruciu alkoholem, zmieszonym z popiołem od papierosów, uległ robotnik rolny Zakrzewski, zamieszkały w Suchostrzygach pod Tczewem, którego w ciężkim stanie przewieziono do tut. szpitala. Sprawcę zatrucia, w osobie szoferka Czarneckiego z Tczewa, osadzono w areszcie.

— Tut. sąd grodzki rozpatrywał sprawę karną zawodowego przestępcy Augustyna Łobockiego z Tczewa, który zrabował ze składu kupca Franciszka Hanemanna żelazną kasę podroczną z zawartością 25 zł. za co skazany został na 8 miesięcy bezwzględnej więzienia.

— Ze składu rzeźniczego Bernarda Laskowskiego przy ul. Wigury nieznany sprawca skradł damską torebkę z zawartością 40 zł i zbiegł. (at)

— * **Toruń.** W dniu 23 b. m. szoferzy autodożek urządzili demonstrację, wywieszając na szybach taksówek szereg plakatów z napisami, domagającymi się obniżki materiałów pednych, obniżki opłat i umorzenie zaległości Państw. Funduszu Drogowego.

— Sąd grodzki rozpatrywał sprawę Franciszka Dembińskiego z Poznania, Ludwika Czarneckiego z Inowrocławia i Franciszka Stefa-

skiego z Torunia, którzy swego czasu dopuścili się szeregu napadów na samotnie idące kobiety, wyrwijając im torebki. Sąd skazał Dembińskiego i Czarneckiego na 25 miesięcy, a Stefańskiego na 18 miesięcy więzienia.

— Odbyło się walne zebranie klubu wioślarskiego pod przewodnictwem sędziego Jaskowskiego. Została uregulowana sprawa statutu. Wybrano nowy zarząd, którego prezesem został dr. Pizewia, naczelnikiem kpt. dypl. Link. Po uchwaleniu budżetu omówiono sprawę przyjęcia trenera.

— Ostatnio w garnizonie toruńskim mianowani zostali: majorami pp. kpt. Bagnowski, Jarosławski i Korczewski, kapitanami: porucznicy Bem, Biesiadecki, por. pil.-obserw. Orzechowski, Rutkowski, Staszak i Szreibert.

— Wojskowe auto ciężarowe, wyjeżdżając z ul. Sukienicznej, najechało na wóz tramwajowy nr. 5. Wskutek zderzenia uległa uszkodzeniu przednia część wozu tramwajowego.

— Na ul. Traugutta nad Wisłą nieznaną osobnik napadł na 42-letnią Pelagję Jankowską z Torunia i wyrwał jej z rąk torebkę z zawartością kilku złotych i drobnych przedmiotów, po czym zbiegł w kierunku przedmieścia Jakóbskiego. Policja przeprowadziła natychmiast obławę, w wyniku której przytrzymała dwóch młodych mężczyzn, podejrzanych o dokonanie rabunku.

— Pewien gospodarz, załadowawszy na berlinkę zboże, tak niefortunnie zawrócił furmankę, że tylne koła wozu wyjechały poza brzeg bulwaru i wóz wraz z końmi potoczył się po spadzistej drodze. Na szczęście furmanka zatrzymała się o burtę przystani „Vistula”. Z trudem udało się odprzeżyć konie i wciągnąć je na brzeg. Wydobyto teakże furmankę przy pomocy 40 ludzi.

— Nastąpiło otwarcie nowej drogerji i perfumerji przy ul. Łaziennej 26. Właścicielem przedsiębiorstwa jest em. prof. gimn. p. Stefan Raciborski.

— Teatr Ziemi Pomorskiej wystawił ostatnio dramat Szekspira p. t. „Otello”. W roli tytułowej wystąpił dyr. Bracki, a rolę Desdemony odtworzyła p. St. Mazarekówna. (z)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— * **Gdynia.** W kościele Serca Jezusowego w Gdyni na gorącym uczynku wykradania pieniędzy ze skarbonki schwytaono 16-letniego Fr. Nowaka. Młodocianego złodzieja osadzono w areszcie, gdyż jest to już trzeci jego czyn tego rodzaju.

— Złodziej i awanturnik Stanisław Łagoda z Orłowa, pod Gdynią, dokonał zuchwałej kradzieży jednej skrzyni pomarańcz. Łagoda wskoczył na jeden z wagonów biegnącego pociągu towarowego i rzucił na tor kolejowy skrzynię, którą u niego odnalaziono.

— Komisariat rządu w Gdyni polecił wykonać plastyczny model naszego miasta portowego, na którym uwidoczniony będzie podział urbanistyczny miasta według dzielnic. Model ma umożliwić zorientowanie się każdemu, gdzie na obszarze wielkiej Gdyni są możliwości wznoszenia budowli. Oryginalny model wystawiony będzie na targach gdzyńskich, które odbywać się będą w czasie od 28 czerwca do 12 lipca. (p)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Dla wdowy i dziecka ś. p. Jana Buszki, Okolewo: Z. H. w rocznicę imienin ukochanej matki 2 zł; Letycja Geisterówna (Gniezno) 1 zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 222,25 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Edmund Jędrzejczak (Sucha 3) 2 zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 47 zł.

Na ubogich parafji św. Krzyża: Dnia 24 marca rb. wypłaciliśmy ks. Skórnickiemu 125 zł.

KSIĘGI STANU GYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 24 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Kowal Stef. Blachnierz i prac. Urszula Swedrowska; kup. Edm. Springer i biur. Leokadja Wypijewska; owd. kup. Stef. Starybrat i Weronika Biała; handl. Hier. Krawczyk i krawc. Franc. Derezińska; rob. Edw. Panowicz i rob. Jadw. Surdykówna; stol. Stan Cech i Hel. Nowaczyńska; czel. kow. Ant. Świnka i Cec. Konięczna w Pamiatowie-Dwór, pow. Poznań; ślus. Józ. Schoeneich i Apolonja Gryczka w Wirach, pow. poznański; czel. piek. Ant. Jerzyński i Konstan. Podsadnia, oboje w Jarocinie; siodl. lakiernik Stan. Kwaśnik i owd. Stef. Rokowa z d. Pimiakówna; właśc. realności Piotr Kelebej i rozw. Jadw. Siuta z d. Sidorą; rob. budowl. Józ. Dziegiel i gosp. Balbina Nowakowska; owd. mont. samoch. Jan Teodorczyk i Wikt. Czyżówna; rob. Franc. Bręborowicz i gospod. Pel. Gubańska; por. Janusz Kodreński i naucz. państw. konserw. muzyczn. Jolanta Górkiewiczówna; ślus.-sofer Marjan Weckowski i Irena Karpińska.

Zgony:

Dnia 24 marca 1936 r. zapisano następujące zgony: Wiktorja Kufłowa z domu Maciaszykówna, 54 lata; Józef Kaczmarek, 10 minut; Jakób Adamski, emeryt. magazynier kolej., 49 lat; Franciszka Wesolowska, z domu Andracka, wdowa, 82 lata; Zenon Witkowski, pomocnik rachunkowy, 43 lata; Jerzy Kierzkowski, 3 dni; Franciszek Figurski, uczeń szkolny, 14 lat; Józefa Nowicka, z domu Nowakówna, 45 lat; Jan Białas, 1 rok.

„Abisynja” na przedmieściu Poznania

Z zadowoleniem stwierdzić możemy, że artykuł nasz, omawiający dolę i niedolę bezdomnych „Wesołego Miasteczka”, wywiezionych na Al. Bałtyckie obok fabryki Maggi w Główniej — zamieszczony na łamach naszego pisma przed kilku miesiącami — odniósł pożądaną skutec. Zarząd miejski, zbadawszy na miejscu poruszone przez nas trudne warunki, w jakich mieszkają bezdomni w Główniej, przyszedł im ze znaczną pomocą.

Każdą szopę - mieszkanie, postawioną przez bezdomnych, zaopatrzone na koszt miasta w drugą wewnętrzną ścianę, za którą nasypano trocin. W ten sposób — choć częściowo — zabezpieczono bezdomnych przed zimą. Poza tem do osiedla bezdomnych, powszechnie zwanego „Abisynją”, doprowadzono światło, wodę i urządzono dwie główne drogi. W sypaniu dróg, jak i przy zakładaniu wodociągów, zajęci byli członkowie rodzin bezdomnych. Wyko-

nanie tych prac zaliczono mieszkańcom osiedla bezdomnych na poczet kosztów miejskich, związanych z urządzeniem osiedla. Dodać również należy, że każdej bezdomnej rodzinie przydzielili magistrat około 600 metrów kwadr. gruntu, przeznaczonych na ogródek działkowy.

W chwili obecnej osiedle bezdomnych na Główniej zamieszkuje 60 rodzin. Warunki ich życia — jakkolwiek w porównaniu do stanu z przed kilku miesięcy, znacznie się poprawiły — są jednak w dalszym ciągu bardzo trudne, gdyż znaczna część tych nieszczęślików, pozostając bez pracy, jest jednokrotnie bez środków do życia. Jedyną pomocą w łagodzeniu niedoli tych nieszczęśliwych ludzi, to pomoc miejscowego Stow. Pań Miłosierdzia. Pomoc ta jednak — z uwagi na to, że w Główniej namnożyło się w ostatnich latach nędzy wszelakiej — jest bardzo ograniczona. (jr)

Ogólny widok osiedla bezrobotnych w Główniej, zwanego „Abisynją”.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PIERWSZY POLAK, KTÓRY BYŁ W ABISYNI

Mało kto wie, że pół wieku minęło od daty wydania we Wilnie pierwszej polskiej książki z autentycznym opisem Abisynji. Autorem jej jest dr. Ignacy Zagiella, lekarz przyboczny księcia egipskiego Halima. Relacja z podróży Zagiella nośi dość długi tytuł i nie posiada żadnych ilustracji; ciężki styl odstrasza od niej czytelników. Jednak w opisie znajdujemy mnóstwo trafnych, dziś jeszcze aktualnych obserwacji.

Autor urodził się w 1826 roku pod Wilnem; szkoły średnie kończył w Wilkowie i a uniwersytet w Kijowie. W Oxfordzie uzyskał dyplom doktora medycyny. Czas jakiś przebywał jako lekarz wojskowy w Indjach, a przy tej okazji zwiedził Madagaskar i szereg wysp malajskich. Wkrótce potem udaje się do Egiptu, aby tam objąć stanowisko lekarza przyboczego księcia Halima w Kairze. Przez 16 lat pełnił swe

obowiązki, aż wreszcie wrócił do Wilna i tam umarł w 1891 roku.

Oprócz relacji z podróży do Abisynji ogłosił dwie rozprawy francuskie o klimacie i stosunkach geologicznych Egiptu. Był typowym dla owych czasów lekarzem-przyrodnikiem. Nie organizował osobiście wypraw odkrywczych, lecz towarzysząc księciu w podróżach „politycznych” potrafił zapamiętać mnóstwo ciekawych szczegółów. W książce Zagiella czytamy dużo o warunkach klimatycznych, etnograficznych i gospodarczych Abisynji, a wiadomości te dziś jeszcze zachowały swą wartość. Zasługi i postać Zagiella przypomniał teraz prof. dr. Stanisław Pawłowski w „Sprawach morskich i kolonialnych” oraz w osobnej odcite ciekawego artykułu p. t. „Abisynja według relacji podróżnika polskiego dr. Ignacego Zagiella z roku 1864.” (jml.)

MUZYKA

Muzyka na Śląsku. Z Katowic donoszą nam (ad): Odbił się tu piąty koncert symfoniczny Towarzystwa Muzycznego. Wykonane zostały Mablera „Symfonia I”, Beethovena „Kantata” i „Fantazja chórowa”. Wykonawcami byli: orkiestra symfoniczna Tow. Muz., chór mieszany „Ogniw”, artyści: Jefimcewa, Stoińska, Stange, Matieja, Koźlik, Hruzer. Dyrygował Stefan M. Stoiński. Niskie ceny biletów ściągnęły do sali Śl. Technicznych Zakładów Naukowych liczną publiczność.

Może kto z muzyków polskich Paryski miesięcznik „Revue Musicale” ogłosił konkurs na utwór dla orkiestry detej (drzewo lub blacha, uzupełnione w danym razie perkusją, harfą lub kontrabasem) z terminem do 30 kwietnia i z nagrodami pierwsza 4000 franków, dwie drugie po 500. Może kto z muzyków polskich stanie do współzawodnictwa, bo konkurs jest międzynarodowy. Jury przewodniczy Albert Roussel. Utwór może trwać do 20 minut.

50 lat pracy muzycznej obchodził w Wilnie kapelmistrz A. Wiliński. Na jubileusz wystawiono „Biednego Jonatana” Mille Milloekear.

Dohnanyi, Piłzner i Fritz Kreisler zostali obrani członkami zagranicznymi rzymskiej Akademii Muzycznej im. św. Cecylii.

TEATR

Honorata Leszczyńska przypominała się publiczności warszawskiej, wychyliwszy się z emerytalnego zacisza na estradę IPS-u. Odbił się tam wieczór jednoaktówek, odegranych na estradzie. Jedną z nich była Korzeniowski „Stara Elegancka”, odczytana w całości przez znakomitą artystkę. Sędziwą, ulubienicę Warszawy przyjęto z entuzjazmem.

Zgon utalentowanego aktora. Ś. p. Henryk Kulakowski długoletni aktor teatru krakowskiego, zmarł w sanatorium w Iwonicy po długiej chorobie. Urodzony w Warszawie, w r. 1882, pracował zrazu w Łodzi, potem objeżdżał Rosję ze ś. p. Bolesławskim i w Kijowie należał do zespołu Wysokiej w czasie wojny, poczem został pozyskany do Krakowa. Grywał role charakterystyczne różnego typu, z wielką artystyczną starannością i zasłużonym powodzeniem.

Co grają w Wilnie? Teatr na Pohulanec wystawił Beaumarchaisa „Wesele Figara”. W obsadzie krytyka podnosi rolę tytułową w wykonaniu p. Dejunowicza, oraz świętą Zuzannę, którą gra p. Elżbieta Wieczorkowska.

KRAJOZNAWSTWO

Turystyka jako nauka. Na Uniwersytecie Jagiellońskim ma powstać lektorat turystyki. Zabiegają o to instytucje turystyczne. Celem jest kształcenie fachowych sił w tej dziedzinie i badanie naukowe turystyki.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Młodzieńczy rysunek Wyspiańskiego wyobrażający kościół św. Krzyża w Krakowie przed laty 40 podczas odnawiania, podarował do Muzeum Historycznego m. Krakowa architekt Tadeusz Stryjeński.

Grafika polska w Lizbonie jest obecnie reprezentowana na dużej wystawie, którą utworzył prezydent republiki portugalskiej w otoczeniu ministrów, prezesa Akademii itd.

Wystawa sztuki kościelnej. Z Katowic donoszą nam (ad): W Rybniku na Śląsku została otwarta wystawa „Sztuki kościelnej i regionalnej” prof. Konarzewskiego, malarza, mieszkającego w Istebnej, który wiele naszych kościołów zaopatrzył w stacje Męki Pańskiej i t. d. Sztuka regionalna obejmuje: meble góralskie, popiersia, modele kościołów drewnianych i portrety górali istebniańskich. Dochód z wystawy pójdzie na sztukę artystyczną w Rybniku, mającą powstać pod kierunkiem p. Konarzewskiego.

NAUKA

Uczony polski będzie pisał o Hiszpanji. Bawiącemu na badaniach w Hiszpanji prof. Wł. Górczyńskiemu, członkowi Polsk. Akademii Umiejętności, zaproponował centralny urząd klimatologiczny w Madrycie wydanie dzieła o nasłonecznieniu części śródziemnomorskich Hiszpanji.

Uczenie zasłużonego uczonego. Z Krakowa donoszą nam (krt): Profesor Un. Jag. dr. Stefan Surzycki przechodzi w stan spoczynku wobec przekroczenia granicy wieku. Rada Wydziału Rolnego postanowiła uczcić trwałe prace i zasługi świętego uczonego. Rada utworzy stypendjum jego imienia, oraz zawiesi portret prof. Surzyckiego w gmachu Uniwersytetu.

LITERATURA

„Niebezpieczny ładunek.” Powieść Hulberta Footnera, amerykańskiego autora powieści detektywistycznych, wydana przez „Rój” pod tym tytułem (Warszawa 1936, str. 292, przekład W. Komarnickiej), jest o tyle niezwykła, że detektywem jest kobieta. Oryginalność ta nieco mechaniczna, ale niewątpliwa, daje okazję do szeregu nowych sytuacji, co jest cenne wobec skonwencjonalizowania tego rodzaju powieści przez masową ich wytwórczość. Przygody na jachtach, na którym właścicielka, milionera, czeka śmierć z rąk nieznanego wroga, kryjącego się wśród gości i załogi, są interesujące, urozmaicone i mają żywe tempo. Wartość literacka, jak najczęściej w takich wypadkach, blaha. Co do przekładu, to cały szereg wyrażań, jak „koci pazur” i „reguły gry”, są wyrażeniami idiomatycznymi, które dla Polaka mają inną wymowę, niż dla Anglosasa i trzeba by je jakoś opisać. (A. M.)

SZKOLNICTWO

Od przemysłu do romantyzmu. Trzeci zeszyt, czwartego tomu „Świata i Życia”, który świeżo ukazał się na półkach księgarskich przynosi kilkanaście ciekawych artykułów z różnych dziedzin, wyjaśniających hasła na litery p i r. P. A. Wierzbicki zamieszcza artykuł o przemyśle; na temat przystosowania w przyrodzie pisze p. J. Dembowskiego, a przyswajania — p. M. Korczewski. P. St. Bailey pisze o psychologii, dr. J. Czekalski daje bardzo ciekawy i barwny szkic o pustyniach, p. R. Ingarden — o racjonalizmie, p. W. Majewski — o radjo, p. J. Czekanowski — rasie i rasizmie, p. K. Czachowski — o realizmie, K. Górski — o Reformacji, p. W. Tatarakiewicz — o renesansie, p. W. Miśkiewicz — o rolnictwie, wreszcie p. Z. Lempicki o romantyzmie. Interesujące, przez wybitnych fachowców opracowane artykuły doskonale zapoznają z omawianymi tematami. (sc)

Pisma nadesłane

„Nowa Książka.” Nr. 2. Treść: Dział sprawozdawczy. — Przekłady z literatury obcych. — Kronika. — Bibliografja. — Czasopisma nadesłane. — Adr. Red. Warszawa, Krak. Przedm. 13.

„Muzyka Kościelna.” Nr. 1—2. Treść: „Nowy okres”. — Ks. dr. W. Gieburowski: „Przepisy muzyczno-liturgiczne kościoła rzymsko-katolickiego”. — W. Pałczyńska: „Z dziejów muzyki organowej”. — IV Kongres Muzyki Kościelnej w Poznaniu. — O. B. Student: „W poszukiwaniu przebrzmiałych pieśni liturgicznych”. — O. Hermańczyk: „Jeszcze o organach w Katedrze Gnieźnieńskiej”. — S. Kwaśnik: „Praktyczne wskazówki dla zakładających i szkolących chóry kościelne”. — Kolegium Polskich Organistów-Chórmistrzów — Diecezja Chełmińska — Diecezja Łódzka — Związek Chórów Kościelnych. — Adr. Red. Poznań, ul. Wrocławska 18.

„Dom, Osiedle, Mieszkanie.” Nr. 2. Treść: „Dzisiejsze przedmioty instalacyjne i użytkowe”. — Kącik meblarski. — „Sztuka wnętrza”. — Z książek i wydawnictw. — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5, m. 32.

O MICKIEWICZU I SZEKSPIRZE

NOWE BIOGRAFJE MICKIEWICZA

Jeszcze nie przebrzmiały w pełni echa dyskusji, jaka rozwinęła się około monografji Kleinera o Mickiewiczu, a już zjawia się nowa, która, jak się zdaje, zapelni kilka tomów.*) Jej autor, Henryk Zyczyński, profesor uniwersytetu lubelskiego, ograniczył momenty biograficzne do minimum, skorzystał z prac innych i dodał wiele od siebie. Źródłowemu zbadaniu poddał studja filozoficzne poety; takie stanowisko zgadza się z duchem badań nowoczesnych, które w wielkiej sztuce szukają głównie postawy wobec życia i poglądu na świat.

Usiłowania Zyczyńskiego dały interesujące wyniki. Ujrzałszy Mickiewicza na tle ówczesnych prądów, w fazie klasycyzmu, preromantyzmu, romantyzmu. Autor był do swego zadania przygotowany, gdyż interesowała go już dawniej estetyka poety. Szczególnie wyraziście wypadła charakterystyka Mickiewicza jako irracjonalisty, idealisty, romantyka. Dowiadujemy się o wpływie Herdera na jego metafizykę, uświadamiamy sobie lepiej związek jego z romantykami zachodu. Autor prostuje wogóle wiele mylnych sądów i dokładniej rozgranicza fazy rozwoju poety.

Możemy mu życzyć, by pracą swą kontynuował, gdyż o wynikach jej nie wątpimy. Tom dopiero wydany stwierdza, ile wogóle było i jest momentów nierozjaśnionych w tej jedynej w swoim rodzaju twórczości poety, który wniósł się zarówno nad klasycyzm, jak nad romantyzm, jako wielkość nieujęta w żadne schematy.

Zabierając przed niedawnym czasem głos w sprawie monografji o Mickiewiczu, wydanej przez znakomitego krakowskiego polonistę Windakiewicza, podkreśliłem jej niepoślednie wartości, ale i poczyniłem pewne zastrzeżenia. Nie spotkały się one z entuzjastycznymi uwagami innych recenzentów. Obecnie największy znawca poety, dr. Pigoń, zabiera głos w „Przeglądzie Powszechnym”, wskazując na staroświeckość źródeł, z których czerpie krakowski monografista, na lekceważenie biografji i tła, na przestarzałą metodę streszczeń, na nawiązywanie, w duchu Tarnowskiego, do literatury obcej, na czerpanie materiału do portretu z dzieł, co dziś, wobec postępów badań nad człowiekiem i artystą, wogóle jest nie do przyjęcia. Inną jest rzeczwiśta rzeczywistość, a innym świat sztuki.

Monografja jest zatem metodycznie spóźniona, o ile chodzi o portret, równie jak o krytykę dzieł, która nie liczy się z dorobkiem lat, i obfituje też w krótkie i bez znaczenia hipotezy. Nawet proces odbronnicy, w którym do niedawna przodował Boy, wpłynął na monografistę i tonację jego monografji. Jest w niej ten sam drwiący ton, który raził kiedyś i podpisane podczas walk o Słowackiego. Dążność racjonalizacyjna zaszkoziła kiedyś mocno i Chmielowskiemu. Słusznie podkreśla Pigoń, że o tem, co mamy najwyższego w literaturze i w dziejach ducha polskiego, wypadłoby mówić z większym pietyzmem. Święte słowa! Warto, by je przeczytali naśladowcy Boya. Sądzę, że walczą oni z Mickiewiczem, jak Jakób z Aniołem, ale kiedyś ulegną i przyznają, że poszli za modą, ale nie za prawdą. Prof. Pigoń natomiast, jako ten, który zgłębił ducha Mickiewicza do dna, jest obowiązyany wobec opinii swych przyjaciół i zwolenników dać wreszcie monografję poety, godną dzisiejszej epoki, w której ukazały się na Zachodzie dzieła, jak Gundolfa, Cysarza, Bertranda i innych.

Dr. T. Grabowski

Poznań

*) H. Zyczyński: „A. Mickiewicz I. Młodość”. Lublin 1936.

Jeszcze o śmierci Mickiewicza. Przed trzema laty toczyły się w pismach dyskusje na temat, czy Mickiewicz zmarł śmiercią naturalną, czy też otruty? Polemiki te przyczyniły się pewnie do tego, że dr. Wiesława Knapowska, docentka U. P., sprawą tą się naukowo zajęła. Przystudjowała obszernie korespondencje i przekazy pamiętnikarskie, oraz zasięgając ekspertyzy lekarskiej — przeprowadziła dr. Knapowska analizę kolejnych wypadków poprzedzających śmierć i ustaliła pewne wnioski. Jej zdaniem śmierć była naturalną; nastąpiła w wyniku nieleczzonej, chronicznej

choroby żołądka i kiszek, pogorszonej brakiem diety i wygód. Wskutek infekcji, podczas pobytu w obozie w Burgos, nastąpiło pogorszenie, przyplątała się bowiem w złośliwej postaci choroba zwana choleryną (cholera nostras). Wycierpany tem organizm został ponownie zaatakowany przez infekcję, przywleczoną przez Levego ze szpitala francuskiego; nastąpiła recydywa w postaci groźniejszej, z gwałtownymi objawami (cholera fulminans), która spowodowała zgon. Przy rozpatrywaniu przyczyn sięga także autorka i do sfery moralnej, a więc sądzi, że nie bez wpływu na przebieg choroby pozostały zmartwienia i zgryzoty Mickiewicza z powodu trudności politycznych w odniesieniu do sprawy polskiej i niezgodna na emigracji. Praca omawiana ukazała się w wydawnictwach Komisji Historycznej Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu pt. „Krytyczne oświetlenie relacji o śmierci Mickiewicza”. (J. St.)

NOWY PRZEKŁAD „HAMLETA”

Przekład „Hamleta”, który mam przed sobą, jest, o ile mi wiadomo, u nas dziewiątym, a jeśli uwzględnimy przeróbki, jedenastym. Powstał wcale ciekawie, gdyż pochodzi od śp. Zdzisława Skłodowskiego, powstańca z r. 1863, doktora prawa uniwersytetu w Tuluzie, docenta Szkoły Głównej, później reagenta i adwokata na prowincji. Bratanek tłumacza, dr. Józef Skłodowski, poczynił znaczne poprawki, postępując się dziełem Matlakowskiego (tj. doskonałym prozaicznym przekładem z wielką obfitością objaśnień).

W krótkiej przedmowie dr. Skłodowski zaznacza, że nie chce rozstrzygać kwestji, czy można odstępować od formy oryginału, ale powołuje się na Norwida, który w swem urywku tłumaczenia „Hamleta” używa rymów. Przekład bowiem, będący wspólnym dziełem obu Skłodowskich, jest rymowany a nawet częściowo zastępuje prozę szekspirowską rymami. Obfituje on w ustępy doskonale oddane, nacechowane poletem, i w szczęśliwe wyrażenia. A przecie są miejsca, gdzie forma uniemożliwia oddanie myśli lub tonu. Oto dwa przykłady:

Hamlet w najślawniejszym ze swych monologów wylicza cierpienia, które znosi człowiek, ponieważ leka się nieznaną krainą poza grobem. Czytamy u Skłodowskich:

... ciągle kopnięcia
Cierpliwych zasług od łada bydłcia.

Dosłownie byłoby: ... kopnięcia, które cierpliwa zasługa odbiera od niegodnych. Przekład jest niezupełnie zrozumiały, brak miejsca w wierszu spowodował niecałkiem poprawne użycie dopełniacza (cierpliwych zasług), wreszcie ton został obniżony.

W innym miejscu Hamlet mówi o Rosencrantzu i Guildensternie, płynących do Anglii na śmierć z ręki kata:

Tam, gdzie się można zmagają zawzięcie,
Pocóż się wciskać między nóż a pchnięcie?

O ileż piękniej i jaśniej (choć nie dosłownie) brzmi to u Paszkowskiego:

Biada podręcznym istotom, gdy wchodzi
Pomiędzy ostrza potężnych szermierz!

Lecz są to wiersze, oddane szczególnie niefortunnie. Naogół dialogi toczą się gładko. Nie uważam również za minus pospolitości rymów; od zbyt wyszukanych, byłoby dalej do swobody wiersza białego. Natomiast trudno zgodzić się na asonancje (pochodzące naturalnie od p. Józefa Skłodowskiego). Te brzmią zbyt nowoczesnie. Całość mimo znacznych zalet stwierdza raz jeszcze zasadę, że Szekspira należy tłumaczyć, trzymając się ściśle formy oryginału.

Po śp. Zdzisławie Skłodowskim zostały jeszcze przekłady innych sześciu dramatów Szekspira, leżące nadal w rękopisach.

Dr. Władysław Tarnawski
Lwów.

Jutro:

**KARTKA Z DZIEJÓW
POLSKIEGO PEJZAŻU**
przez
prof. Jana Mrozińskiego

Książki nadesłane

Maciej Loret: „Antonio Allegri da Corregio”. Odb. z „Przeglądu Współczesnego”. Stanisław Płonka-Fiszler: „Złota kaplica” Misterjum. Księgarnia Wł. Wilak, Poznań 1936.

FELJETON KULTURALNY

DRAMAT Z URZECZENIA

Na marginesie „Cudzoziemki” — Napisał Zygmunt Wasilewski

W górę... — Powieść o niespokojnej kobiecie — Jak w staromiejskim domu — Mamy przed sobą jeden dzień z życia człowieka — Oraz jego historię — Kobieta, która lubiła cierpieć — Rewolwer, księżyc i koncert Brahmsa — Wnuczka napoleończyka i mulatki — Tajemnica dziwnego bytu.

NIE ZNAŁEM dotąd twórcy p. Marji Kuncewiczowej. Jej ostatnia powieść p. t. „Cudzoziemka” (Warszawa, Tow. Wyd. Rój) dała mi pożądaną sposobność zaznajomienia się z jej talentem. Zaimponowała mi niezwykłością swych zaciekań i odpowiedzialnością artystyczną.

Kuncewiczowa należy do tej klasy pisarzy, którzy chcieliby czytelników w ich zainteresowaniach duszą luźną trochę w górę podciągnąć. Jest to ulga dla czytelnika, znużonego w literaturze bieżącej popolitością zagadnień. Nie to dokuczają, że tematem bywa zwykle pospolity człowiek, lecz, że autorzy szukają pobratymstwa z szarym czytelnikiem, nie wznoszącym wzroku w górę.

Pani Kuncewiczowa nie boi się pójść wzrokiem w górę za promieniem, który każda rzecz z siebie wydziela. Obrala sobie za przedmiot obserwacji zjawisko dość pospolite w środowisku polskiej inteligencji — niespokojną kobietę z aspiracjami artystycznymi i tę osobę postanowiła zanalizować. Przedsięwzięcie śmiało, bo zakrojone poważnie na studjum psychologiczne, wypełniające całkowicie ramy dużej powieści. O psychologii mówię w znaczeniu tem, że autorka dokładnie opisała zjawisko, ale zrobiła to, jako artystka, w obrazie, niepozabawionym poezją i wysokich akcentów dramatycznych.

Osobliwością budowy utworu jest to, że cały jej fronton nie przekracza miary jednego dnia. Jak w staromiejskim domu, gdzie tylko trzy okna, ale dom bardzo głęboki. Bohaterka dramatu, Róża, spędza z nami jeden dzień tylko (od południa do wieczora), ale dzień ostatni w życiu. Spowiada się przed nami z całego życia, czyni to za nią autorka, dopisując do każdej chwili tego sądnego dnia motyw historyczny, który tej chwili jest genezą. Dusza bowiem ma swoją historię. Stają przed sądem wszystkie przeżycia nieszczęsnej Róży, doskonale uzupełniające się wzajemnie, mimo pozorów chaotywności. Mamy do czynienia w powieści z kilku zaledwie osobami dokoła Róży. Jest to jej rodzina: mąż Adam, syn, córka, a w dalszym planie synowa, zięć, wnuczek, służąca Reszta ginie widmowo w mgłę wspomnień.

Czegoż jesteśmy świadkami w owym dniu krytycznym?

Róża przybywa w odwiedziny do zamężnej córki. Wbrew umowie nie zastała jej. Doprowadza ją to do wściekłości. Wywiera tę złość na mężu, którego wezwała telefonem (jest z nim w separacji). Uległy zwykle mąż, doprowadzony do nieprzytomności atakami historycznymi, wybucha groźbą, że ją zamorduje. Atak, a w tem omdleniu coś się przełamuje w naturze kobiety. Rodzina nie poznaje jej, ma przed sobą istotę słodką i dobrą, jak anioł. Przełom ten jednak dokonał się kosztem życia; widocznie naturą jej było to, co czyniło dla niej niemożliwym współżycie z ludźmi. Była nie z tego świata, jak to się mówiło w czasach, które rozróżniały życie ducha od ciała. Środowisko nie zdawało sobie sprawy, że poskromienie złoŹnicy było w tym wypadku gwałtem, zadaniem jej życia. Była to istota czwartego wymiaru. Należała do tego świata harmonji, do którego muzyka wprowadza ludzi, obdarzonych melodyjnością wewnętrzną. Była artystką.

Entuzjazm artystyczny ma wytłumaczyć Różę ze wszystkiego. Ludzie znają ją z historii, ale to tylko podszewka, negatywny do świata stosunek. „Nie lubię świata” — mówiła Karusia — „złe mnie w złych ludzi tłumie. Placę, a oni szyczą”... Ten sam kompleks, tylko inaczej dziś się nazywa. Opis psychologiczny stanów Róży jest opisem bólu:

Nad wszystko lubiła cierpieć z przyczyny srogości i tajemnic losu. W cierpieniu znajdowała prawo do gniewu. Łaski — w rodzaju zdrowia, urody, powodzenia w pracy, dźwigała niechętnie: obowiązywały do zgody z życiem. Natomiast miłość, śmierć, fatalizmy niezawinione, nieodwracalne — lubiła czuć w sercu ich pazury. Mogła wtedy pomiać rzeczywistością, wynosić się ponad porządek świata, bez reszty zamieszkiwać w muzyce.

Wyobraziła sobie, że pierwsza miłość, która ją zawiodła z powodu zdrady młodzieńca, otworzyłaby przed nią możliwość osiągnięcia w sztuce „wszystkiego” (absolut). Czuliła się w świecie zatrzęsnięta w takiej pustce, że aż się zataczała, szukając oparcia. Pierwsze dziecko było wielką miłością — umarło. Drugi syn wydawał się mieć duszę pokrewną i mógłby oparciem być, ale stwarzał sobie świat własny. Tak ją to drażniło, że razu pewnego, gdy Władysław gotował się do matury i, zapominając o matce, tonął w książkach, matka szła z rewolwerem do jego pokoju, aby mu z tyłu w głowę strzelić. Przechodząc przez ciemny pokój, zobaczyła w oknie noc księżycową. Opuściła rewolwer. Uprzytomniła sobie, że popełnić chciała zbrodnię w lunatycznym czarze; zaszuchana w szum drzew i dźwięki księżycowego światła, chwyciła tonację i rytm tętniący w skroniach. Niczem innem nie była piękna noc, tylko koncertem D-dur Brahmsa. Pochwyciła skrzypce i grała tak, jak słyszała Isay'a. Sły-

szalała koło siebie orkiestrę i podążała za nią. Dziś albo nigdy! Wygra „wszystko”. Autorka podaje nuty w momentach krytycznych tej pięknej sceny. W pewnym momencie stało się coś strasznego: flety, wioly odpływały w dal, zostawiając ją za sobą. Ręce opadły.

Znienawidziła potem córeczkę, którą owej nocy powiła, ale następnie, gdy odkryła w niej głos i talent, znęcała się nad nią z miłości dla jej sztuki. Namawiała ją do porzucenia męża, za którego wyszła w widokach pospolitego szczęścia, aby szukała takiej miłości, co pogłębić może pragnienie osiągnięcia „wszystkiego”.

Dramat nieszczęsnej Róży Kuncewiczowa zamknęła w ramy zmagania fizycznych z przeznaczeniem. Dziecko nowych czasów, ufnych w potęgę naturalistycznego sposobu rozwiązywania zagadnień ducha, wołała narazić bohaterkę na to, że ją teraz krytycy badają klinicznie jako histeryczkę, niż żeby ją mieli posądzić o idealizm. Nie uchroniło ją to jednak, jak widzieliśmy, od swoistego mistycyzmu, operującego tajemnicami natury ludzkiej. Dla ludzi, niezdolnych interesować się tajemną potęgą artyzmu, dodała szereg motywów biograficznych, tworzących tło powieści, a tłumaczących deterministycznie dziwaczności popędów Róży. Była piękna i dla Warszawy nader egzotyczna. Miała we krwi dumę rycerską po dziadzie, żołnierzu napoleońskim, i temperament po babce, mulatce z przymieszką krwi hiszpańskiej (Domingo). Drugi motyw: niez-

spokojona miłość. Trzeci: wychowanie rosyjskie i tęsknota do Taganrogu. Czuliła się zawsze cudzoziemką i wogóle gościem na ziemi. Ojczyzna jej była gdzieś w sztuce. Poczucie wyższości robiło ją despotyczną, siejącą postrach dokoła.

W rezultacie była to indywidualność, pociągająca życie wwyż. Dawniej, w czasach idealizmu, mówiono: ku niebu. Teraz nie mówi się tego, niemniej tendencją powieści jest zamiar pokazania, jak dobroczynny wpływ wywiera magia wielkiej sztuki na gnuśne, bezaspiracyjne życie środowiska. Niepokojem żądź artystycznych Róża zarażała rodzinę. Terorem swoim nękała, ale zarazem budziła w ofiarach dreszcz pożądań doskonałości. Po jej śmierci najbliżsi, ogarnięci tajemnicą tego bytu dziwnego, nie liczyli jej dobra i zła, czuli jedno, że ubyla indywidualność, jakaś siła wyrostu nad poziomy — Róża.

Historicy literatury nie puszcza „Cudzoziemki” na falę zapomnienia. Zestawia ten utwór z pokrewną z przed 90 laty powieścią Zmichowskiej „Poganką”, w której to samo zagadnienie, rozłożone na kilka osobistości, rozwiązywane było inaczej: w duchu idealistycznego mistycyzmu. W poglądzie psychologicznym na sztukę p. Kuncewiczowa wiele ma wspólnego z autorką „Poganki”; nie widać jednak, żeby znane jej były dzieje tego zagadnienia z zakresu filozofji idealistycznej. Przypisać trzeba zasługę niepospolitemu talentowi p. Kuncewiczowej, że pomimo utrudnień, jakie sobie sprawiła przez zacieśnienie dramatu do ram historii, zdołała wydobyć z dziejów Róży motyw dramatyczny i to w sposób tak interesujący.

Z. Wasilewski

Warszawa.

Nadużycia w biurze ewidencji „Orląt”

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

L w ó w, w marcu

Jesteśmy świadkami bardzo smutnej sprawy. Oto rozeszła się wiadomość, że w biurze ewidencji odznaki „Orląt” popełniono nadużycia, polegające na tem, iż tę drogą sercu każdego Polaka odznakę sprzedawano każdemu, kto ją chciał nabyć. Nie ulega wątpliwości, że najwięcej takich „odznaczonych” znalazło się w tych kołach, które dziś na gwałt pragną odgrywać rolę polskich „kombatantów” wbrew wszelkiej prawdzie historycznej, czyli w kołach żydowskich.

Odnazka „Orląt” została ustanowiona przez śp. generała Tadeusza Rozwadowskiego dla wszystkich uczestników formacji frontowych i pozafrontowych armji „Wschód”, którą dowodził we Lwowie gen. Rozwadowski. Prawo do odznaki mają ci wszyscy żołnierze i członkowie formacji pomocniczych armji „Wschód”, którzy przez okres conajmniej sześciu tygodni od 1 listopada 1918 r. do 19 marca 1919 r. brali udział w bojach lub pracach tej armji. Intencją śp. gen. Rozwadowskiego było umożliwić uzyskanie pamiątkowej odznaki tym wszystkim uczestnikom walk o Lwów i Małopolskę Wschodnią, którzy z różnych przyczyn nie mogli wziąć udziału w bojach lwowskich w pierwszych trzech tygodniach listopada 1918 r. Jak wiadomo bowiem, dla tych pierwszych listopadowych obrońców ustanowiono odznakę Krzyża Obrony Lwowa.

Ze stanów bojowych i wyżywienia armji „Wschód” wynika, że prawo do odznaki „Orląt” ma około 60.000 ludzi.

Po wojnie ustanowiono biuro ewidencyjne (a nie kapituła) odznaki „Orląt”, zatwierdzone w r. 1919 przez M. S. Wojsk. Na czele biura stanął dzisiejszy docent i profesor tytularny historii nowożytnej na Uniwersytecie J. K. we Lwowie dr. Kazimierz Hartleb. Cieszył się on dużym poparciem wielu osób we Lwowie, jako współpracownik biur legionowych przy N. K. N., tworzonych przez gen. W. Sikorskiego. W r. 1918 był kierownikiem biura we Lwowie, konspiracyjnego podroże legionistów przed władzami austriackimi i wydającego odpowiednio spreparowane dokumenty podróży itp. Podobno w r. 1923 dr. Hartleb odesłał akta „Orląt” do M. S. Wojsk., ale później otrzymał je zpowrotem, celem ostatecznego uporządkowania. Potem ostatecznie — zdaje się — o odznaczenie „Orląt” czynniki kompetentne zapom-

niały. Gen. Rozwadowski umarł po powrocie z Antokołu i o „Orlątach” było cicho.

Przed kilkunastu dniami rozeszła się po Lwowie wiadomość o nadużyciach i ich autorze, którym jest niejaki dr. Fass, Żyd, przyjęty do biura ewidencji przez dr. Hartleba. Biuro mieściło się w miejskiem Muzeum Przemysłu i Rzemiosła, którego dyrektorem jest właśnie dr. Hartleb. Tam dr. Fass przyjmował „interesantów”, wydawał im odznaki i legitymacje, zaopatrzone w facsimile podpisu ś. p. gen. Rozwadowskiego. Oczywiście oburzenie we Lwowie jest ogromne.

Tę sprawę, niesłychanie dla Lwowa bolesną, uznał warszawski „Czas” za odpowiednią odskocznicę do załatwienia obrachunków partyjnych. Zarzucił całemu społeczeństwu, że nie chce pogodzić się z perspektywą współżycia ukraińskich ze względów czysto materialnych, że idzie na pasku Hartleba i Fassów, że są oni duchowymi i fizycznymi przywódcami tutejszego społeczeństwa itp. Przy tej sposobności współpracownik „Czasu” nadużycia przypisał zupełnie innym instytucjom, a mianowicie kapitule Krzyża Obrony Lwowa i kapitule Krzyża Małopolskich Oddziałów Armji Ochotniczej z r. 1920, krzywdząc ogromnie obie te instytucje, grupujące wiele wybitnych wojskowych rezerwy i armji czynnej, którzy są dożywotnymi członkami tych kapituł, jako b. dowódcy frontowi. W interesie prawdy należy wspomnieć, że ani dr. Hartleb, ani dr. Fass nigdy na czele żadnych poczynań patriotycznych nie stawali i w tym charakterze są we Lwowie zupełnie nieznanymi.

Wszystkie związki b. wojskowych we Lwowie zaprotestowały przeciw „pozorom” „Czasu”. Również wszczęto akcję, która ma na celu przekazanie we właściwe ręce ewidencji „Orląt”.

W atmosferze narodowej nie byłoby możliwe przyjęcie Żyda, a sama sprawa ewidencji byłaby już dawno uporządkowana i złożona do archiwum. Nie mógłby też sobie pozwolić organ „sanacyjnych” konserwatystów na takie niesłychane potępienie całego społeczeństwa kresowego i obciążanie go winami jakiegoś przybysza, w dodatku Żyda. Nie stosuje tu „Czas” wobec społeczeństwa polskiego zasady odpowiedzialności indywidualnej, której tak gorąco broni na użytek Ukraińców

M. R.

Kto podzegał?

W krakowskim „Głosie Narodu” czytamy:

„Wypadki poniedziałkowe w Krakowie skłaniają opinię do szukania sprawców. „Tempo Dnia” w dzień wypadków wystąpiło z oskarżeniem żydowskich komunistów. Zostało skonfiskowane „Nowy Dziennik” w odpowiedzi wydał ulotkę, która również uległa konfiskacie. Wszyscy, którzy byli świadkami zająć, stwierdzają, że żydowscy komuniści pełnili niechlubną rolę podżegaczy rozgoryczonych mas polskich robotników.

„Oburzenie opinji polskiej w Krakowie wywołało sprawozdanie „sanac.” „Gazety Polskiej” z zająć krakowskich. Powiedzano w niem, że „grupy bojówkarzy endeckich powybiły szyby wystawowe w sklepach, oraz w gmachu dziennika „I. K. C.” To charakterystyczne zestawienie na jednym poziomie „endeków” z komunistami jest może dla pewnych czynników wygodne, ale opiera się na fałszu, jeśli się wie, jaki to stosunek łączą te dwie organizacje z sobą.”

Ks. dr. Trzeciak i Żydzi

Znany badacz zagadnienia żydowskiego, ks. Stanisław Trzeciak wygłosił w Lidze odrodzenia gospodarczego w Warszawie odczyt o światowej polityce żydostwa. Musimy poznać dobrze naszych „sublokatorów” — wywodził ks. Trzeciak według „Warsz. Dz. Nar.” Gdy poznamy duszę żydostwa, jego metody działalności i etykę, — wówczas dopiero będziemy mogli skutecznie z niem walczyć.

Usiłowania żydowskie zdobycia w Polsce wpływów przedstawił prelegent na podstawie działalności politycznej Jakóba Lejbowicza Franka Dobruckiego, który nawoływał, aby pod pretekstem przyjmowania chrztu Żydzi przenikali do społeczeństwa polskiego i w jego łonie realizowali swoje cele. Ks. Trzeciak cytuje ciekawe wyjątki z pism Franka, podającego metody działalności krypto-Żydów.

Przeprowadził też prelegent szereg analogij pomiędzy obecnymi czasami a wskazaniem rabina Reinchora (1859) i protokołów mędrców Sjonu.

B. wicewojewoda starostą

Były wicewojewoda poznański p. Stanisław Kauccki, którego nagłe usunięcie wywołało w Poznaniu niemałe zdziwienie, został obecnie zamianowany starostą powiatowym w Łomży.

Łamanie w kościach, ból w stawach

oto znamienne objawy artretyzmu, który powstaje głównie wskutek **przesycenia organizmu kwasem moczowym**. Ziola magistra Welskiego ze znak. ochr. „Reumosa”, zawierające niezmiernie rzadką roślinę chińską Schin-Schen. łagodzi bóle,

regulując przemianę materji, dlatego też stosuje się je w cierpieniach artretycznych i bólach ischiasu.

Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 7475

JANUSZ MEISSNER

Zdała od cywilizacji

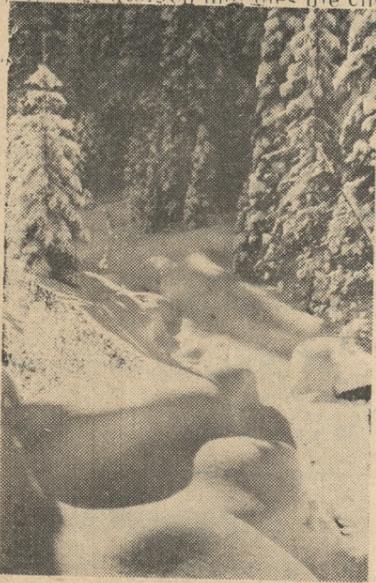
(Z cyklu: „Na Zaroślaku“)

Część I. „Na Zaroślaku” umieszczona w nrze 138 „Kurjera Pozn.”.

Okazało się, że miejsce, do którego przybyliśmy, niewiele ma wspólnego z cywilizacją. Powiniennem był się cieszyć: prymityw, aż miło.

Sypialiśmy na madejowych łożach, spiętrzonych w dwie kondygnacje i prószących słomianym pyłem, na który starły słomę rzesze turystów — naszych poprzedników.

Jadaliśmy kapustę, o smaku trawy, zaprawionej olejem do smarowania butów; kotlety, których mój pies nie chciał

Fragment „holwegu“

przez pierwsze trzy dni nawet powąchać; jakąś nagłą śmierć z buraczkami, tudzież zupki z charakterystycznym zapachem brudnych kuchennych ścierek.

Wode do mycia nosił nam hucul Mikołaj aż z Prutu, z przerebli. Do niektórych ubikacji trzeba było chodzić bardzo daleko i bardzo pod górę, a gdy się droga wyślizgała, nie było mowy o podejściu bez narciarskich kijków. Niektórzy smarowali nawet podeszwy lepiakiem.

Zato mieliśmy dancing... Tak, czytelnicy: dancing! Widocznie bez tego nie można. Przyjechało siedemnaście wioślarek z Warszawy, przywiozły z sobą patefon, trzy płyty, niewyczerpany zapas temperamentu i — grały. Grały przeważnie „Ostatnią niedzielę”. Dwie godziny dziennie, trzy godziny dziennie — jak czasem. Podobno „Ostatnia niedziela” dlatego stała się przebojem, że przy jej dźwiękach dwóch czy trzech nieszczęśliwców odebrało sobie życie. Wcale mnie te zamachy samobójcze nie dziwią teraz: sam byłem bliski śmierci „wskutek” patefonu uroczych wioślarek.

Tańczyłem zresztą z nimi, jeśli na obiad była wieprzowina, a nie kotlety. Musiałem, widzicie, odżywiać psa. Wioślarki karmiły go obficie, ja zaś wyginałem się z nimi w tangach i slow-foxach — z wdzięczności. Taki jest związek między psem, wieprzowiną i choreografją.

Łatwo się domyślić, że w tych warunkach niewiele przebywaliśmy w schronisku i uciekaliśmy na całe dni w góry.

Nasze ćwiczebne boisko stanowił duży kocioł o stromych stokach, do którego szło się krętym holwegiem. Tam

pedzlowaliśmy pod komendą Niedźwiedzia co rano, podczas gdy mój pies siedział pod krzakiem i trząsał się na 20-stopniowym mrozie. Potem, ku uciesze zmarzniętego kundla, wzięliśmy na jakąś djabelną górę, oblodzoną pod szyćem, niby lukrowana wielkanocna baba, i wtedy schronisko zaczynało mi się wydawać spokojną, miłą przystanią, do której pragnąłem wrócić tem prędzej, im wyżej ciągnął nas za sobą Niedźwiedź, wypierając nam ostatni dech z umęczonych płuc.

Wicher mroził mi twarz, oczy iza-wyły nieustannie, pies pętał się pod nogami, narty obsuwały się po twardej szreni, kolana mdlały z wysiłku, przez głowę zaś raz po raz przechodziła myśl: — Jakby tu wyrwać do domu? — i zaraz po tem: — Przecież mowy niema, żebym zjechał, nie połamawszy gnatów między temi źlebam, rynnami i — jak się tam te wszystkie niemal pionowe wertepy nazywają.

Szliśmy tak godzinę, dwie. Czasem zaczynała się zadymka i wtedy zmykaliśmy wszyscy do schroniska, bo w Czarnohorze niema żartów: to nie Tatrzy, gdzie po byle kogo wychodzą ekspedycje ratunkowe. Trzech turystów zginęło podczas naszego pobytu na Zaroślaku, zabłądziwszy w śnieżycy: na trzeci dzień o któregoś z nich pytało się tylko dwóch policjantów, zaopatrzonych w długie tyki. Pogmerali temi tykami w lawinie, pokiwali głowami, bo śniegu było ze cztery metry i naturalnie nie nie wskórali. Tego narciarza znaleziono na czwartym tygodniu. Dwaj pozostali też zamarli na śmierć. Nikt się tem specjalnie nie przejął.

Czasem znajdowaliśmy miejsce osłonięte od wiatru i grzaliśmy się przez następne dwie godziny w pysznym słońcu

Czasem jednak w Niedźwiedzia wstępował duch Janosików, czy zgoła bohaterów z Klondyke — Jacka Londona i wtedy bywało „pochyło”, jak się mówi

Howerla

w lotnictwie. Leźliśmy, czort wie dokąd, po źlebach i przełęczach porostych kosodrzewina, po turniach, śliskich od lodu i smaganych wiatrem, popod nawisy śnieżne, przez lawiniaste zbocza, po stromiznach i nad przepaściami, od których widoku robiło się chłodno w sercu.

Raz z pod nart Niedźwiedzia ruszył ogromny nawis śniegu, zostawiając go na krawędzi urwiska z końcami desek sterczącymi w próżni. Usłyszeliśmy tylko jego ostrzegawczy okrzyk: — Stać! Potem rozległo się stłumione — Puff! ruszającej lawiny i cichy szum pyłu śnieżnego, który sunął wdół na przestrzeni kilkudziesięciu metrów w prawo i w lewo, jakby kto sypał mąkę z worka.

Raz spotkaliśmy półprzytomnego narciarza z twarzą białą, jak papier,

który dreptał w miejscu, zdjawszy narty i już nawet gadać nie mógł, tak był wyczerpany. Różnie tam bywało z temi wyrpami...

Ale opłacał się nam każdy wysiłek, opłacało się zmęczenie i zimno, kiedy następował zjazd. Lecieliśmy w białym puchu, kręcąc łuki po dziewiczym śniegu, albo śmigając nawprost, w wichurze pędu, który niósł nas na lekkich falach nierówności, aż pod ciemniejszą w dole ścianę lasu. Gnaliśmy holwegami, krzycząc na zakrętach — nietyle dla ostrzeżenia, ile z radości i — od czasu do czasu — rulowaliśmy nosem w śnieg, z członkami poskręcanymi jak makaron, nie orjentując się, która lewa narta, a która prawa ręka.

Osobiście najwięcej nieporozumień tego rodzaju miałem u końca holwegu, wiodącego do schroniska. Był tam dosyć ostry zjazd, pełen dołków i górtek, po którym następował nagły zakręt na mostek, przerzucony przez Prut. Droga była ubita na beton i bardzo śliska; przytem wypukła pośrodku i wąska. Mostek i zakręt wyskakiwały nagle, z prawej strony z za rzędu świerków, właśnie wtedy, gdy z mej piersi dobywało się westchnienie ulgi po szczęśliwym przebyciu kilku wądołów, na których trzepało mną, jak drucziana trzepaczka do ubijania piany. Ściągną w nogach wiotczały mi przytem zwykłe, jak wymiędlone konopie i zakończenie mego łuku wypadło najczęściej już poza mostkiem, wprost na kamienisty brzeg. Ratowałem narty i kości rozpaczliwym pługiem, ale gdy to nie pomagało, wybijałem siedzeniem głęboki ślad między świerkami, i wtedy mój pies szalał z uciechy w idiotycznym przekonaniu, że dla jego wyłącznej przyjemności tarzam się w śniegu, wkładając lewą nartę pod prawą pachę, nie pozwalając mi wstać, skakał na mnie, liżał mnie po twarzy i robił wszystko na to, aby kochani koledzy, jadący za mną, mogli kolejno zobaczyć tę scenę, nie przysparzającą zaszczytów i sławy sportowej jego panu.

Modne berety damskie
kapelusiki dziecięce

Kałamajski

rg 3 366-13,63

220 ofiar katastrofy pożaru

Władze północno - chińskie rozwijają ożywioną działalność na wszystkich polach. W ostatnim czasie ludność wiejska, obdarzona została kinoteatrami, umieszczonymi zazwyczaj na prymitywnie z bambusu i drzewa skleconych szopach. W czasie przedstawienia w jednym z takich k.n. we wsi Tuliutshen, w pobliżu Tientsin, w kabinie operatora wybuchł pożar, od którego w mgnieniu oka zajęły się ściany szopy. Nie upłynęło kilka minut, a cały prowizoryczny „budynek”, w którym znajdowało się około 250 osób, stanął w płomieniach. Wśród widzów powstała nieopisana panika. Wszyscy rzucili się ku jednemu wyjściu, przy którym rozgorzała walka na pięści i noże. Kilkanaście osób zostało zaklutyh nożami, inni zginęli pod nogami napierających. Z płonącego gmachu wydostało się zaledwie 30 osób z połamanymi zębami, ranami ciętymi na ciele i t. p. Reszta, to jest 220 osób splonęło żywcem, lub zostało stratywanych na śmierć.

Kogo otruła Violetta Noziere?

Ponura sprawa głośnej ojcobójczyni Violetty Noziere, skazanej na śmierć i następnie ulaskawionej na dożywotnie więzienie, wypływa znów na łamy dzienników. Jak doniosły ostatnio pisma francuskie, tajemniczy „monsieur Emile”, 60-letni przemysłowiec, z którym Violetta miała utrzymywać, jak sama zeznała, płatnicze stosunki, jest podobno rzeczywistym ojcem Violetty, podczas gdy otruty przez nią Noziere był jej ojcem przybranym.

Je jest prawdy w tem przypuszczeniu? Trudno dziś dociec, tem bardziej, że najprawdopodobniej tajemniczy „monsieur Emile”, który według zeznań Violetty był bogatym przemysłowcem, nie żyje. W dniu 29 listopada 1933 roku w Vilmeureux popełnił samobójstwo właściciel jednej z największych wytwórni luster w Paryżu, Emile Violette. Obecnie do adwokata, który bronił Violetty Noziere, zgłosił się świadek, który twierdzi, że tragicznie zmarły Emile Violette, utrzymywał stosunki z późniejszą Noziere. W kilka miesięcy później, kochanka bogatego przemysłowca wyszła zamaż za palacza lokomotywy Noziere, a w kilka tygodni później przesyła na świat córkę, która, mimo zastrzeżeń miejscowego proboszcza, sprzeciwiającego się nadawaniu **dzieciom**

**GRUŹLICA
PŁUC**

jest nieublagana i corocznie nie robiąc różnicy dla pici wieku i stanu, pociąga bardzo wiele ofiar. Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu grypy, uporczywego męczącego kaszlu i t. p. stosują pp. Lekarze „Balsam Trikolan-Age”, który ułatwiając wydzielenie sie płwociny, usuwa kaszel.
ng 7276

niechrześcijańskich imion, ochrzczono na imię Violetty. Upór, z jakim matka obstawała przy tem imieniu, wzbudził nawet pewne podejrzenie w poczciwym p. Noziere, który coś niecoś slyszal o romantycznych swej żony i wiedział o istnieniu p. Violette. Dziwniejsza jeszcze wydaje się ta okoliczność, że krótko po urodzeniu córki pani Noziere otrzymała znaczną gotówkę i uboga rodzina mogła odrazu rozpocząć życie na innej zupełnie stopie. Pieniądze te pochodziły rzekomo od rzeczywistego ojca Violetty, która zresztą na rozprawie oświadczyła, że otruty przez nią Noziere powiedział miał do niej: „Ja nie jestem twoim ojcem”.

Z Tow. Pomocy Naukowej im. K. Marcinkowskiego

W ub. wtorek o godz. 18 w sali posiedzeń domu parafjalnego św. Marcina odbyło się roczne walne zebranie Tow. Pomocy Naukowej im. K. Marcinkowskiego na m. Poznań. Zebranie zajął prezes Towarzystwa, p. prof. dr. Gantkowski. Po przyjęciu protokołu poprzedniego zebrania przystąpiono do sprawozdań zarządu z rocznej działalności. Złożyli je: sekretarz dr. Witaszek oraz skarbnik, dyr. Au. Jak ze sprawozdań wynika, Towarzystwo udzieliło pomocy na studia 55 pentom, z których 48 jest urodzonymi Wielkopolanami. Liczba członków wzrosła ze 168 do 177, przyczem przybyło 27 nowych członków, a ustąpiło 18. Suma składek wyniosła ponad trzy tysiące złotych. Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej uchwalono jednogłośnie absolutorjum dla zarządu. W wyborach uzupełniających w miejsce dyr. Au, który został skarbnikiem dyrekcji głównej, wybrano dyr. Wł. Miśkiewiczca.

Po załatwieniu spraw administracyjnych interesujący referat z dziejów Towarzystwa i ze wspomnień o Karolu Marcinkowskim wygłosił prof. dr. P. Gantkowski. Prelegent nakreślił sylwetkę wielkiego społecznika, jedną z najwybitniejszych postaci Polski pod zaborami, zaznaczając jego działalność przed powstaniem listopadowym, wyjazd do powstania wspólnie z Dezyderym Chłapowskim i udział w powstaniu, gdzie był czynny nie tylko jako lekarz, ale brał też osobisty udział w wieloletnich potyczkach. Po upadku powstania wyjechał Marcinkowski początkowo do Anglii. Pobyt tutaj dał mu wiele korzyści; zapoznał się z krajem i ludźmi i wyniósł stąd świetne metody organizacyjne. Następnie przeniósł się do Paryża, który był ogniskiem emigracji powstaniowej, zetknął się z najwybitniejszymi Polakami: Mickiewiczem, ks. A. Czartoryskim, Niemcewiczem. Tutaj brał czynny udział w organizowaniu Tow. Pomocy Naukowej. Otrzymał od Akademii nagrodę naukową za badania nad cholera przeznaczyl całkowicie na to Towarzystwo. Postanowił wreszcie wrócić do Poznania i po odcierpieniu karni za udział w powstaniu osiadł w stolicy Wielkopolski. Tutaj rozwinął niestrudzoną pracę społeczną, otoczony powszechnym szacunkiem i zaufaniem wszystkich sfer społeczeństwa. Jednym z jego dzieł było założenie w Poznaniu Towarzystwa Pomocy Naukowej w r. 1841. Towarzystwo rozwinęło się szybko w całej Wielkopolsce. Zjazd w r. 1844, w trzecią rocznicę założenia, zebrał ponad dwustu delegatów i był wspaniałą manifestacją narodową. Dużego poparcia udzielił Towarzystwu arcyb. Dunin, nawołując duchowieństwo do wstępowania w jego szeregi. Zapisalo się też do Tow. 336 duchownych. Gdy Marcinkowski zmarł w roku 1846 w Dąbrowie Ludomskiej i zwłoki jego przewieziono do Poznania, pogrzeb ten stał się ogromną manifestacją. Wzięły w nim udział tysiące ludzi różnych stanów. Prof. dr. Gantkowski zakończył referat osobistem wspomnieniem o drugim pogrzebie Marcinkowskiego, gdy jego zwłoki przeniesiono na cmentarzu świętomarcińskim na inne miejsce, gdzie możnaby wnieść mu widoczny, choć skromny pomnik. Wreszcie już po odzyskaniu niepodległości umieszczono szczątki wielkiego Polaka na poznańskiej Skalce, w kościele św. Wojciecha. (tk)

**PRZECIW
GRYPIE**

ANGINIE
I CHOROZOM
I PRZEZIĘBIENIA

POLSKIE TABLETKI
PANACRIN

ng 7 590

KAPELUSZE damskie męskie najkorzystniej u Tomáska, Pocztowa 9, Rok założ. 1910 — Jedyne specjalny magazyn kapeluszy. z własną pracownią i fachową obsługą. Odnowianie kapeluszy tanio i wzorowo

Z Towarzystwa Młodych Przemysłowców

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbyło w ub. poniedziałek przy udziale przeszło 100 członków zebranie plenarne w lokalu posiedzeń przy ul. Podgórznej 10.

Punktem kulminacyjnym zebrania był wykład z okazji 400-nej rocznicy urodzin ks. Piotra Skargi, wygłoszony przez ks. prof. Skazińskiego, na temat „Życie i dzieło ks. Piotra Skargi”.

Prelegent opisał tło epoki, na którą przypadła działalność ks. Skargi, aby przejść do charakterystyki sylwetki nieustraszonego bojownika o sprawę Kościoła i narodu. Wskazania ks. Skargi, zawarte zwłaszcza w „Kazaniach Sejmowych”, odnoszące się do ówczesnych stosunków polskich, nie straciły nic na swej aktualności.

Trzy przewodnie myśli wybijają się z dzieł ks. Piotra Skargi: Powrót do jedności religijnej — były to przecież czasy „rewolucji religijnej”, która — zdaniem prelegenta — niesłusznie nazywa się reformacją. Jakże trafnie Skarga przewidział, że obcy element w narodzie nie przyczyni się do mocarstwowości Polski. Drugim zagadnieniem — to usunięcie prywaty z życia publicznego, która później z nieodłączną od niej niezgodą i przysłówiową swarliwością Polaków przyczyniła się w walnie do utraty naszej niepodległości. Wreszcie patriotyzm, nie nakazany, lecz wynikający z miłości ojczyzny.

Cale życie ks. Piotra Skargi cechowała bezkompromisowość i nieustępliwość w walce o głoszone ideały. Niepodobna także nie podkreślić wysokiej formy pisarskiej dzieł ks. Piotra Skargi oraz żywości i barwności w opisywaniu.

Niepospolity charakter, Polak o gorącym patriotyzmie i przewidujący po-

lityk — oto zdanie o ks. Piotrze Skardze ludzi mu nawet nieprzychylnych, a często innowierców.

Huczni oklaskami podziękowali zebrani za blisko półtoragodzinną, niezwykle interesującą prelekcję. Następne zebranie Towarzystwa odbędzie się w poniedziałek, 6 kwietnia, o godz. 20 z równie ciekawym referatem na aktualny temat gospodarczy. (15)

Wystawa misyjna

Jak co roku, zorganizowała sekcja misyjna Sodalitacji Pań miejskich wystawę darów, w ciągu roku przez sekcję zebranych, a przeznaczonych dla kościołów na Kresach Wschodnich i w Wielkopolsce. Pod sprężystym kierownictwem prezeski, p. K. Noryskiewiczówny panie sodalicyjne pracują ofiarnie, bądź to własnoręcznie haftując ornaty, kapy i bieliznę kościelną, bądź też zbierając ofiary i same na szlachetny cel składując. Plon całoroczny bardzo jest w tym roku obfity i zasilili w ubiory i aparaty liturgiczne kilka ubogich kościołów w okolicy Poznania i na Kresach. Tegoroczne bowiem dary zostaną przesłane do kościołów: w Naramowicach, na Dębcu, Luboniu, do kaplicy sodalicyjnej oraz do Pińska na ręce J. E. ks. biskupa Bukraby.

Tegoroczna wystawa umieszczona została w mieszkaniu pp. Kreglewskich, przy Wałach Leszczyńskiego 2. Ekspozycje zajęły dwa duże pokoje. Otwarcia wystawy dokonał patron sekcji, ks. prał. dr. Bross, poczem zebranie licznie panie sodalicyjne oprowadzała po wystawie, udzielając wyjaśnień p. prezeska, K. Noryskiewiczówna.

Tegoroczny plon, zebrany na wystawie misyjnej, obejmuje m. in. 6 kompletów ornatów, 2 piękne kapy ze stulami, 15 alb, 13 komż, 3 obrusy, 4

stuly, 3 welony, 3 sukienki, 2 bursy, 3 paski do dzwonka, 15 humerałów, 5 korporałów, 3 komplety do Mszy św., tackę do Komunii św., 4 lampki, antepedium, 2 obrazy i 16 sztuk drobnej bielizny.

Wystawa otwarta będzie do soboty, codziennie w godzinach od 11 do 13 i od 16 do 19. Wstęp na wystawę — bezpłatny. (tk)

RADJO

Franciszek Łukasiewicz w radjo wiedeńskim

Znakomitego polskiego chopinistę Franciszka Łukasiewicza, kierownika muzycznego rozgłośni poznańskiej, spotkało w tych dniach zaszczytne zaproszenie. A mianowicie radjo wiedeńskie („Ravag”) zaprosiło go na recital fortepianowy, który nadany zostanie w sobotę 28 bm. o godz. 22.10 — 22.50. Prof. Łukasiewicz wystąpi przed mikrofonem wiedeńskim z recitalem chopinowskim. W programie m. in. znajdujemy: Barkarolę, Mazurek fis-moll op. 59, Impromptu As-dur, Scherzo b-moll, Nocturn Des-dur i Walc des-dur.

«MIESZCZAŃSTWO KRAKOWSKIE»

ODCZYT PRZEZ RADJO CZWARTEK 26. III. GODZ. 17.00

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz 45 stałe zapelniająca widowie przemiła operetka „Rose-Marie”, z Marją Kaupę w roli tytułowej. Ceny popularne.

W czwartek i piątek ciesząca się wielkim rozgłosem operetka „Bal w Savoyu” z Haliną Dudyczówną w roli głównej.

Odbuwają się intensywne próby nad przygotowaniem opery L. Różyckiego pt. „Casanova”, której stroną muzyczną poprowadzi dyr. Latoszewski, zaś reżyserję Karol Urbanowicz.

Z Teatru Polskiego

Dziś raz jeszcze „Zburzenie Jerozolimy”, która niebawem schodzi zupełnie z repertuaru. W czwartek i piątek dwa przedstawienia popularne po cenach do połowy niższych. W czwartek odegrana będzie świetna sztuka Begowicza „Bez trzeciego”, w piątek arcydzieło Wyspiańskiego „Bolesław Śmiały”. Obie sztuki schodzą zupełnie z repertuaru.

W sobotę głośna już w całej Polsce wyborna komedia Stefana Kiedrzyńskiego „Raz się tylko żyje”, która w Warszawie grana jest z nadzwyczajnym powodzeniem.

Z Teatru Nowego

Dziś i w dalsze dni tygodnia wieczorem ciesząca się fenomenalnym powodzeniem sztuka Władysława Fodora „Matura”, w świetnym wykonaniu zespołu artystów z pp. Korecką, Młodziejowską, Michalską, Taborską, Żuromską, Koreckim, Kadenem, Koczanowiczem, Loedlem, Nowakowskim, Koczyrkiewiczem i in. W przytowaniu pod reżyserkim kierunkiem Nuni Młodziejowskiej słoneczna komedia „W gołębniku” Ignacego Nikorowicza, niedawnego laureata nagrody literackiej m. Lwowa.

To tak z zazdrości

— Ela twierdzi, że ożenił się ze mną tylko dla pieniędzy.

— Nie wierz jej, kochanie! Ona jest tylko zazdrosna, że nie ożenił się z nią, bo nie miała ani grosza.

Dnia 23 marca 1936 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, moja ukochana żona, nasza najdroższa matka, babcia i teściowa, s. p.

Wiktorja z Maciaszyków Kufelowa

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 26. bm. o godz. 5 po południu z domu żałoby na cmentarz parafjalny w Dębcu.

Poznań, Wały Królowej Jadwigi 6.

zg 13 159

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, dzieci i rodzina.

Dnia 23 marca 1936 r., zasnęła w Bogu, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i najtrościwsza matka i babcia, s. p.

z Kuśnierzyków

Cecylja Długaszewska

w 71 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 26 marca o godz. 10.15 z domu żałoby w Podzamczu.

ng 8097

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Podzamcze, w marcu 1936 r.

Siewniki ogrodowe taczkowe

„Senior” cena zł 75,—
Kombinowane z wypielaczem
zł 95,—

MARKOWSKI Poznań, Jasna 16.
Maszyny rolnicze.

Pg 3 297-12.60

Otwierajcie szafy!
Przeglądajcie garderobę!

Odzież wiosenną czyści
chemicznie i farbuje

Barwa-Kalamajski

Filje we wszystkich
dzielnicach Poznania.
Pg 2957/8-10,6/7

Dnia 23 marca 1936 r., o godz. 22, zmarła, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, s. p.

z Wieczorowskich

Stanisława Kościemska

I voto Alwinowa

w 77 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 26. bm. o godz. 17 z kaplicy przedpogrzebowej, Wały Jana III na omentarz garnizonowy. Msza św. nazajutrz o godz. 9 w kościele garnizonowym.

zg 13161

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci i wnuki.

Poznań, dnia 25 marca 1936 r.

Inowrocław, Bógdaj.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

PAMIĘTAJCIE o czyszczeniu swej garderoby wiosennej

Pierwszorzędne wykonanie! Ceny niskie! Szybka dostawa!

Farbiarnia - Proebstel

ul. Podgórzna 10

„ Strzelecka 1

Pg 2971/2-11.489

ul. Dąbrowskiego 12

„ Fr. Ratajczaka 34

„ Kraszewskiego 17

UWAGA!

Sielawki tańsze . . . . . 1/2 kg 20 gr
Fondry świeże . . . . . 1/2 kg 45 gr
Dorsy świeże . . . . . 1/2 kg 50 gr

poleca Poznańska Centrala Ryb
Aleje Marcinkowskiego 5, telefon 25-71

MARECKIEGO

cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. Fabryka Cukrów St. Marecki Poznań, ulica św. Wojciecha 28.

DUCH NIGDY NIE ZAWODZI!!!

Zapodaj posiadany Nr. losu, na jakiej obecnie grasz Jasnowidzowi Psycho-Grafologowi ABDEL-HANIMOWI, człowiekowi o światowej sławie, a on rozwiąże Ci problem tajemniczy posiadanej przez Ciebie Nr. losu, oraz odgadnie Ci, czy wygrasz na ten los w bieżącej loterii i wprowadzi Cię na Nowy Tor Życia, powie co czynić, aby uniknąć szkód, jak zdobyć miłość pożądaną osoby, czy otrzymasz awans, w sprawach spadkowych, kradzieży, odnalezienia skarbów, odzwyczajania od naogów, wyłożenia snów, jak również opracowanie dokładnej analizy grafologicznej, astrologicznej i wypracuje Ci dokładny horoskop na przyszłość. Zwraca się uwagę, że Jasnowidz sprawy, na co dowodem jest to, że codziennie otrzymuje niezliczoną ilość podziękowań. Należy nadesłać dokładną datę urodzenia, dokładny adres i załączyć 80 gr. znaczkami na koszt przesyłki. Ogłoszenia załączyć. Adresować: Jasnowidz ABDEL-HANIM, Lwów, 15. ul. Cerkiewna 18.

ABDEL-HANIM jest w stanie wyświadczyć najbardziej zawzięte sprawy, na co dowodem jest to, że codziennie otrzymuje niezliczoną ilość podziękowań. Należy nadesłać dokładną datę urodzenia, dokładny adres i załączyć 80 gr. znaczkami na koszt przesyłki. Ogłoszenia załączyć. Adresować: Jasnowidz ABDEL-HANIM, Lwów, 15. ul. Cerkiewna 18. ng 7806

Narzędzia krajowe

dla przemysłu i rzemiosła,
jakość gwarantowana
poleca w dużym wyborze

Jan Deierling
Szkolna 3

Tel. 35-18 Tel. 35-43

HURT DETAL

ng 7 831

Józef Łaniecki

o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążony brat
Marjan Łaniecki z Swarzędza.

zg 13 160

Ostrów, Poznań, Łódź, Berlin.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 26. bm. z domu żałoby Ostrów Wlkp., Wrocławska 12 o godz. 3 po poł. na cmentarz parafjalny.

KAROL JANKOWSKI i SYN

FABRYKA SUKNA-BIELSKO
ULICA 27-go GRUDNIA 2

nr 7 790

POZNAŃ

POLECAMY:

Wykwintne materiały ubraniowe, damskie i męskie ostatnie nowości Wiosenno-Letnie już nadeszły.

UWAGA!

Najnowsze samochody ciężarowe

na rope

już w Polsce wypróbowane i w użyciu

dają 50% oszczędności

Doskonała konserwacja motoru Pg 3363-13.87
Nośność netto: 2 1/2 tonny, 3 1/2 tonny i ciągnówki z przyczepką do 7 tonn poleca ze zniżką celną do natychmiastowej dostawy

J. ZAGÓRSKI

Poznań, ul. Ogrodowa 17, tel. 33-84 oraz 33-85.

Cera jak aksamit osiągnie Pani

używając wyłącznie pudru z pyłku najdelikatniejszych kwiatów

CACHET DE PARIS

Cena pudełka zł 1.30 i zł 2.—

SAMOCHÓD

Austro-Daimler otwarty, Model A. D. M. typu 10/45, automatyczne oliwienie, dodatkowe hamulce, 2 koła zapasowe, w bardzo dobrym stanie, gotowy do jazdy, bardzo tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego ng 8108.

CZEKOLADA A. PIASECKI S. A.

Pg 3980-70,30

Najkrótsze FORTEPIANY dług. 318.

NAJLEPSZE PIANINA

dostarcza po niskich cenach i na dogodnych warunkach

B. SOMMERFELD, POZNAŃ, ul. 27-go Grudnia nr. 15. ng 7302

Piegi leczyć można tylko indywidualnie, zależnie od wrażliwości naskórka.

Racjonalną kurację przeprowadza

IRNIS Instytut Hygieniczny - Kosmetyczny

dg 1218

Poznań, ul. Piekary nr. 5.

Ogłoszenie

Zarząd Miejski m. stoł. Poznania wynajmie od dnia 1 kwietnia br. na okres jednoroczny z prawem prolongaty, około 100 tanich mieszkań 1 i 2 izbowych w domach prywatnych, położonych na peryferiach miasta dla pomieszczenia rodzin bezdomnych.

W rachubę mogą wchodzić również mieszkania w domach niewykończonych, wykończenie których mogłoby nastąpić przy pomocy finansowej miasta przez uregulowanie czynszów dzierżawnych zgóry.

Blizszych informacji zasięgnąć można w Towarzystwie Właścicieli Domów i Nieruchomości, Sew. Mielżyńskiego 23 lub w Referacie Gospodarczym Wydziału Opieki Społecznej, ul. Grunwaldzka 22, pokój 19.

Oferty należy nadsyłać do Wydziału Opieki Społecznej Referat Gospodarczy, ul. Grunwaldzka 22.

Za Prezydenta Miasta

(J. Drobniak) Naczelnik Wydziału.

Towarzystwo Właścicieli Domów w Poznaniu ze swej strony zaleca właścicielom domów wynajmowanie takich mieszkań Magistratowi m. Poznania, który będzie płacił czynsz za wynajęcie ubikacji i w ten sposób dostarczy mieszkań najbardziej potrzebującym. ng 8004/5

(-) Maćkiewicz, prezes (-) Mikołajewski, sekretarz.

CEGLĘ

różnych gatunków, oraz wszelkie materiały budowlane i wyroby cementowe dostarczamy korzystnie

POLOWCZYK i SKA

Poznań — Marszałka Focha 117 a telefon 47-94.

WILLA

jednorodzinna 10 pokoi, 5 minut od Placu Wolności do sprzedania. Zgłoszenia piśmienne do „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod P 13,7. Pg 3333-13,7

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 9695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOM - PARCELE

Kamienice
nowa dochód 8200 cena 70 000, wpłaty 45 000, reszta amortyzacja. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 25 881

Plac budowlany
obiekt około 3000 m² okolica Solacza przysposobiona budowlą spowodu zmiany stosunków rodzinnych korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 838

Parcele morgowe
(2500 m²) budowlane maj. Strzeszyn komunikacja tramwajowa i kolejowa, 10-cio letnie spłaty. Zgłoszenia przyjmuje ul. Długa 18 m. 11. Pg 3 331-13,13

Wille
tramwaj, nowa, wpłaty 18.000.—

Kamienice
komfort, cena 90.000, wpłaty 70.000, dochód 13.500 sprzedam Zielka, Górna Wilda 54. Telefon 70-11 zdg 26 104

Kamienice
komfortowa, gotówka 80.000 — sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 009

Domek
ogródkiem sprzedam Poznaniu — Wskaże Kurjer Pozn. zdg 26 010

Kupię
dom w mieście powiatowym przy wpłacie do 20 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 011

Puszczykówko
ogród 3200 kwadratów metrów bez budynku (1 minuta Warty, las) sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 273

Dom
murowany, piekarnia, zabudowania, ogród owocowy. Solec Kujawski sprzedam. Cena przystępna. Wiadomość: Walenty Baranowski, Solec Kujawski. zdg 26 234

Wille czynszową
surowym stanie, tanio sprzedam spowodu nieporozumienia familijnego, 10 minut od centrum, 10 000, pożyczka amortyzacyjna przyznana. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 292

Kamienice
składami, dochód 16.000 wpłaty 75.000 przyjmie hipotekę, sprzedam. Oferty tylko reflektantów Kurjer Pozn. zdg 26 184

Kamienice
pierwszorzędna, centrum zaliczka 150 000 sprzedam. Pospiesznie zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 343

Parcele
przy Focha za 9 000 sprzedam. Jasiński, Szewska 9 — 9, tel. 22-43 zdg 26 340

Dom
2x4 pokoje wygodami, skład 26 000.— Kosmann, Fredry 6 zdg 26 349

Kupię
dom w Poznaniu wpłaty 9 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 339

Parcele
willowe, kanalizacja, światło kopiec Grunwaldzkiej tylko 6.50 m² Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 334

Dom
dwupiętrowy długoletnia amortyzacja 2 1/2% sprzedam Dom Złocień. Poznań, Szkolna 12. zdg 26 316

2. PIENIĄDZ

Wspólnika
czynnego lub cichego 5.000—10 000 przyjmie zaprowadzona fabryka wyrobów cementowych i skład materiałów budowl. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 048

6 000.— zł
pożyczki na 4 lata poszukuje dla młodego lekarza. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 329

Tanio
oddam dobrą egzystencję jak lokal restauracyjny w centrum. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 313

4. OSOBISTE

Masażystka
dyplm. H. Giernatowska obecnie Skarbowska 17. m. 4. zdg 22 954

Kryzys
pofolgował idą lepsze czasy. za sześćdziesiąt pięć groszy zjadasz

ananasy.
Cukiernia Weber, Nowa 4. ng 7215

Zegarki, obrączki
ślubne i biżuteria wielki wybór tanio

Stefan Hubert
Poznań, św. Marcin 45 (po stronie Zamku). ng 7 223

Komplety
suknie, szyje tanio. Al. Marcinkowskiego 15. zdg 26 055

100.—
komu powiem nieprawdę. Chiroprantka „Lu-ne”. Małeckiego 19 m. 1. 1—9 wieczór. zdg 26 314

5,50
trwała ondulacja wykonuje wykwalifikowany specjalista. Olejniczak, Wielka, nar. Szewskiej. zdg 26 282

6. OŻENKI

Dla
mojego przyjaciela, przystojnego szatyna, samodzielnego kupca — mającego dobrze prosperujący interes w powiatowym mieście poszukuje żony. Dla wspólnego dobra gotówka konieczna. Oferty z fotografiami, za których zwrot ręce, proszę kierować: Września poste-restante pod szyfrem „Przyjaciel”. zdg 26 093

Dla krewniaczki
lat 24, z dobrej rodziny, posagiem 20 tysięcy, wykształconej poszukuje panów asesorów, urzędników państwowych, aptekarzy lub kierowników szkół. Cel matrymonialny. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 143

7. SPRZEDAŻE

Spółdzielnię
wojskowa na Jeźcach sprzedam. Zgłoszenia Kopernika 4 mieszkania 10. d 1 181

Opony samochodowe
dostarcza

najkorzystniej „Wulgum”
A. Kwiatkowski Poznań, Wielka Garbary 8. telefon 18-64. — Przedstawicielstwo na wojew. poznański opon gum pełnych i bółneumatyków.

Pirelli
Posiadamy na składzie opony „Stomil”, „Michelin”, „Dunlop”, „Englebert”, „Firestone”, „Akcesoria, akumulatory, smary, oleje. Największy i fachowy zakład wulkanizacyjny w Polsce. Własna prasa hydrauliczna.

Protektownia.
Naktładamy na zjeżdżone opony protektory fasonowe i ndzielamy 20 000 km gwarancji. Wielkie zapasy opon używanych wszelkich rozmiarów. Ceny najkorzystniejsze. Zadacie cenników. Pg 2580-5.59

Karpie
Narybek po 3,60 zł, Kroczi po 2,40 zł za kilogram loco Miłosław oddaje dopóki zapas starczy Majętność Miłosław powiat Września. zdg 26 090/91

Skład
rzeźniczy w pełnym biegu, dobrze prosperujący z powodu choroby sprzedam. Zgłoszenia Poznań — Strzałowa 6, m. 31. dg 1130

Meble kuchenne
nowoczesne. Poznań, Łakowa 4a stolarni. zdg 26 112/3

Kompletny
zarnitur młocarniany Lanz 66 z traktorem ropnym „Buldoz” 12 km. najlepszym stanie natychmiast sprzedam. Cena 4 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 697

Kolki drągi
rusztowań, każdej ilości poleca

Dereźliński,
składnica drzewa, Poznań, ulica Zależe 6. zdg 24 847

Antyki
oryginały. Dominikańska 1 meble. zdg 25 105

Skład
kolonialny mieszkaniem świetnie prosperujący sprzedam. Marszałka Focha 39 mieszkanie 17. zdg 25 334

Tapczany — fotele
leżanki gwarantowane jakością, najkorzystniej Wrocławska 13. dg 1058

Powielacze okazyjne
i nowe oraz wszystko do powielaczy. Skłosa S-ka. Al. Marcinkowskiego 23. ng 7256

Rury
kanalizacyjne, wodociągowe najtaniej. Koska, Dominikańska 5. Ng 6813

Piece
wanny kąpielowe najtaniej. — Koska, Dominikańska 5. Ng 6814

Kolonjalę
kilkanaście lat jednych rękach, 3 pokoje, magiel świetnie prosperująca — zapewniona egzystencja, spowodu wyjazdu sprzedam. Adr. Kurjer Poznański zdg 26 042

Skład
spożywczo-kolonijny przyległym pokojem, dobrze prosperujący z towarem i urządzeniem korzystnie na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdg 26 051

Restaurację
zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 101

Wylegarka
(Buckei) w dobrym stanie na 65 jaj, ogrzewana nafta, tanio na sprzedaż. Poznań, Sw. Marcin 1 skład zabawek zdg 26 103

Motorcykle
okazyjnie sprzedam Matchless P. N. 3 1/2 konne, Dabrowskiego 33. Kaczor, zdg 26 276

Powielacz
„Greif” okazyjnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 238

Bilard
automat, dobrym stanie sprzedam. Małe Garbary 7a parter prawo. zdg 26 237

Klubowy
garnitur okazyjnie. Grobla 4—2. zdg 26 224

Kilimy
dwa 1 1/2 x 2 tanio. Szewczyk, Ratajczaka 28 m. 5. zdg 26 216

Drzewa
krzewy owocowe poleca Plotkowiak, Poznań-Debiec, Wiśniowa 102. zdg 26 214

Ples
bernardyn, 6 miesięcy tanio. Grabowa 4. zdg 26-141

Motorcykl
Sareola 500 cm tanio, spiesznie sprzedam. Górna Wilda 74. zdg 26 342

Skład
towarów krótkich, bielizny, swetrowem najlepszy punkt Poznania z towarem lub bez spowodu wyjazdu spiesznie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 335

Jadalnie
sypialnie, gabinet nowe bardzo tanio. Stolarnia Chłapowskiego 9 Wilda. zdg 26 333

Skład
towarów krótkich średnie do dobry punkt przy krzyżowaniu ulic sprzedam. Dzierżawa 80.— Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 26 310

Sypialnia
debina (fornier) Konfederacka 9 (Astronomja). zdg 26 307

Saloniki
hamioniowe brązowe, tanio. Witt Szkolna 3. I. p. zdg 26 279

Wózek
mało używany na sprzedaż. Poznańska 44 m. 18. zdg 26 076

Jaja
wylegowe karmazynów. — Czyż, Mickiewicza 33 Izba Rolnicza. zdg 26 096

Motor elektryczny
220 volt 12 km, wóz na 70 cetr., para kompl. szorów wyjazd czarnych, wszystko bardzo dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. zdr 25 251

Wiosenne kapelusze
piękne jak marzenie modne a najniższe w cenie. M. Malczewski, Poznań, Szkolna 13. dg 1121/2

Bechstein
krótki fortepian korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 995

Samochód
osobowy „Ford” za 250 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 994

Rower
męski tanio sprzedam. — Górna Wilda 19 m. 12. zdg 25 981

Firany filee
na normalne okna okazyjnie sprzedam. Górna Wilda 48 m. 5. zdg 25 976

Radjo
nowoczesne prad zmienny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 064

Platforma
Łakowa 6 Orzel. zdg 26 071

Dodatki do ubrań
płaszczki i sukien. Andrzejewski, Szkolna 13. dg 1 190

Kompletne
urządzenie maszyn do wyrobów korków na sprzedaż. K. Kodur, św. Marcin 32. zdg 26 154

Rowery
marki „Lucznik” po cenach znizonych, nabędzie przy częściowej wpłacie Pożyczka Narodowa. Wiadomość Al. Marcinkowskiego 17a, w podwórzu, na lewo. zdg 26 001

Pekińczyki (pieski)
karszki japońskie rodowody, nagrody. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 007

Maszyna
pisania, duże pismo. Waly Kościuszki 3, m. 5, III zdg 26 013

Meble
najtaniej poleca

Baranowski
Poznań Podgórna 13. Pg 2543/4

Magiel
duży do składu kolonialnego sprzedam. Kurjer Sredzki, Środa. zdg 26 024

Skład
spożywczy z mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 935

Pianino
pierwszorzędne sprzedam. Prusa 20, m. 11. zdg 26 116

Meble
poleca najtaniej
K. Bakoś,
Stary Rynek 51
ng 20 938/39

Samochody
części używane podwozia mechaniczne. opony zakup. sprzed. Automagazyn. Jakóba Wujka, telefon 75-17.

Rowery
turystyczny 85. balonowy 95. 5 lat gwarancji. tylko firmie Brauna Nowaczyk. Poznań. Górna Włda 30. nr 740

Walizki
tanie Czyst. Szkolna 11. Pg 2963/4-10.40/41

Pianino
pierwszorzędne, zaaranżowane. Marcina 15 - 5. zdg 26 286

Kadź na 8 000 litrów
żelazna w dobrym stanie tania sprzedamy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 285

Motocykl
zarejestrowany tania sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 26 283

Platforma
koń. Długa 9. III. zdg 26 162

11. KUPNA
Złoto, srebro, brylanty, wszelkie starożytności kupuje.

„Lamus“
Strzelecka 1 Pg 2976-54.125

Maszynę
do mielenia proszków mydlanych kupie. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 25 406

Meble używane
dywany, porcelane, antyki kupuje Magazyn mebli, Podgórna 6. zdg 18 045

Srebro
złoto, brylanty kupuje

Kruk
27 Grudnia 6. Ng 6809

Elewatora
transportowego na wysokość 15 do 17 metrów poszukujemy. Oferty pod zdg 26 092 do Kurjera Poznańskiego.

Pasy
transmisyjne 50, 90 i 100 mm kupie zaraz. Roguszczyk, Dąbrowskiego 83/85.

Polowczyk
w dobrym stanie za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 028

20 - 30
morg. dobrej ziemi. praniem do 10 klm od Poznania kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 173/4

Akcje
Akwarium, Browar Grodzki, Drukarnia Mieszczaniska, C. Harwig kupie. Oferty z ilością i ceną do Kurjera Pozn. zdg 26 190

Kupię
80-100 jagniat (maciorek) 4-5 miesięcznych Merino-Precoce. Oferty z podaniem ceny skierować Kurjer Pozn. zdg 26 182

Krzesełko dziecięce
składane w dobrym stanie kupie. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdg 26 328

Resztówkę
do 200 morg w obrębie 20-25 km od Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 321

12. DO WYNAJĘCIA

4 i 5
pokojowe. Matejki 5. wskaże mieszkanie 14. Informacje telefon 62-14. zdg 25 520

Siedmiopokojowe
Grotgera korzystnie wydzierżawie. Telefon 34-44. Pg 3 274a-54.161

6 pokojowe mieszkanie
wygodne, wszelkie obszerne przyznależności, ogrzewanie centralne, lift, górka, piwnica, plac Wolności 10, IV. piętro natychmiast wolne. Czynsz, poniżej ustawy. Informacje Zach. Polski Syndykat Węglowy, plac Wolności 10. Pg 3342-13.16.

2 pokoje
z telefonem na biura wynajme. Wielkie Garbary 18, I ptr, telefon 28-59. zdg 26 056

Trzypokojowe
przynależnościami, czynsz bieżący, parter. Wiadomości Pałaca 70, m. 5. zdg 26 098

Do wynajęcia
w okolicy Ostroroga nowa willa od maja. Mieszkanie 3 pokojowe z komfortem, ogrodem i garażem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 081

Trzypokojowe
wygodami wolne. Aleja Hetmańska 29. zdg 25 979

Pięciopokojowe
komfortowe, centralne, willa, gospodarz. Grodziska 6. zdg 26 012

7 pokojów komf.
przy ul. Ogrodowej 1 p. od 1. 7. br. Bliższych informacji św. Marcina 61, pokój 23. zdg 26 039

Dwupokojowe
Pierackiego

Trzypokojowe
Słowackiego

„Be-Em-Es“
Grudnia 19. zdg 26 111

Czteropokojowe
Mickiewicza. Informacje Piekary 26 - 2. zdg 26 210

3 pokojowe
od 1. 4. Zgłoszenia św. Marcina 53, skład szkła. zdg 26 264

3 pokojowe
gruntownie odnowione. kuchnia, łazienka, dwa balkony, parter, małym ogródkiem. Matejki 4. mieszkanie 6. Pr 3 362-13.86

Sześciopokojowe
Wolności.
Pięciopokojowe
Marcinkowskiego.
Czteropokojowe
Świętokrzyski.

Trzypokojowe
Wielka

Dwupokojowe
Marcina 74 I 18 front. zdg 26 218

5 pokojowe
mieszkanie, czyste, ul. Działońskich 6. Wiadomość u portjera zdg 26 194

Trzypokojowe
Śniadeckich, komfortowe 50 zł. - Piekary 26 - 2. zdg 26 352

Dwupokojowe
kuchnia, niski parter. Grodziska 39, m. 4. zdg 26 350

4 i 5
pokojowe Matejki 5. wskaże mieszkanie 14. Informacje telefon 62-14. zdg 26 311

6 pokoi
kuchnia wszelkimi wygodami I piętro balkon plac Działońskich 6 do wynajęcia. Czynsz niżej ustawowego. Wskaże stróżka. zdg 26 309

3 pokoje
kuchnia 1000 m ogrodu Ławica- wiesz najchłodniej urz. d. w. g. emeryt. od 1. 4. 36. Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 308

13. SZUK. MIESZK.

Jeden
pokój kuchnia gospodarza z żyr. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 073

Mieszkanie
pokój kuchnia pewny płatnik zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 070

Mieszkania
urzednik, trzypokojowe z łazienką, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 008

Pokoju
kuchnia, średniemu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 109

Pokoiku
poszukuje do 15. - Oferty Kurjer Poznański zdg 26 149

Trzypokojowe
słonecznego, komfort, bardzo nowy płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 351

15. POKOJE UMEBL.

Jednoosobowy
panu. Plac Działońskich 6 m. 8. zdg 25 555

Plac
Wolności 13, m. 13 kulturalnemu zdg 25 622

Eleganckie
słoneczno-frontowe, jedno- dwuosobowe. Wrocławska 28/29, m. 8 zdg 25 874

Pokój
dla inteligencji. Matejki 7, m. 9 zdg 26 045

Fredry
3, m. 9. jedno- dwuosobowy. zdg 26 052

Pokój
od 1 kwietnia do wynajęcia. Szarmarzewskiego 23, m. 4. zdg 26 100

Śniadeckich
21 - 4. zdg 26 074

Pokój
umieblowany do wynajęcia od 1 kwietnia. Aleja Marcinkowskiego 1 m. 8 (dom narożnikowy). zdg 26 080

Mickiewicza
13 - 9 obiadan. zdg 26 085

Gieszkowskiego
6 - 6 jedno- dwuosobowy. zdg 26 086

Szwajcarska
14 - 4. zdg 25 997

Komfortowe
2 pokoje nie umeblowane z urządzeniem łazienki pewnemu płatnikowi panu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 989

Mielżyńskiego
22 I m. 7 komfortowy utrzymaniem. bez. zdg 25 988

Dwuosobowy
elektryczność. Skarbowska 17 m. 5. zdg 25 980

Podgórna
2a - 9 utrzymaniem. bez. zdg 25 977

Panu
słoneczny, czysty. Bólczyca 15, m. 13. zdg 26 015

Matejki
52 m. 9. zdg 26 067

Niekrepujący
Masztalarska 5a m. 12. zdg 26 068

Grotgera
14 - 3. zdg 26 152

Pokój
Długa 7 m. 10. zdg 26 062

Młyńska
12a - 10. zdg 26 156

Niekrepujący
Chwaliszewo 70 - 3. zdg 26 155

Niekrepujący
Focha 38 - 8. zdg 26 021

Szkolna
6. front I piętro. zdg 26 026

Pokój
utrzymaniem. Ogrodowa 2-8. zdg 26 032

Frontowy
(pianino). Długa 4 - 13. zdg 26 119

Frontowy
Wronecka 1/2 m. 17. zdg 26 125

Próżny
pokój. Piekary 20/21 - 7. zdg 26 122

Utrzymaniem
3 Maja 2a - 17. zdg 26 121

Ratajczaka
19-10 Nowoczesny zdg 26 110

Szymańskiego
9 - 9. zdg 26 202

Próżny
łazienka, kuchnia. Matejki 56 m. 10. zdg 26 200

Niekrepujący
panu. Półwiejska 7 m. 8. zdg 26 196

Panu
niekrepujący. Dąbrowskiego 2. I. prawo. zdg 20 888

Niekrepujący
Jasna 8, m. 8. zdg 20 620

Pokoik
Poplińskich 12 a - 15. zdg 26 289

Przyjeżdżnym
tanio. Wodna 13 - 9. zdg 26 284

Dwuosobowy
panom. Wielkie Garbary 23 a - 10. zdg 26 274

Jasna
5 - 9 elezancki. zdg 26 263

Przyjeżdżnym
Nowy Rynek 5 - 3. zdg 26 262

Miły
Strzelecka 14, m. 3. zdg 26 259

Dwuosobowy
elegancki pierwszorzędne utrzymanie tania. Pierackiego 9 m. 6. zdg 26 241

Niekrepujący
klatki schodowej panu. Chwaliszewo 2 m. 7. zdg 26 239

Pokój
słoneczny elektryczność. Żupańskiego 2a parter lewo. zdg 26 222

Pokój
utrzymaniem. Marcina 74 II front. zdg 26 213

Elegancki
słoneczny telefon łazienka utrzymanie dobre. Plac Sapieżyński 4 m. 4. zdg 26 293

Balkonowy
elektryczność. Wielkie Garbary 44 - 7. zdg 26 131

Jednoosobowy
Skarbowska 20 - 4. zdg 26 126

Panience
Rybaki 14 - 21. zdg 26 183

Działońskich
2-8. zdg 26 175

Ładny
dwn- jednoosobowy. Aleja Marszałka Piłsudskiego 27, m. 10. zdg 26 166

Pokój
solidnemu panu. Fr. Ratajczaka 11a, 5 wejście, m. 88. zdg 26 163

Strzelecka
Strzelecka 3b, m. 6. zdg 26 158

Kraszewskiego
8, frontowy Dembińska. zdg 26 303

Czysty
słoneczny, utrzymaniem. Dąbrowskiego 23 - 8. zdg 26 301

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2-6. zdg 26 355

Frontowy
słoneczny, utrzymaniem. Słowackiego 16 - 1. zdg 26 341

Kulturalnemu
Przeznica 10 m. 1. zdg 26 315

Pan
pokoju 15 z własną pościel. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 257

17. LOKALE

Skład
mniejszy, pokój kuchnia, centrum ruchliwa ulica sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 868

Biuro
dla adwokata lub przedstawiciela 2 ubikacje osobom wejściem wolne zaraz, centrum. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 999

Skład
urządzeniem tania wynajęcia. Słowackiego 41 zdg 26 114

Skład
w Rynku Wildeckim oddam tania dzierżawa 40 zł. Strumykowa 11, m. 26. zdg 26 347

Skład
tania od zaraz do wynajęcia. - Kraszewskiego 26. zdg 26 243

18. DZIERŻAWY

Rzeźnictwo
w wiekszym mieście. urządzenie elektryczne dla dobrego fachowca egzystencja zapewniona, od zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 409

Skład
mieszkanie 2 pokoje kuchnia nadający się na spożywczy, nowy dom do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 987

23. ROZMAITE

Oddam
dziecko, chłopca ładnego, 4 miesięcznego za własne, najchłodniej bezdzietnym Państwu w dobre ręce bez wynagrodzenia Zgłoszenia od 2-4 po poł. Poznań-Główna, ul. Helska 43, m. 3 u meżatki zdg 25 365

Paniom
zainteresowanym udzielam wszelkich porad, pomocy. Akuszka Kowalewska, Łakowa 14. zdg 24 528

Przełasonowanie
przerobienie, czyszczenie wszelkich kapeluszy najmodniej, najtaniej Hain, Śródmieście tylko Sapieżyński 1. podwórce. obok apteki. d 1141

Prośba
Która szlachetna rodzina w śródmieściu udzieli bezpłatnych obadów młodzieńcowi, który jest na bezpłatnej praktyce? Łaskawe oferty proszę pod zdg 25 721 do Kurjera Poznańskiego

Dziecko
dziewczynka 2-4 latkę przyjmie na własne, bezdzietne małżeństwo Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 061

Wróżbiarka
Świętosławska 8 - 1. zdg 26 270

Dentystę lekarce
dobrze prosperująca praktyka blisko Poznania wydzierżawie lub spółka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 226

Dentystę lekarce
dobrze prosperujący zakład, blisko Poznania wydzierżawie lub spółka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 133

Maszyna
przepisuje najtaniej Pocztowa 15 zdg 26 317

24. N. UKA

Kursy handlowe Preissa
Skarbowska 11, Nowy kurs 1 kwietnia, zdg 25 415

Była
nauczycielka przygotuje do pierwszej gimnazjalnej - z wykładowym, francuskim, niemieckim. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 022

WARSZAWA

Czwartek, 26 marca.
Warszawa - 13.00 muzyka baletowa z płyt; 16.20 muzyka lekka z płyt; 18.40 „Jak spędzić święto?"; 18.55 felj. prawo-spol. „Smutna starość"; 22.50 muzyka salonowa z płyt.

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 26 marca.
6.30 audycja poranna; 11.57 sygnał czasu; 12.03 dziennik południowy; 12.15 poranek muzyczny dla młodzieży szkół powszechnych z Wilna w wyk. podwójnego kwartetu wokalnego Adama Ludwika Wandy Komorowskiej (sopr.) i Wacława Komorowskiego (bar.); 13.25 chwila gospodarstwa domowego; 15.30 muzyka salonowa w wykonaniu zespołu salonowego ork. 63 p. p. z Torunia; 16.05 „Wiersze dla dzieci"; Kornelia Czuchowskiego - przekład z rosyjskiego; 16.50 „Cala Polska śpiewa"; 17.05 „Mieszczanstwo w dziejach i życiu narodu"; „Mieszczanstwo krakowskie" - odczyt; 17.20 III koncert z cyklu „Najpiękniejsze sonaty Mozarta" w wyk. Bol. Woytowicza; 18.05 recital śpiewaczy Franci Morni (sopran koloraturowy); 19.45 pogadanka aktualna; 20.00 muzyka lekka w wykonaniu malej orkiestry P. R.; 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 „Obrona arcywłotniczo-gazowa" - pogadanka; 21.00 słuchowisko oetrickie p. t.

POZNAŃ

Czwartek, 26 marca.
Poznań - 13.00 koncert słynnych solistów (płyt); 13.30 muzyka z płyt; 15.20 giełda; 16.15 - fragm. symf. z dzieł operowych (płyt); 18.30 „Z nad krawędzi"; 18.40 „Jak spędzić święto?"; 18.45 Ryszard Tauber śpiewa na płytach; 19.00 felieton; „O naszych wibracjach"; 22.50 i 23.05 muzyka z płyt.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:
17.00 Monachjum. Soliści. 17.30 Recital skrz. M. Hajos. 17.50 - Koncert skrz. „Na dawnych instrumentach"; 17.55 Bratislava, Recital skrz.

18.00 Monachjum. „Z oper niemieckich". Kolonia. Koncert rozrywkowy. 18.15 Moskwa (Kom.). Koncert ork. Koenigswust. „Senady i tańce". 18.50 Budapeszt. Duety wokalne.

19.00 Lipsk. Muzyka wieczorna. Berlin. „Pamięci Beethovena". - 19.15 Ryga. „Fiolek z Montmartre" - operetka Kalmana. 19.25 Wiedeń. Muzyka popularna.

Studentka
młoda, inteligentna, francuskim niemieckim znajmie jakakolwiek osade biurowa, nauczycielki, udzieli korepetycji zakres gimnazjum, dobrze tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 831

Dwa mieszkania
ośmiopokojowe II i III Wypiańskiego blisko parku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 081

Wyuczę
kroju, szycia. Jańczak, St. Rynek 98/100. zdg 26 102

Korepetytor
potrzebny lacina francuski. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 084

Słowa
pod muzykę, kto pisze? Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 996

Niemieckiego
korespondencji handlowej, lekcyj udzielam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 002

Kursy
stenografii, pisania maszyna - rozpoczynam 2 kwietnia. Poznań, Kantaka 1. zdg 23 992/3

25. MUZYKA

Pianista
akordeonem, wolny pierwszego - Czartoria 9 - 16. zdg 26 033

Trio
damsko-meskie, akordeon, czello, wolne. Lubawa (Pomorze) A. M. poste-restante. zdg 26 235

Trio
pierwszorzędne wolne zaraz. - Café Club, Konin. zdg 26 336

Jazzbandzista
akordeon, obligat, młody wolny pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 322

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenę drobnych.

Posady
przedstawicielstwa poszukuje poważny oficer emerytowany. - Oferty „Pa" pod 54.202 Pg 3334-54.202

Gospoia
szuka posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 666

Ekspedjentka
rzeźnicza, uczciwa, trzyletnia praktyka, z prowincji szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 943

Ceglaz
dobry fachowiec, koncesja poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 25 289

Emigrantka
młoda poszukuje pracy, najchętniej fabryce. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 037

Poszukuję
posady praniem, gotowaniem, kochająca dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 163

Dziewczyna
uczniwa szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 120

Służąca
samodzielnym gotowaniem, dobre mi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 130

Dziewczyna
pozamiejscowa, uczniwa, czysta z gotowaniem poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 132

Polecam
gospodynie-kuchmistynie dworskie, wychowawczynie. Lewandowska, Al. Marcinkowskiego 16. zdg 26 208

Wychowawczynie
z nauczaniem praktyka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 231

Panna
uczniwa, inteligentna, szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 230

Dziewczyna
uczniwa z samodzielnym gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 277

Sierota
czysta poszukuje posady od 1. 4. gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 265

Robotnik
kaucja 250 zł poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 253

Poszukuję
posługi dobre świadectwa polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 249

Dziewczyna
uczniwa czysta z gotowaniem poszukuje posady od 1. 4. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 26 242

Szukam
posługi z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 240

Rutynowany
buchalter-rolnik, lat 31, obeznany z sprawami ubezpieczeniowymi, samorządowymi, językiem niem., pierwszorzędne świadectwa, referencje, zmieni posadę 1. 6. lub później w instytucji rolniczej, majątku. Stanowski, Dobra Państwowe Pruchna (śląsk Cieszyński). zdg 26 236

Dziewczyna
prowincji samodzielnym gotowaniem szuka posady 1. 4., dobre polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 219

Pokojowa
dobre świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 217

Dziewczyna
uczniwa, spokojna gotowaniem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 215

Dla
siostry mojej uczniwej, pracowitej szukam posady do wszystkiego. Zgłoszenia od godz. 4 — 6 św. Marcina 76 skład. zdg 26 212

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 298

Samodzielną
szuka posady do gotowaniem w domu lepszy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 195

Dziewczyna
szuka posady do wszelkich prac domowych od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 142

Krawcowa
samodzielną, szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 135

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych praniem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 718

Panienska
lat 18 z prowincji poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 606

Poszukuję
posady magazyniera, inkasenta, woznego lub podobnej, złożyć 300 złotych kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 614

Przyjezdna
z prowincji poszukuje posady do pomocy pani lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 972

Buifetowa
poszukuje posady do restauracji, cukierni lub składzie kolonialnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 772

Panienska
młoda, inteligentna poszukuje posady do samotnej osoby lub młodego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 771

Dziewczyna
z Jeżyc, uczniwa przyjmie posługę na cały dzień lub pół dnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 663

Kierowniczką
Ekspedjentka (towary krótkie) poszukuje posady — 1 kwietnia. Oferty Kurjer Pozn zdg 25 368

27. WOLNE MIEJSCA
Poszukuję per 1. 4. 1936
2 magistrów
z prawem zarządu i językiem niemieckim. Panowie o dobrej prezencji, biegli i rutynowani sprzedawcy, którzy wykazać się mogą dłuższą nieprzerwaną praktyką, zechcą szczegółową ofertę z podaniem warunków i referencji przelać Aptekarz Klemens w Toruniu. zdg 1211

Nauczycielka
gospodarstwa domowego poszukiwana do przedsiębiorstwa wyrobów spożywczych. W ofertach należy podać wiek, wykształcenie, odbyta praktykę oraz wymagane wynagrodzenie. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 23 471

Panienska
do posyłek. Stary Rynek 45 Koronowski. zdg 25 584

Buifetowa
młodsza i dziewczyna, które pracowały pierwszorzędnie w domach poszukuje „Polonia”, Grunwaldzka od 1—3. zdg 26 047

Emulsja „Erbe”
z tranu norweskiego
zawierająca 500 jedn. Witamin A
i 250 „ Witamin D

nr 7267/8

Fryzjer
starszy, dobra siła. Półwiejska 24 zdg 26 353

Akwizytorów
na zamówienia, kaucja 15 zł. Zgd. 26 bm. 9—11 Wielka 23 m. 12 — wejście z Słusarskiej. zdg 26 348

Poszukuję
się inteligentnej służącej umiejącej dobrze gotować do lepszego domu. Pożądana znajomość języka niemieckiego. Oferty składać do Kurjera Poznańskiego zdg 26 344

Agentów
na rowery za wzór 100 zł kaucji. Śniadeckich 3, m. 6. zdg 26 271

Przedstawiciele
z gwarancją 2.—Reya 3, m. 2. zdg 26 268

Dziewczyna
lat 20—25 potrzebna do prac restauracyjnych z obsługa gości. Wymagane są dobre świadectwa. Zgłoszenia pisemne z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 26 267

Krawcowa
na płaszcze, kostiumy potrzebna. Ul. Piekary 1, 1. zdg 26 266

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego potrzebna. Buda, Grobla 13, zdg 26 260

Pomocnicze
zdolna milna przyjmie Pracownia mód damskich, Gasiorowska, Jaskółcza 10 a. zdg 26 252

Rządca
kawaler, 30/40, wyższem rolniczym wykształceniem, praktyka większych majątkach potrzebny 15 czerwca. Zgłoszenia, skromne warunki, fotografie Kurjer Poznański zdg 26 250

Dziewczyna
uczniwa, czysta z dobrymi świadectwami do wszystkiego. Plac Sapiężyński 3, m. 6 zdg 26 138

Dziewczyna
potrzebna od 1. 4. Górna Włda 29, mieszkanie 2 zdg 26 129

Chłopak
do wszelkiej pracy lub szwajcer. Św. Wawrzynca 21, m. 7. zdg 26 123

Marszantka
oraz uczenica potrzebna. Kostkówna, Plac Wolności 14a. zdg 26 117

Organizatora
grupy domokrajnych na Kongresówkę, tylko chrześcijanin, stała praca, pensja i prowizja, kaucja bankowa lub gotówkowa na towary. Poleki Przemyski Kawy — Poznań, Skarpcowa 17 lub Łódź Pomorska 23, Warszawa, Leszno 19. zdg 26 197/8

Maszyniarki
dzilena na męskie. Długa 3, m. 23. zdg 25 399

Fryzjerka
Wielkie Garbary 14. zdg 26 291

Służąca
gotowaniem do wszystkiego. Prusa 17, parter, 7—8 wieczór. zdg 26 006

Uczenica
szycia potrzebna. Piekary 10 — parter. zdg 26 345

Kilku inteligentnych panów
dla wprowadzenia nowego działu drobnych ubezpieczeń poszukuje poważna instytucja. Wynagrodzenie wysoka prowizja codziennie płatna — dla zdolnych miesięczna premja. — Odpowiednie przeszkolenie nastąpi. Zgłoszenia Kantaka 1 III prawo 9 — 11. ng 7 227

Kucharka
do wszystkiego potrzebna. Restauracja, Strzelecka 31. zdg 26 330

Służąca
praniem do restauracji. Kraszewskiego 4. zdg 26 306

Panienska
dobrze obeznana, branża owocowej zaraz. Owocarnia, Szewska 1 zdg 26 134

Posługaczka
potrzebna Działalskich 2 — 8. zdg 26 176

Służąca
bez spania natychmiast potrzebna. Św. Józefa 9, m. 8. zdg 26 167

Fryzjerka
potrzebna. Mylina 6. zdg 26 304

Fryzjer
stały Staszica 5. zdg 26 302

Młodemu (ej)
handlowość, korespondencja, inicjatywa dam posade za pożyczkę 1300,— zagwarantowana. Pensja procent. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 225

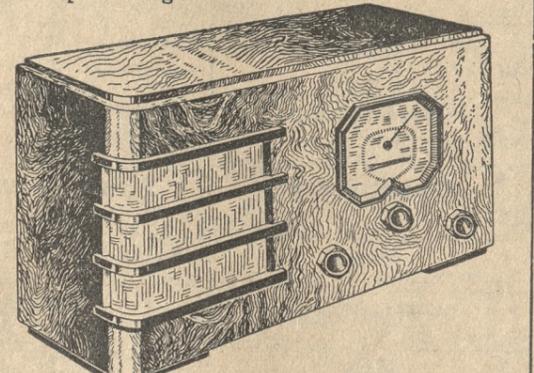
Czy znasz kolory tych opakowań? KONKURS

Na dalsze liczne prośby naszych Czytelników przesuwamy nasz konkurs „Czy znasz kolory tych opakowań“ do dnia 5 kwietnia godziny 18. Będzie to już ostateczny termin, który prosimy ściśle przestrzegać.

Rozdamy 144 cennych nagród oraz kilka nagród pieniężnych. Najpiękniejsza jednak nagroda to obok reprodukowany

4-lampowy radjoodbiornik

na sieć. Któżby o tak wartościowy przedmiot nie chciał się pokusić. Troszeczkę pracy — potem przyjemność!

Samodzielną
gospośnią z dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 1 kwietnia do lepszego domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 140

Zdolna
krawcowa szuka posady w składzie do konfekcji damskiej. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 165

Maturzystka
korepetytor, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 172

Krawcowa
domowa, najchętniej pomocniczką krawiecką szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 171

Posługi
poszukuje z dobrem świadectwem Oferty Kurjer Poznański zdg 26 170

Panna
młoda inteligentna język polsko-niemiecki, szyciem, robotkami — szuka posady do dzieci od 1. 4. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 25 714

Gospodyni
wiek średni, szuka posady, majątek lub miasto od 15. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 629

Gospodyni-wyręczycielka
zna książkowość szuka posady od 15. 4. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 630

Poszukuję
posady szofera lub innej 400.—kaucji. Oferty Kurjer Pozn zdg 25 632

Posługi
cały dzień, dobrze gotuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 635

Panienska
z dobrej rodziny poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 643

Dziewczyna
czysta, uczniwa, z poleceniem poszukuje posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 645

Posługaczka
uczniwa pracowita szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 702

Służąca
uczniwa z gotowaniem szuka pracy bez spania. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 974

Czysta
skromna samodzielnym gotowaniem prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady od 1. 4. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 25 635

Służąca
do wszystkiego, długoletnie świadectwa poszukuje posady pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 658

Służący
poszukuje posady, może również pracować jako kelner na żądanie złożyć kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 653

Gospośnią
inteligentna, uczniwa, z dobrem poleceniem poszukuje posady do 2—3 osób najchętniej na probostwo na wieś od 1. 4. lub zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 437

Cholewkarz
przykrawacz, modelarz, siła pierwszorzędna, własnym warszatem lub bez poszukuje zaraz posady Oferty Kurjer Poznański zdg 25 053

Krawcowa
dzielna poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 335

Fryzjer
damsko - męski, starszy, dobry fachowiec z kartą rzemieślniczą, obeznany z trwałą, wodną i żelazkową ondulacją, poszukuje odpowiedniej posady ewentl. jako kierownik. Wa.unki skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 439

Inteligentna
wychowawczynie językiem francuskim, praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 283

Posługaczka
poszukuje posady na cały dzień. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 579

Kasjerka
biuralistka z praktyka uczelna, szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 587

Posady
poszukuje samodzielnym gotowaniem wszelkich prac domowych. Świadectwa dobre. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 589

200 zł
dam temu, kto wskaże stałą posadę woznego, inkasenta lub inną. Zawodowi agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 597

Gospośnią
na wieś potrzebna zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 26 060

Agentów
do sprzedaży maszyn do szycia na miasto Poznań poszukuje firma „Singer” 27 Grudnia 5. zdg 26 107

Dziewczę
inteligentne do dzieci. Adres Kurjer Pozn. zdg 25 993

Ekspedjentka
branża obuwia zaraz. Kubacka, Kramarska 3. zdg 25 990

Dziewczyna
z gotowaniem od 1. 4. Dąbrowskiego 35/37 rzeźnictwo. zdg 25 985

Pierwszorzędny
pomocnik krawiecki na stałą pracę potrzebny zaraz. Świątek — Września, Warszawska 2. zdg 25 982

Potrzebne
4 panny pracowni poczynszniczej. Oferty znacznikiem pocztowym Kurjer Pozn. zdg 25 978

Służąca
uczniwa, dobrem gotowaniem od 15. 4. do wszystkiego, świadectwa długoletnie. Brzezińska, Pamiętkowa 24. zdg 26 069

Potrzebna
pomoc do zajęć biurowych z pierwszorzędni poleceniami. — Wynagrodzenie miesięczne 40—50 zł. Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdg 26 004

Robotnica
ogrodowa, pomoc domu. Prusa 17 parter, 7—8 wieczór. zdg 26 005

Chłopiec
do posyłek, drogeria potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 287

Czeladnik
krawiecki, karta rzemieślnicza i prawem kucia potrzebny na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 019

Freblanka
młodsza z niemieckim lub Niemka władaj. językiem polskim od 1. 4. do dwojga dzieci. Piśmienne zgłoszenia z fotografią i referencjami. Docentowa Zuralska, Wąły Wązów 15. zdg 26 030

Prasowaczka
może się zgłosić. Św. Józefa 5 — prasownia. zdg 26 034

Służąca
potrzebna. Polna 3, m. 3. zdg 26 118

TEATRY

TEATR POLSKI: Środa, 25. 3. „Zburzenie Jeruzolimy”
Czwartek, 26. 3. „Bez trzeciego” przedstawienie po cenach do połowy znizonych.
Piątek, 27. 3. „Bolesław Śmiały” przedstawienie po cenach do połowy znizonych.

TEATR WIELKI (Opera):
Środa, 25. 3. „Rose-Marie” po cenach popularnych od 50 gr. do 2.— zł.
Czwartek, 26. 3. „Bal w Savoy’u”.
Piątek, 27. 3. „Bal w Savoy’u”.

TEATR NOWY: Środa, 25. 3. „Matura”.
Czwartek, 26. 3. „Matura”

KINA

Poznań, środa, 25. 3.

ALKAZAR: „Nowi ludzie”.
APOLLO: „Skandale milionerów”.
CORSO: „Tajemnica Małej Schirley”.
GONG: Audjencja w Ischlu
GWIAZDA: „Manewry miłosne”.
METROPOLIS: „Jej eksce-lencja babka”.
OSWIATOWE T. C. L.: — „A. L. 14 zatonała” i „Dwa oceany”.
RENAISSANCE: „Papua”.
SLONCE: „Kapitan Blood”.
SFINKS: „Raj na ziemi”.
SWIT: „Alarm w nocy”.
TECZA-Lazarz: „Noce Wiedeńskie”.
TECZA-Włda: „Jaśnie pan szofer”.
WILSONA: „Pan bez mieszkania”.

MORITURI-ZIARNA
NA MYSZY
MORITURI-PASTA
NA SZCZURY
ZADAC WAPTEKACH, DROGERJACH, I SKŁADACH APTECZNYCH
FABRYKA UNIVERSUM POZNAŃ

nr 7296/7

28. ROZRYWKA

Radjo-aparaty
najdogodniejszych warunkach poleca

Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcina 18 przy Fr. Ratajczaka. Pg 2 960-10,117

„Raj na ziemi”
Wiedeński uroczy figlarny temperament.

Kinoteatr „Sfinks”
zdg 25 316

Miły
pobyt „Familiijnej”. Starościńska 1, „Bajka”. Woźna 1. zdg 26 251

Humor zagraniczny

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
na miesiąc kwiecień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami poświęconej danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia
na stronie 6-lampowej 25 gr. na stronie 4-lampowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u sobota, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe służą według możliwości. Drobne ogłoszenia (mającej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek, (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

na stronie 6-lampowej 25 gr. na stronie 4-lampowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u sobota, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe służą według możliwości. Drobne ogłoszenia (mającej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek, (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr. 200149